

Årsredovisning

2024 | Mönsterås kommun

Fastställd av kommunfullmäktige den 24 mars 2025

Innehållsförteckning

INLEDNING

Kommunstyrelsens ordförande har ordet	1
---	---

Välkommen till Mönsterås Kommun	3
---------------------------------------	---

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Inledning till förvaltningsberättelsen	6
--	---

Översikt över verksamhetens utveckling	6
--	---

Den kommunala koncernen	8
-------------------------------	---

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	11
---	----

Händelser av väsentlig betydelse	35
--	----

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	37
--	----

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	38
---	----

Balanskravsresultat	43
---------------------------	----

Väsentliga personalförhållanden	45
---------------------------------------	----

Förväntad utveckling	50
----------------------------	----

FINANSIELL RAPPORTERING

Resultaträkning	52
-----------------------	----

Balansräkning	53
---------------------	----

Kassaflödesanalys	54
-------------------------	----

Noter	55
-------------	----

DRIFT- OCH INVESTERINGSREDOVISNING

Drift- och investeringsredovisning	70
--	----

SÄRREDOVISNING

Vatten och avloppsverksamhet (VA)	77
---	----

UNDERSKRIFTER SAMT LEDAMÖTER

Kommunstyrelsens underskrifter	84
--------------------------------------	----

Ledamöter i kommunfullmäktige, kommunstyrelse och nämndsordförande	85
--	----

Bilaga 1 – Verksamhetsberättelser kommunala bolag och nämnder

Bilaga 2 – Redovisning av tilldelade uppdrag

Bilaga 3 – Miljömål, viktigaste händelser

Bilaga 4 – Uppföljning miljömål

Bilaga 5 – Uppföljning miljömål, sammanfattning och bedömning

Bilaga 6 – Barnbokslut

Kommunstyrelsens ordförande har ordet

Ekonomiskt präglades 2024 av sjunkande inflation och räntor men samtidigt en stor osäkerhet. Den höga inflation som rått i de flesta länder sedan Rysslands anfall på Ukraina i februari 2022 mattades under året och som en följd av det påbörjades räntesänkningar runt om i världen under sommaren.

I övrigt var 2024 ett år av oro och ovisshet. Halva jordens befolkning gick till val 2024. De val som påverkade oss själva mest, är valet till EU-parlamentet och valet i USA. I EU-parlamentet minskade det liberala inflytandet och det konservativa och högernationalistiska stärktes. I presidentvalet i USA segrade den republikanska kandidaten Donald Trump. Resultatet av valet kastade in hela världen i ett ovissare läge än på mycket länge. Svårtolkade uttalanden och obegripliga inlägg på sociala media av presidenten har gjort att de flesta av oss känner en osäkerhet om var USA står idag.

Säkerhetsläget i världen har därmed fortsatt att försämrats. Den 7 mars övergav Sverige sin alliansfrihet och gick in som fullvärdig medlem i NATO. Ett historiskt säkerhetspolitiskt beslut.

Bild 1. Kommunstyrelsens ordförande; Anders Johansson

Mönsterås Kommun i en orolig omvärld

Naturligtvis påverkas Mönsterås kommun väldigt mycket av dessa enorma omvärldsförändringar. Både våra företag och våra medborgare kommer att påverkas men självklart även kommunens egen verksamhet. I dagsläget är det dock svårt att förutse omfattningen.

Bokslutet

Kommunens resultat för 2024 är ett underskott på -49,3 miljoner kronor (mnkr). Det ska jämföras med det budgeterade resultatet på -37,6 mnkr. Tack vare en stark soliditet, ett högt eget kapital och avsättningar till resultatutjämningsreserven så klarar vi år med låga resultat.

Underskottet beror i grunden på den höga inflationen. Den har gett ett höga räntor, löneökningar och ett högt kostnadsläge rent generellt i samhället. Framför allt är det den stora uppräknings av pensionsskulden som påverkat oss negativt. Däremot har uppgången på börsen påverkat kommunens resultat positivt.

Mönsterås – Ostkustens gröna turbin

Omställningen till ett hållbart och fossilfritt samhälle är en av vår tids stora utmaningar. Det är ett arbete som, under lång tid, pågått intensivt i vår kommun.

Det produceras dubbelt så mycket el i Mönsterås kommun som det förbrukas. Elen är förnyelsebar och produceras framför allt i form av vindkraft och elöverskott från Mönsterås bruk men även vattenkraft och solceller bidrar. Vi ser att intresset för byggnation av solceller är fortsatt stort, framför allt i form av mindre anläggningar på tak, men det finns även intresse för större solcellsparker.

I början av 2024 påbörjades byggnationen av en biogasanläggning söder om Fliseryd. Den förväntas bli Sveriges största gödselbaserade biogas-anläggning med en produktion på 125 GWh flytande biogas per år.

Moderniseringen av reningsverket på Nynäs blev färdig under året men hela processen är ännu inte i full drift. Investeringen kommer att förbättra verkets reningsgrad och funktion. Med ett modernt reningsverk minskar vi utsläppen av bland annat kväve och fosfor i vårt kustvatten och bidrar till en renare Östersjö.

Hela kommunen ska utvecklas

Mönsterås Kommun har starkt fokus på att hela kommunen ska leva och utvecklas. Fiberutbyggnaden i hela kommunen är viktig för kommunens utveckling. Nätet är idag i princip fullt utbyggt, även på landsbygden. Endast några få vita fläckar återstår.

Arbetet med ortsanalyser har pågått under flera år och har nu avslutats i Timmernabben, Blomstermåla, Ålem och Fliseryd. Projekten genomförs genom medborgardialoger och samtal med viktiga aktörer på orten. Syftet är att skapa en bild av samhället samt ge förslag på framtida utvecklingsprojekt. Som en följd av ortsanalysen i Timmernabben har hamnområdet utvecklats med en promenad och cykelväg under 2024. Under 2025 hoppas vi att även en lekplats kan byggas i samma område.

Ett blomstrande näringsliv

Näringslivet är motorn i samhället. Livskraftiga företag ger säkra jobb och innebär för kommunen en stabil skattekraft som i sin tur ger resurser till skola, vård och omsorg. Därför är det viktigt att vi fortsätter att vara en företagsvänlig kommun. I Svenskt Näringslivs ranking hamnade vi på 74:e plats i landet. Vi behåller därmed vår ställning som regionens företagsvänligaste kommun. Servicevänlighet, snabb handläggning och en god dialog är egenskaper som skall utmärka Mönsterås kommun i våra kontakter med näringsliv, medborgare och föreningar. Det tjänar vi alla på.

Slutligen vill jag tacka alla som arbetar för kommunen eller i våra bolag, politiker, företagare, organisationer, föreningar och enskilda för ett gott och givande arbete och samarbete under året. Tillsammans skapar vi framtiden i Mönsterås kommun!

Mönsterås mars 2025

Anders Johansson

Kommunstyrelsens ordförande

Välkommen till Mönsterås Kommun

Mönsterås kommun ligger vid kusten mitt i Kalmar län och har 13 069 medborgare att ge god service till. I den småländska kommunen finns kustnära boende, ett omfattande föreningsliv, regionens bästa näringslivsklimat och vacker, orörd natur. Att bo i Mönsterås kommun innebär att leva nära naturen och havet. Den vackra skärgården bjuder in till ett omfattande båt- och friluftsliv.

Natur och miljö

Den 150 kilometer långa kustremsan och dess 300 öar bidrar tillsammans med flera större vattendrag till att skapa speciellt goda naturmiljöer i Mönsterås kommun. Här finns en mångfald av olika naturtyper som skog, åkermark, vatten och gamla kulturmarker, som skapar förutsättningar för många naturupplevelser.

Mönsterås kommun är en grön, uthållig kommun. Här arbetas det kontinuerligt med miljö- och säkerhetsfrågor. Fjärrvärmeutbyggnad, kustmiljöarbete, anläggande av våtmarker, vindkraftsutbyggnad, planering av kollektivtrafik, cykelstrategi och effektiv energianvändning är några av de frågor som kommunen ständigt arbetar med.

Bild 2: Karta över Mönsterås kommun

Näringsliv

Regionens bästa företagsklimat finns i Mönsterås kommun. Här blandas storföretag och gårdsbutiker med modern centrumhandel. Flest arbetstillfällen finns inom tillverkningsindustrin.

Kommunen är en av de bästa kommunerna i landet avseende kommunal service till företag, tillämpning av lagar och regler samt tjänstemäns och politikernas attityder till företagande. Ett framgångsrikt näringsliv är en viktig förutsättning för en kommuns välmående och tillväxt.

Kommunikationer

Kommunikationer är viktigt. I Mönsterås kommun är det nära till det mesta och det finns egentligen inga avstånd att tala om. Europaväg 22 (E22) är viktig för kommunen och dess invånare, oavsett om det är du eller dina varor som ska transporteras. Bra kollektivtrafik mellan orterna i kommunen och närheten till flygplatsen i Kalmar gör att det är enkelt att ta sig till Mönsterås kommun.

Uppdrag

Tillsammans med övriga kommuner i Sverige ansvarar Mönsterås kommun för många samhällsviktiga verksamheter. De största verksamheterna är vård, skola och omsorg. Kommunen ansvarar också för räddningstjänst, plan- och byggfrågor, biblioteksverksamhet, miljö- och hälsoskydd, renhållning och vattenförsörjning samt en del frivilliga verksamheter som fritids- och kulturverksamhet, parkskötsel och annan teknisk försörjning.

Verksamheterna är varierande och omfattande. Det krävs stor samordning mellan förvaltningar och bolag för att kunna utföra alla uppdrag på ett effektivt sätt och med god kvalitet.

Fakta om Mönsterås	2024
Antal inskrivna:	
<i>i förskola</i>	549
<i>i fritidshem</i>	511
<i>i förskoleklass</i>	136
<i>i grundskola, åk 1-9</i>	1 272
<i>i anpassad grundskola</i>	30
<i>på vuxenutbildningen</i>	152
<i>i kulturskolan</i>	202
Antal personer:	
<i>med funktionshinder som får stöd varje dag</i>	173
<i>som får hemtjänst</i>	547
<i>som får omsorg på äldreboenden varje dag</i>	172
Antal:	
<i>söptömningar per år</i>	125 000
<i>portioner som serveras per år</i>	896 000
<i>kvadratmeter gräs som klipps varje vecka under sommarsäsongen</i>	520 000
<i>kubikmeter avloppsvatten som omhändertas varje år</i>	1 400 000
<i>kubikmeter rent vatten som produceras varje år</i>	895 000
<i>hektar skog som förvaltas</i>	2 400
<i>fastigheter som förvaltas</i>	475
<i>kvadratmeter fastighet som förvaltas</i>	90 000
Besök på:	
<i>biblioteket per år</i>	100 000
<i>kulturhistoriska platser per år</i>	800
Antal	
<i>arrangemang per år i kommunal regi</i>	200
<i>föreningar i kommunen</i>	100

Tabell 1: Fakta om Mönsterås kommun

Kommunens intäkter

Skatteintäkter samt generella statsbidrag och utjämning är kommunens största intäktskälla och uppgår 2024 till 1 022,6 miljoner kronor (mnkr). Kommunen erhåller också intäkter i form av riktade statsbidrag och kostnadsersättningar samt avgifter för bland annat barnomsorg, äldreomsorg, renhållning och vatten. Intäkterna används för att ge service till kommunens medborgare.

Organisation

Mönsterås kommun är en politiskt styrd organisation med kommunfullmäktige som högsta beslutande organ. Under mandatperioden 2022–2026 är Socialdemokraterna det största partiet med 17 av 49 mandat i kommunfullmäktige.

Under kommunfullmäktige finns kommunstyrelsen som leder och samordnar verksamheterna. Mönsterås kommun har en organisation med både förvaltningar och kommunala bolag. Kommunfullmäktige beslutar vilka förvaltningar och bolag som ska finnas och väljer ledamöter till nämnder respektive styrelser, vilka i sin tur ansvarar för det dagliga arbetet.

INLEDNING

Den kommunala revisionen granskar och utvärderar kommunstyrelsens, nämndernas och bolagsstyrelsernas verksamheter och ser till att de uppdrag som kommunfullmäktige beslutat om genomförs på ett effektivt och ändamålsenligt sätt.

Du kan läsa mer om kommunens organisation i avsnittet "den kommunala koncernen" på sidorna 8–10.

Finansiell styrning

Styrningen av den kommunala verksamheten med dess omfattning och bredd är en stor utmaning. Det grundläggande syftet med styrningen är samordning och inriktning av verksamhetens delar mot gemensamma mål. Kommunen måste leva upp till en god ekonomisk hushållning, vilket förutsätter en bra balans mellan löpande intäkter och löpande kostnader. Verksamheternas nettokostnader bör därför inte öka i snabbare takt än kommunens skatteintäkter och statsbidrag. Om kostnaderna under ett år är högre än intäkterna innebär det att kommande generationer kan komma att få betala för denna överkonsumtion.

I syfte att ge verksamheterna förutsättningar att uppnå god ekonomisk hushållning har kommunfullmäktige beslutat om fem finansiella mål samt sju övergripande verksamhetsmål. Därutöver finns även riktade verksamhetsmål samt uppdrag till enskilda nämnder. Du kan läsa mer om kommunens mål i avsnittet "god ekonomisk hushållning" på sidorna 38–42.

Anställda

Mönsterås kommun är den största arbetsgivaren i kommunen med 1 333 årsarbetare. Antalet anställda har ökat med 9 årsarbetare under året. Det gemensamma uppdraget är att skapa en bra vardag för invånare och besökare i Mönsterås kommun. Mönsterås kommuns verksamheter består till största del av personal och de anställda är kommunens absolut viktigaste resurs. Detta innebär också att personalkostnaderna är kommunens i särklass största kostnader.

Förvaltningsberättelse

Inledning till förvaltningsberättelsen

Förvaltningsberättelsens syfte är att ge en övergripande bild av kommunen och kommunkoncernen det gångna året.

Kommunala verksamheter och kommunalägda bolag kallas tillsammans för kommunkoncern eller den kommunala koncernen. I förvaltningsberättelsen beskrivs alla verksamheter och bolag i kommunkoncernen.

Översikt över verksamhetens utveckling

I flerårsöversikten ges en snabb och översiktlig bild av Mönsterås kommun och kommunkoncernens ekonomiska ställning för verksamhetsåret 2024 samt i jämförelse med de fyra närmaste föregående åren. Nedan kommenteras ett par av nyckeltalen, i övrigt hänvisas till detaljerade analyser längre fram i årsredovisningen. För de nyckeltal som redovisas per kommuninvånare har folkmängden i kommunen per 31 december respektive år använts.

Från och med 2024 tillämpar kommunen Rådet för kommunal redovisnings rekommendation 5 om finansiell leasing (RKR 5). Det innebär att leasade tillgångar redovisas som anläggningstillgångar i balansräkningen, samtidigt som motsvarande leasingsskuld redovisas. Leasingavgifterna fördelas sedan mellan amortering och räntekostnader. Övergången till denna rekommendation har medfört en rättning av tidigare års redovisning. Som en följd av rättningen har en justering av det egna kapitalet gjorts med den ackumulerade effekten fram till och med 2023, vilket innebär en negativ påverkan om -13,1 mnkr. 2024 års påverkan på resultatet är -1,6 mnkr. För att möjliggöra jämförelser har balansräkningen för 2023 räknats om i enlighet med den nya tillämpningen, detta har i sin tur påverkat flera nyckeltal, däribland soliditeten. Ingen omräkning av balansräkningen har gjorts för åren 2022 och bakåt. Omräkning av resultaträkningens poster har inte gjorts för år 2023 och bakåt. Till följd av detta kan vissa jämförelser mellan åren vara missvisande i flerårsöversikten.

Kommunens resultat uppgår till -49,3 mnkr för år 2024, varav nämnderna redovisar ett samlat underskott på -37,3 mnkr. Jämfört med budget är det främst positiva budgetavvikelser för generella statsbidrag och utjämning.

Nettokostnaderna per kommuninvånare ökar och uppgår till 82 791 kronor per kommuninvånare, vilket innebär en ökning med 4,0 % jämfört med föregående år. Den främsta orsaken är ökningar av personal- och pensionskostnader. Skatteintäkter och statsbidrag per kommuninvånare ökar från 76 542 kr till 78 246 kr, vilket innebär en ökning med 2,2 %. Med anledning av att årets nettokostnader ökar i högre grad än intäkterna blir resultatet för året negativt.

Investeringsnivån har varit hög under året vilket lett till att även kommunens låneskuld ökat med 80,0 mnkr under året och uppgår nu till totalt 450,0 mnkr.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Flerårsöversikt	2024	2023	2022	2021	2020
Folkmängd, 31:e december	13 069	13 134	13 276	13 258	13 264
Folkmängd, 1:e november året innan (skatteunderlagsbas)	13 164	13 289	13 264	13 312	13 455
Antal tillsvidareanställda	1 300	1 295	1 279	1 257	1 285
Personalkostnader (mnkr)	888,6	848,8	779,5	754,6	747,7
Kommunalskatt (exkl. kyrkoavgift)	22,21%	22,21%	22,21%	22,21%	22,21%
Skatteintäkter & statsbidrag (mnkr)	1 022,6	1 005,3	964,3	928,0	891,5
Skatteintäkter & statsbidrag per kommuninvånare (kr)	78 246	76 542	72 635	69 995	67 212
Nettokostnader per kommuninvånare (kr)	82 791	79 595	69 607	67 929	66 616
Årets resultat - kommunen (mnkr)	-49,3	-16,8	22,6	65,0	17,1
Årets resultat - koncernen (mnkr)	-52,0	-15,2	33,3	75,4	19,1
Årets resultat per kommuninvånare (kr)	-3 772	-1 279	1 702	4 903	1 286
Nettoinvesteringar - kommunen (mnkr)	134,6	116,3	140,7	65,8	119,1
Nettoinvesteringar - koncernen (mnkr)	187,8	177,9	177,7	104,9	164,2
Nettoinvesteringar per kommuninvånare (kr)	10 299	8 855	10 598	4 963	8 979
Låneskuld - kommunen (mnkr)	450,0	370,0	320,0	265,0	265,0
Låneskuld - koncernen (mnkr)	992,9	905,9	841,7	784,3	775,6
Låneskuld per kommuninvånare (kr)	34 432,6	28 171	24 104	19 988	19 979
Borgensåtagande & ansvarsförbindelser (mnkr)	783,1	784,7	751,4	744,9	772,4
Inom koncernen	570,5	582,7	551,3	539,0	516,5
Pensionsskuld inklusive löneskatt	212,6	202,0	200,1	205,9	209,0
Borgensåtagande/ansvarsförbindelse per kommuninvånare (kr)	59 920	59 746	56 598	56 185	58 233
Finansnetto (mnkr)	10,2	23,3	-17,6	37,6	9,2
Totala tillgångar (mnkr)	1 798,3	1 753,3	1 535,5	1 451,2	1 373,2
Eget kapital - kommunen (mnkr)	801,0	850,3	880,2	857,6	792,5
Eget kapital - koncernen (mnkr)	998,8	1 050,7	1 006,2	973,0	897,5
Soliditet - kommunen	45%	48%	57%	59%	58%
Soliditet - koncernen	39%	42%	45%	46%	44%
Likviditet - kommunen	223%	214%	212%	216%	179%
Likviditet - koncernen	200%	199%	201%	208%	173%

Tabell 2, flerårsöversikt 2020–2024 (*obs jämförelsestörande för tidigare år för vissa nyckeltal pga finansiell leasing)

Definitioner nyckeltal:

Nettoinvesteringar: Bruttoinvesteringar med avdrag för de investeringsbelopp som finansierats med offentliga bidrag

Soliditet: Eget kapital / totalt kapital.

Likviditet: Omsättningstillgångar – förråd m.m / kortfristiga skulder

Den kommunala koncernen

Den samlade kommunala verksamheten bedrivs genom kommunens nämnds- och förvaltningsorganisation samt i två helägda bolag: Mönsterås Holding AB och Mönsterås Bostäder AB, samt i det delägda bolaget Emåbygdens Vind AB. Kommunkoncernen inkluderar också kommunalförbundet Räddningstjänsten Sydost och, sedan augusti 2024, Kalmarsunds gymnasieförbund.

Det helägda bolaget Mönsterås Holding AB äger tre dotterbolag: Ålem Energi Elnät AB, Mönsterås Utvecklings AB och Vattenpalatset i Mönsterås AB. Ålem Energi Elnät AB och Mönsterås utveckling äger i sin tur bolag. Samtliga bolag under Mönsterås Holding AB ingår i en aktiebolagsrättslig koncern där Mönsterås Holding AB är moderbolag.

Bolagen och förbunden inom kommunkoncernen verkar inom flera områden, bland annat bostäder, uthyrning av industrilokaler, eldistribution och elproduktion, bad och rekreation, vindkraft, räddningstjänst samt gymnasieskola. Samtliga bolag drivs som aktiebolag, förutom dotterbolaget till Mönsterås Utvecklings AB, som är ett kommanditbolag. Räddningstjänsten Sydost och Kalmarsunds gymnasieförbund är kommunalförbund, där flera kommuner är delägare.

Alla bolag inom den kommunala koncernen, förutom Emåbygdens Vind AB, är 100 % ägda av Mönsterås kommun. Kommunens ägarandel i Emåbygdens Vind AB är 40 %. Ägarandelen för kommunalförbunden Räddningstjänsten Sydost och Kalmarsunds gymnasieförbund beror på antalet invånare i varje ägarkommun, vilket gör att ägarandelarna kan förändras från år till år. Under 2023 var Mönsterås kommuns andel i Räddningstjänsten Sydost 8,9 %, medan den sjönk till 7,26 % under 2024. I Kalmarsunds gymnasieförbund äger kommunen 8,9 % under 2024.

Kommunen utövar sitt ägaransvar och tillsyn genom bolagsstämmor och ägardirektiv som fastställs av kommunfullmäktige.

Samtliga bolag i koncernen ansvarar för sina respektive verksamheter ekonomiskt och verksamhetsmässigt. För kommunens aktiebolag regleras detta ansvar enligt aktiebolagslagen.

I de sammanställda räkenskaperna ingår alla bolag och förbund i kommunkoncernen, med undantag för Kalmarsunds gymnasieförbund. Förbundet ingår inte eftersom varken kommunens andel av förbundets intäkter eller balansomslutning överstiger 2,0 % av kommunens skatteintäkter och generella statsbidrag och utjämning.

I den sammanställda redovisningen, som omfattar resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys och noter, har alla ekonomiska transaktioner mellan kommunen och bolagen samt mellan de kommunala bolagen eliminerats. Detta gör det möjligt att analysera och bedöma kommunens totala ekonomiska åtagande. Den sammanställda redovisningen presenteras under avsnittet "finansiell rapportering" på sidorna 52–69.

Se organisationsschema över den kommunala koncernen på bild 3 nästa sida.

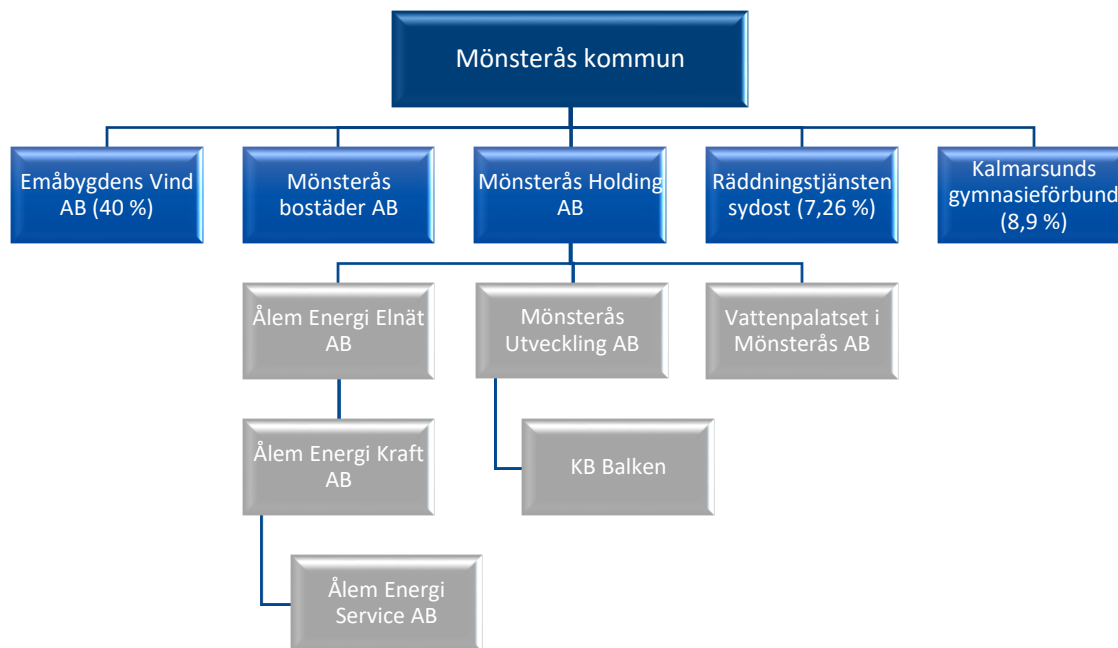
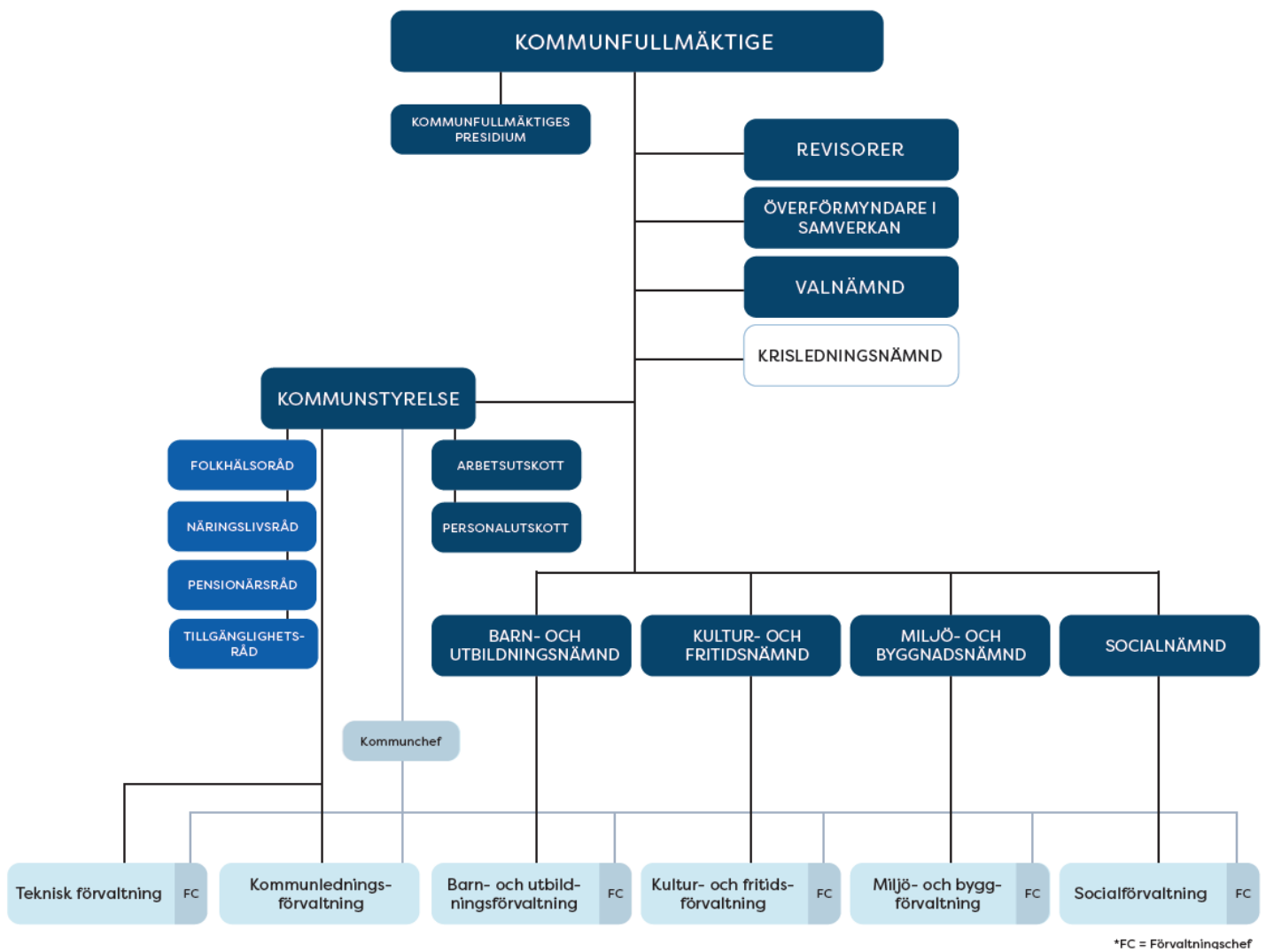

Bild 3: Den kommunala koncernen Mönsterås kommun, organisationsschema.

Utöver kommunens bolag och förbund finns tre samverkansföretag som spelar viktiga roller i kommunens verksamhet. Dessa företag är Kommunassurans Syd AB, som ansvarar för hanteringen av kommunens försäkringar, Kommuninvest ekonomisk förening, där kommunens låneportfölj förvaltas, samt Kalmar Läns Pensionsförvaltning AB, vars uppdrag är att säkerställa kommunens likviditet och resultat för utbetalningar relaterade till pensionsskulden.

Kommunfullmäktige är det högsta beslutande organet i kommunen. Under kommunfullmäktige finns kommunstyrelsen samt sex ytterligare nämnder, nämligen miljö- och byggnadsnämnden, barn- och utbildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, socialnämnden, valnämnden och krisledningsnämnden. Vid sidan av dessa finns också revisorer, överförmyndare i samverkan och kommunfullmäktiges presidium. Kommunstyrelsen har flera understödjande organ, såsom arbetsutskott, personalutskott, kommunledningsförvaltningen, tekniska förvaltningen, folkhälsoråd, näringslivsråd, pensionärsråd och tillgänglighetsråd. De nämnder som ansvarar för barn- och utbildning, kultur och fritid, miljö och bygg samt socialt arbete har förvaltningar som är direkt knutna till sina respektive ansvarsområden. Se organisationsschema över Mönsterås kommun på bild 4 nästa sida.

De olika nämndernas verksamheter och ansvarsområden beskrivs mer i bilaga 1.

*FC = Förvaltningschef

Bild 4: Organisationsschema Mönsterås Kommun

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Omvärldsanalys

Kommunens verksamhet påverkas ständigt av förändringar i omvärlden. Det internationella ekonomiska läget, näringslivet och arbetsmarknadens utveckling, politiska beslut av riksdag och regering samt utvecklingen i regionen är sådana saker som påverkar kommunens utveckling. Sveriges kommuner och regioner (SKR) gör bedömningar av förutsättningarna som sammanfattas kort i detta avsnitt.

Globalt

SKR bedömer att det finns flera osäkerhetsfaktorer för den globala ekonomin framledes. Tillväxten förväntas inte öka mycket och i nuläget saknas en stark tillväxtmotor i världsekonomin, vilket innebär att Sverige inte får någon stark draghjälp från omvärlden för att stärka den svenska konjunkturen.

I USA finns det potentiella risker med en finanspolitisk inriktning som kan bli inflationsdrivande, med förslag om skattesänkningar och tullar som kan hota globala handelsflöden. Kompenserande motåtgärder från andra delar av världen kan förväntas om USA tar de steg som man aviserat. Bedömningen som SKR gör är att de faktiska åtgärderna från USA blir relativt begränsade, med små effekter för global handel.

I Europa är skuldsituationen och den finansiella åtstramningen ett orosmoment, vilket kan leda till dämpade konjunkturutsikter. Länder som Frankrike och Storbritannien kan drabbas av budgetåtstramningar, vilket riskerar att försvaga ekonomin ytterligare. Tyskland står inför politisk osäkerhet, vilket kan påverka konjunkturen negativt.

Globala geopolitiska risker, såsom konflikter i Mellanöstern och Ukraina, förväntas förbli relativt stabila utan större eskaleringar, vilket innebär att deras omedelbara inverkan på den globala ekonomin förväntas vara begränsad.

Sammantaget bedömer SKR att 2025 kommer präglas av fortsatt ekonomisk osäkerhet och efterfrågan i världshandeln förväntas inte öka markant.

Sverige

I frånvaro av tydliga tillväxtindikationer från vår omvärld kretsar utsikterna i Sverige på kort sikt i högsta grad kring hushållens ekonomi. Stigande hushållskonsumtion blir nästa år den huvudsakliga drivkraften till en allt högre BNP-tillväxt. Inte minst starkare reallöner 2025 talar för detta. Tillsammans med stigande optimism hos hushållen bör det vara en tidsfråga innan den inhemska efterfrågetillväxten stärks mer tydligt. En viktig aspekt för den prognostiserade konjunkturuppgången är att arbetsmarknaden inte försvagas ytterligare.

Offentliga investeringar ökar och förväntas bidra till BNP-tillväxten. Exportsektorn står inför utmaningar på grund av internationella konjunkturer, men en ökad global efterfrågan förväntas stödja svensk export framöver.

Inflationen har stabiliserats och ligger nära Riksbankens mål, vilket ger positiv effekt på hushållens reallöner.

I tabell 3 på nästa sida redovisas ett antal prognosindikatorer för åren 2024–2028.

Prognosindikatorer (%)	2024	2025	2026	2027	2028
BNP	0,7	3,1	2,5	1,9	1,7
Arbetslöshet	8,4	8,3	7,8	7,6	7,6
KPI	2,9	0,3	1,7	2,4	2,3

Tabell 3: Prognosindikatorer. Källa: Statistiska Centralbyrån, SKR

Tabell 4 visar SKRs, Ekonomistyrningsverkets (ESV) samt regeringens prognoser för utveckling av skatteunderlaget de kommande åren.

Förändring skatteunderlagets utveckling (%)	2024	2025	2026	2027	2028
SKR, dec 2024	3,5	4,4	4,8	4,6	4,1
SKR, okt 2024	3,7	4,3	4,6	4,3	4,1
ESV, juni 2024	3,4	4,0	4,8	4,8	4,2
Regeringen, sep 2024	3,1	4,5	5,0	5,0	-

Tabell 4: Prognoser skatteunderlagets utveckling. Källa: SKR:s cirkulär 24:56

Arbetsmarknad

Den totala arbetslösheten i Mönsterås kommun, det vill säga den öppna arbetslösheten inklusive arbetsmarknadsåtgärderna, uppgår till 6,8 % (föregående år 5,6 %). Enligt statistik från Arbetsförmedlingen uppgår den totala arbetslösheten i Kalmar län till 6,7 % och till 7,1 % för riket som helhet.

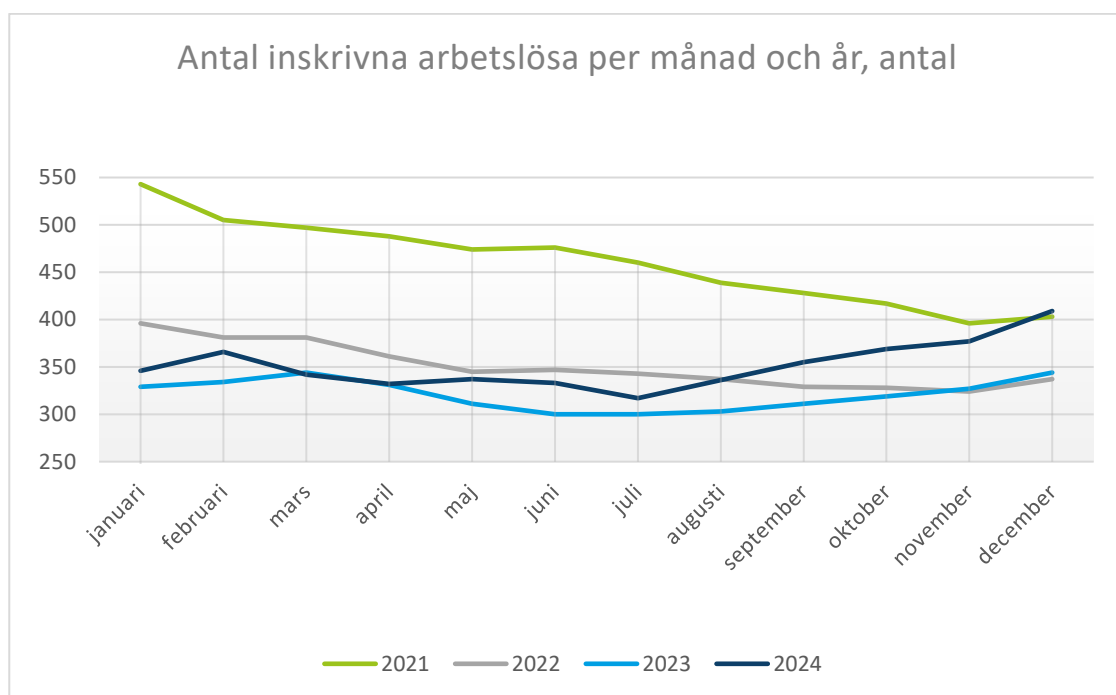

Diagram 1: Totalt antal inskrivna arbetslösa per månad och år i Mönsterås. Källa: Arbetsförmedlingen

Arbetslösheten i kommunen har under 2024 varit högre än 2023. Per 31 december 2024 var 409 personer arbetslösa, vilket är en ökning med 65 personer jämfört med föregående år vid samma tidpunkt.

Ungdomsarbetslösheten är betydligt högre än den totala arbetslösheten, både i Mönsterås kommun (11,8 %) och totalt i Kalmar län (9,3 %). Mönsterås kommun hade per 31 december

2024 66 personer i åldern 18–24 år som var arbetslösa. Detta kan jämföras med 43 personer vid föregående årsskifte.

Per 31 december 2024 var 187 utrikesfödda personer i Mönsterås kommun arbetslösa. Antalet arbetslösa i gruppen har ökat jämfört med föregående år, och relativt sett är arbetslösheten hög i denna grupp, 19,7%. Snittet i riket uppgår till 15,7 %.

Antal arbetstillfällen i Mönsterås kommun har ökat de senaste 10 åren, förutom år 2019 då antalet arbetstillfällen minskade något. Totalt finns det 1 576 arbetsställen och 4 914 antal anställda inom kommunen per 31 december 2024. Föregående år var motsvarande siffror 1 574 arbetsställen och 4 889 antal anställda.

I Mönsterås kommun är flest personer anställda inom vård och omsorg och tillverkning. Totalt arbetar 2 517 personer inom dessa två branscher. Utbildning är den tredje största branschen där 495 personer arbetar.

Befolkningsutveckling

Folkmängden i Mönsterås kommun minskade under perioden 2004 till 2012. Mellan åren 2012 och 2018 ökade befolkningen till följd av fler nyanlända. Från och med år 2019 har trenden varit en vikande befolkningsutveckling, se befolkningsutvecklingen i diagram nedan.

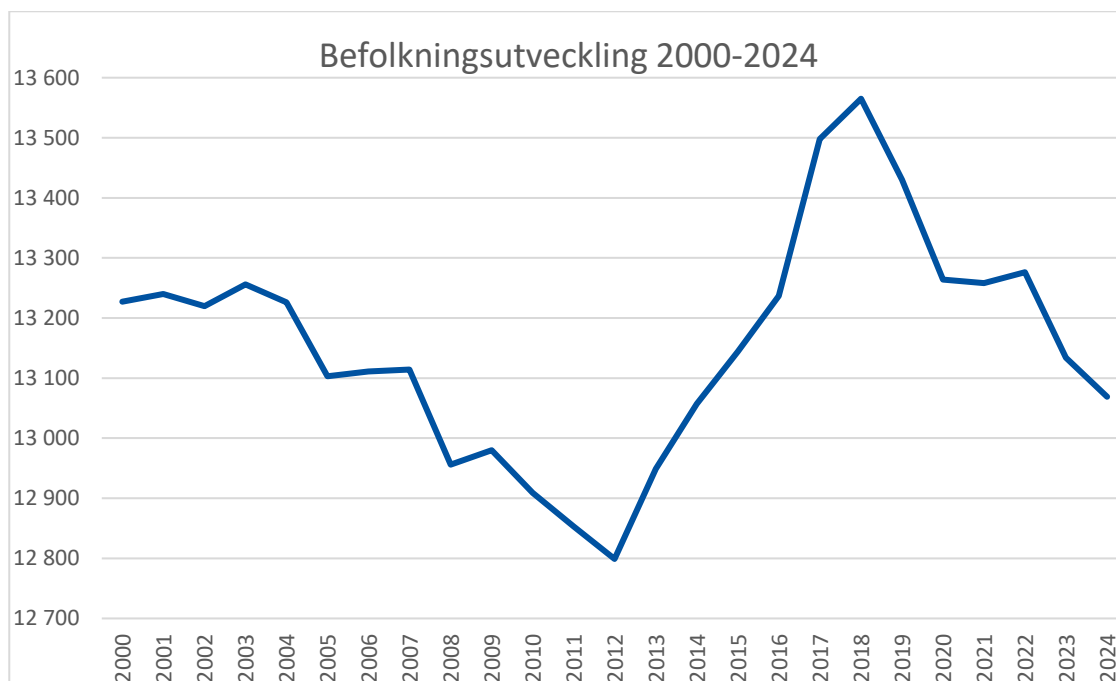

Diagram 2: Befolkningsutveckling 2000-2024 i Mönsterås kommun. Källa: SCB

I tabell 5 visas en sammanställning över befolkningsförändringarna i kommunen under åren 2023 och 2024. Per den 31 december 2024 hade Mönsterås kommun en folkmängd på 13 069 invånare, vilket innebär en minskning med 65 personer under året. Under 2024 föddes 89 barn medan 140 personer avled, detta leder till ett negativt födelsenetto på -51 personer. Utrikes flyttningsnetto var positivt med 37 personer och inrikes flyttningsnetto var negativt med 51 personer.

Befolkningsförändringar	2024-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Folkmängd	13 069	13 134	13 276
Förändring under året	-65	-142	18
Födda	89	107	115
Döda	-140	-183	-143
Födelsenetto	-51	-76	-28
Invandringar	87	58	68
Utvandringar	-50	-68	-34
Utrikes flyttningsnetto	37	-10	34
Inflyttningar, inrikes	557	539	623
Utflyttningar, inrikes	-608	-595	-611
Inrikes flyttningsnetto	-51	-56	12

Tabell 5: Befolkningsförändringar 2022 – 2024 i Mönsterås kommun. Källa: SCB.

Åldersfördelning

En av de viktigaste planeringsförutsättningarna för kommunens ekonomi är befolkningsutvecklingen samt hur fördelningen mellan olika åldersgrupper ser ut, det vill säga kommunens demografi.

Diagram 3 visar åldersfördelningen för olika åldersklasser i kommunen åren 2023 samt 2024. Av kommunens totala befolkning är 2 746 (2 811 år 2023) invånare mellan 0–19 år, 6 644 (6 693 år 2023) invånare är mellan 20–64 år och 3 679 (3 630 år 2023) invånare är över 65 år. Förändringen är störst i ålderskategorin 5–9 åringar, åldersgruppen har minskat med 60 invånare. I ålderskategorin 85–89 åringar är ökningen 32 invånare mellan åren.

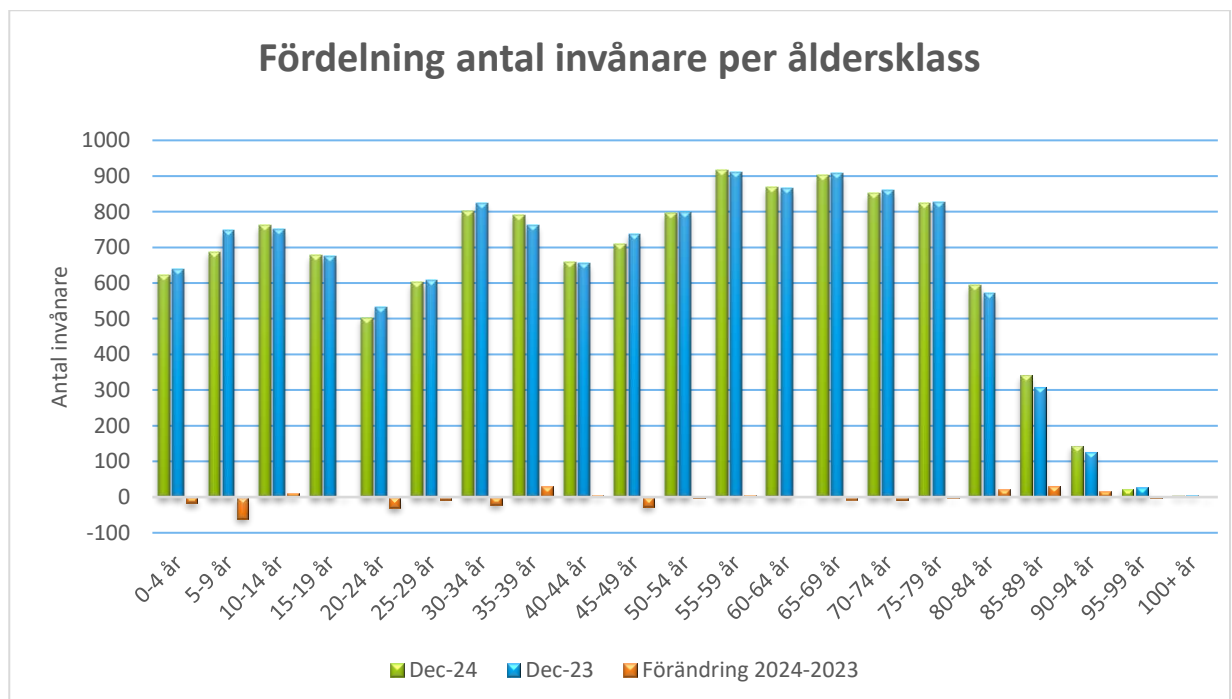

Diagram 3: Åldersfördelning i Mönsterås kommun per 31 december 2023 och 2024. Källa: SCB.

Strategisk plan – En kommun i framkant för en bättre vardag

Kommunen har under 2024 tagit kliv framåt för att nå vision och prioriterade områden i den strategiska planen för Mönsterås kommun 2040. Här följer några höjdpunkter, händelser och beslut från kommunens arbete och inriktningar för strategisk tillväxt.

En attraktiv och levande boendekommun

Följande händelser bidrar till att Mönsterås kommun är en levande plats med attraktiva boendemiljöer, goda kommunikationer och närhet till jobb, sysselsättning och kommunal service, och att medborgarna är stolta över kommunen.

- Vid Kronobäck och Okneback i Mönsterås har kommunen investerat i cirka 30 hektar mark för samhällets framtida behov och utveckling, och i Timmernabben har kommunen anlagt 20 nya tomter för att möjliggöra attraktivt boende i lantlig och naturnära miljö.
- Vid Sandbäckshults vattenverk har kommunen borrar en ny uttagsbrunn, som tas i bruk under 2025. Vid Finsjö vattenverk har kommunen påbörjat arbetet med att införa biologisk rening och utreda hur råvattnet kan kylas. Det är viktigt för att säkerställa bättre kvalitet på dricksvattnet för kommunens invånare.
- En handlingsplan för hållbar näringslivsutveckling har beslutats, och ska bidra till att förbättra förutsättningarna för företagande i kommunen. Kommunen har också startat upp nätverksträffar för företagare för att stärka samarbetet mellan lokala företag och möjliggöra dialog mellan näringsliv, tjänstemän och förtroendevalda och förbättra informationen till företagen.
- En handlingsplan för besöksnäringen har beslutats, och ska bidra till att öka antalet besökare, öka engagemanget i besöksnäringen hos befolkningen och stärka varumärket för Mönsterås kommun som besöksmål.
- Kommunen har varit etappvärd i orienteringstävlingen O-Ringen Smålandskusten 2024, och marknadsfört Mönsterås kommun för tävlande och besökare på tävlingens mässområde och i samband med deltävlingar. Två deltävlingar i mountainbikeorientering genomfördes i Långehäll friluftsområde i Blomstermåla, vilket bidragit till framtida tävlings- och utvecklingsmöjligheter för lokala föreningar.

Goda förutsättningar för barn och unga

I Mönsterås kommun ska alla barn och unga ha goda uppväxtvillkor och goda förutsättningar för utveckling, lärande och hälsa. Vi arbetar för att aktivt främja jämställdhet och mångfald.

- Renoveringen och tillbyggnaden av Tillingseskolan i Timmernabben blev klar, med bland annat nya klassrum, grupprum och arbetsrum samt renovering av delar av skolgården.
- Nya gång- och cykelvägar har anlagts längs bland annat längs Idrottsgatan i Mönsterås och vid Tillingseskolan i Timmernabben, vilket bidrar till säkrare skolvägar.
- Förskolorna Solhem och Oknö naturförskola i Mönsterås har fått utmärkelsen Skola för hållbar utveckling. Mölstadskolan i Mönsterås har certifierats som Generation Pep-skola för sitt hälsofrämjande arbete.
- Skola, polis, socialförvaltning och kultur- och fritidsförvaltning har samarbetat för att skapa en tryggare och mindre stökig miljö bland ungdomar, för att motverka kriminalitet, gängbildning, förstörelse och otrevligt bemötande. Kommunen har också genomfört en välbesökt informationsväll för vårdnadshavare för att ge verktyg att förstå och förebygga utmaningar som unga kan möta i vardagen.
- Kommunen har genomfört provköp av tobak för att kontrollera och säkerställa att den som säljer eller lämnar ut dessa varor vet att mottagaren har fyllt 18 år.

Framgångsrikt arbete för ett hållbart liv i god miljö

Följande händelser under året medverkar till att Mönsterås kommun ska vara en kommun med ett omtalat framgångsrikt arbete för hållbarhet och minskad klimatpåverkan, och att vi är en föregångare och har varit innovativa i arbetet för att vara en fossilfri kommun.

- Arbetet med kustmiljö och vattenfrågor har bedrivits genom flera LOVA-projekt under året, för att bidra till minskad övergödning och bättre havsvattenkvalitet. Dessutom har kommunen inventerat en stor del av kommunens 1500 små avlopp, vilket bidrar till bättre vattenkvalitet.
- Kommunen har infört ny digital teknik för att söka läckor i vatten- och avloppsnätet, för att bättre ta vara på dricksvattnet som produceras.
- Färdigställt och tagit nytt reningsverk i bruk, som ger möjlighet till bättre rening av kväve från avloppsvatten från Mönsterås och Fliseryd.
- I Mönsterås gästhamn har kommunen byggt en sopsorteringsstation för besökande gästbåtar och husbilar. Kommunen har också sett över placeringen av alla kommunens papperskorgar på allmän plats för att minska nedskräpningen.
- Cirka 33 % av kommunens gatubelysning har bytts ut till LED för att minska energiförbrukningen.
- Kommunen har öppnat ett sport- och fritidsbibliotek på arbetsmarknadsenheten Hjulet där invånare kan låna återbrukad utrustning gratis.

Engagerad och effektfull kommun

Följande händelser bidrar till att Mönsterås kommun har en väl fungerade välfärd som tillgodoser medborgarnas behov och förväntningar, att vi alltid utgår från det kommunala uppdraget och levererar bra service och tjänster till medborgarna genom att arbeta smart och effektivt med god kvalitet och engagerade medarbetare.

- Socialnämnden har analyserat sin verksamhet med hjälp av externa utredningar, för att bland annat jämföra kostnader per brukare inom individ- och familjeomsorg, omsorg om personer med funktionsnedsättning och äldreomsorg samt jämföra kostnader mellan beviljad och faktiskt utförd tid inom hemtjänsten. Dessa är viktiga underlag till arbetet för att nå en budget i balans för socialnämndens verksamheter.
- Under året påbörjades arbete med ändrade arbetssätt kring bemanning inom äldreomsorgen och omsorg om personer med funktionsnedsättning.
- Mönsterås kommun blev medlem i kommunalförbundet Kalmarsunds gymnasieförbund, efter att antalet elever på gymnasiet minskat under flera år. Kommunen har påbörjat en utredning om vad gymnasieskolans tidigare lokaler kan användas till istället.
- För att möta den framtida demografin där antalet barn blir färre, har kommunen utrett behovet av förskoleplatser och förskolelokaler.
- Under året har lokalförsörjningsplaner för flera förvaltningar tagits fram utifrån slutrapporten i den fastighetsförädlingsstudie som genomfördes 2023. Dessa är viktiga underlag för ett mer långsiktigt och förebyggande underhåll av kommunens fastigheter, och för framtida renoveringar.
- Arbetssättet med friskfaktorer (friska arbetsplatser) har under året implementerats på tekniska förvaltningen. För att öka frisktalken bland kommunens medarbetare infördes en ny medarbetarenkät som mäter arbetet med friskfaktorer.
- Inom arbetet med kommunens digitala strategi "Förenkla, förkorta, förbättra" har ett antal AI-projekt genomförts för att underlätta administration och informationssökning. Bland annat har en AI-assistent lanserats på kommunens webbplats, och internt har ett

flertal utbildnings- och inspirationsträffar genomförts. Flera verksamheter använder nu AI i sitt dagliga arbete.

- Kommunen har infört en så kallad kundenkät för myndighetsärenden inom miljö- och byggförvaltningen för att möjliggöra feedback och förbättringar i arbetet med tillsyn, bygglov och livsmedelskontroll.

Finansiell analys

För att kartlägga och analysera resultatutveckling och ekonomisk ställning för kommunen och kommunkoncernen används den så kallade RK-modellen. Det är en analysmodell som utgår från fyra finansiella aspekter: resultat, kapacitet, risk och kontroll. Målsättningen med RK-modellen är att kontrollera att kommunen har en god ekonomisk hushållning, att kommunen använder sina pengar på ett kostnadseffektivt sätt.

Resultat – hur är balansen mellan kommunens intäkter och kostnader för året och över tiden?

Kapacitet – vilken kapacitet har kommunen att långsiktigt möta finansiella svårigheter?

Risk – föreligger det några risker som kan påverka kommunens resultat och kapacitet?

Kontroll – vilken kontroll har kommunen över den ekonomiska utvecklingen?

Resultat – kapacitet kommunen

Finansiell leasing 2024

Från och med 2024 tillämpar kommunen Rådet för kommunal redovisnings rekommendation 5 om finansiell leasing (RKR 5). Det innebär att leasade tillgångar redovisas som anläggningstillgångar i balansräkningen, samtidigt som motsvarande leasingskuld redovisas. Leasingavgifterna fördelas sedan mellan amortering och räntekostnader.

Denna ändring har påverkat kommunens resultaträkning för 2024 enligt följande:

- Verksamhetens kostnader för hyror och leasing har minskat med 18,2 mnkr
- Avskrivningarna har ökat med 12,2 mnkr
- Finansiella kostnader i form av räntekostnader har ökat med 7,6 mnkr

Den totala nettoeffekten på årets resultat är -1,6 mnkr. Eftersom RKR 5 inte tillämpades 2023 kan vissa jämförelser mellan 2023 och 2024 vara missvisande, särskilt när det gäller verksamhetens kostnader, avskrivningar och finansiella kostnader. Någon budget eller prognos lades inte för den ändrade redovisningsprincipen

Årets resultat

För 2024 budgeterade kommunen ett underskott på -37,6 mnkr. När budgeten antogs bedömdes det finnas synnerliga skäl för att budgetera med ett underskott, detta på grund av en tillfälligt kraftig ökning av pensionskostnaderna.

Resultatet för 2024 uppgår till -49,3 mnkr, vilket innebär en negativ avvikelse mot budget med -11,7 mnkr. Jämfört med föregående års resultat på -16,8 mnkr har resultatet försämrats ytterligare.

RESULTATRÄKNING (mnkr)	Budget 2024	Kommunen	
		2024	2023
Verksamhetens intäkter	202,1	265,2	262,3
Verksamhetens kostnader	-1 183,0	-1 272,8	-1 243,2
Avskrivningar	-71,4	-74,5	-64,4
Verksamhetens nettokostnad	-1 052,3	-1 082,0	-1 045,4
Skatteintäkter	702,7	701,6	695,3
Generella statsbidrag och utjämning	312,7	321,0	310,0
Skatteintäkter och statsbidrag	1 015,4	1 022,6	1 005,3
Verksamhetens resultat	-36,9	-59,4	-40,1
Finansiella intäkter	9,8	33,8	34,1
Finansiella kostnader	-10,5	-23,7	-10,8
Resultat efter finansiella poster	-37,6	-49,3	-16,8
Extraordinära poster	-	-	-
Årets resultat	-37,6	-49,3	-16,8

Tabell 6: Resultaträkning kommunen, 2023-2024. (*obs jämförelsestörande för år 2023 pga finansiell leasing)

Verksamhetens intäkter har ökat marginellt från 262,3 mnkr år 2023 till 265,2 mnkr år 2024. Budgeten för 2024 var 202,1 mnkr, vilket innebär en positiv budgetavvikelse på +63,1 mnkr. De största avvikelserna återfinns inom statsbidrag samt taxor och avgifter.

Verksamhetens kostnader för 2024 uppgår till 1 272,8 mnkr, vilket är en ökning med 29,6 mnkr jämfört med 2023 (1 243,2 mnkr). Kostnadsökningen mellan åren beror främst på högre personalkostnader. De budgeterade kostnaderna för 2024 var 1 183,0 mnkr, vilket innebär en negativ budgetavvikelse för året på -89,8 mnkr. Den största negativa budgetavvikelsen återfinns inom personalkostnader, köp av huvudverksamhet, lämnade bidrag, inköp av tjänster, material/varor samt övriga verksamhetskostnader.

Årets avskrivningar uppgår till 74,5 mnkr, en ökning med 10,1 mnkr jämfört med 2023 års utfall på 64,4 mnkr. Jämfört med budgeterade 71,4 mnkr innebär årets utfall en negativ avvikelse på -3,1 mnkr.

Verksamheternas nettokostnad för 2024 uppgår till 1 082,0 mnkr, vilket är högre än både budgeterade 1 052,3 mnkr och föregående års nettokostnad på 1 045,4 mnkr. Budgetavvikelsen uppgår därmed till -29,7 mnkr för året.

Årets skatteintäkter samt generella statsbidrag och utjämning redovisar en positiv budgetavvikelse på +7,2 mnkr, vilket främst beror på ökade intäkter för kommunal fastighetsavgift.

Verksamheternas resultat före finansiella poster uppgår till -59,4 mnkr, jämfört med budgeterade -36,9 mnkr. Resultatet innebär en negativ budgetavvikelse på -22,5 mnkr. Föregående års resultat före finansiella poster uppgick till -40,1 mnkr.

De finansiella intäkterna för 2024 uppgår till 33,8 mnkr, vilket är en mindre minskning jämfört med föregående år (34,1 mnkr). Budgeterade intäkter uppgick till 9,8 mnkr, vilket ger en

positiv budgetavvikelse på +24,0 mnkr. Överskottet beror främst på en positiv börsutveckling i pensionsportföljen i Kalmar Läns pensionsförvaltning AB (KLP).

De finansiella kostnaderna för 2024 uppgår till 23,7 mnkr, vilket är en kraftig ökning jämfört med föregående års kostnader på 10,8 mnkr. Budgeterade kostnader uppgick till 10,5 mnkr, vilket innebär en negativ budgetavvikelse på -13,2 mnkr. Ökningen beror främst på högre räntekostnader.

Finansnettot, till lika årets resultat, uppgår till -49,3 mnkr, vilket är sämre än budgeterade - 37,6 mnkr och innebär en negativ avvikelse på -11,7 mnkr. Jämfört med föregående års finansnetto på -16,8 mnkr har resultatet försämrats med -32,5 mnkr.

Nämnderna och förvaltningarnas resultat

Nämnderna och förvaltningarna redovisar en totalt negativ budgetavvikelse på -37,3 mnkr för året. I tabell 7 presenteras nämndernas/förvaltningarnas utfall under året i tusen kronor (tkr). Samtliga nämnder förutom barn- och utbildningsnämnden samt tekniska förvaltningen redovisar en negativ budgetavvikelse för året och den största avvikelse i kronor återfinns hos socialnämnden på -33,6 mnkr. Nämnderna och förvaltningarnas ekonomi beskrivs mer ingående i avsnittet "drift- och investerings-redovisning" på sidorna 70 – 76 samt i bilaga 1.

Nämnd/förvaltning (tkr)	Budget 2024	Utfall 2024	Avvik. mot budget
Kommunledningsförvaltningen	80 350	83 319	-2 968
Tekniska förvaltningen	140 429	140 289	140
Miljö- och byggnadsnämnden	9 491	9 523	-33
Kultur- och fritidsnämnden	15 289	15 372	-83
Barn- och utbildningsnämnden	320 648	319 488	1 160
Socialnämnden	391 765	425 372	-33 606
Övriga nämnder	25 384	27 327	-1 943
Summa	983 358	1 020 690	-37 332

Tabell 7: Utfall för respektive nämnd/förvaltning 2024

Resultat över tid

Mönsterås kommun har redovisat positiva resultat under större delen av 2000-talet, fram till 2018 och 2019 (se diagram 4). De starka resultaten under perioden 2005–2017 berodde bland annat på engångsintäkter från markförsäljningar, försäljning av aktier i Kalmar Läns Pensionsförvaltning AB (KLP), återbetalningar från AFA Försäkring samt stora statliga tillskott kopplade till flyktingmottagandet 2015–2017. Under 2018–2019 minskade dessa engångsintäkter kraftigt, samtidigt som verksamhetens kostnader ökade betydligt till följd av fler invånare. Mellan 2020 och 2022 redovisade kommunen åter goda resultat. Däremot uppvisade 2023 ett kraftigt negativt resultat, och 2024 års resultat på -49,3 mnkr vilket är det svagaste under hela 2000-talet.

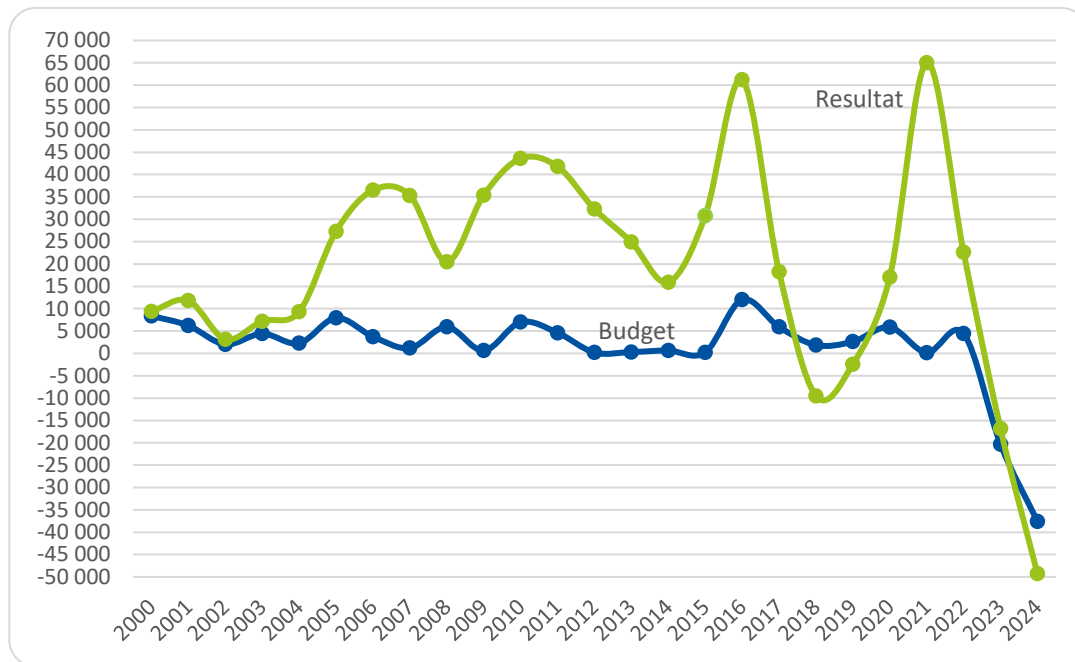

Diagram 4: Budget och resultat för perioden 2000-2024 (tkr).

Nettokostnadsandelar

En grundförutsättning för god ekonomisk hushållning är balans mellan intäkter och kostnader. Ett vanligt sätt att analysera detta är att beräkna hur stor andel av skatteintäkterna och de generella bidragen som används för att täcka kommunens löpande kostnader – den så kallade nettokostnadsandelen.

Om nettokostnadsandelen är under 100 % innebär det att kommunen har en positiv balans mellan intäkter och kostnader. För Mönsterås kommun betraktas en nettokostnadsandel på 99 % som en god ekonomisk hushållning.

Nyckeltalet nettokostnadsandel beskriver hur mycket av skatteintäkterna som har finansierat den löpande verksamheten exklusive avskrivningar, finansnetto och jämförelsestörande poster. För 2024 uppgår denna andel till 98,5 %, vilket är en försämring jämfört med 97,6 % år 2023 och 89,1 % år 2022 (se tabell 8).

Kommunens verksamheter är i hög grad personalintensiva, vilket tydligt framgår av att närmare 87 % av verksamhetens nettokostnader är kopplade till personal- och pensionskostnader. Under både 2023 och 2024 har kommunen antagit budgetar med underskott, vilket har motiverats av synnerliga skäl kopplade till kraftigt ökade pensionskostnader. Pensionskostnaderna för kommuner och regioner har ökat på grund av en åldrande befolkning, längre livslängder, historiska pensionsskulder, löneökningar, och ekonomiska faktorer som inflation. Dessa faktorer leder till större utbetalningar och högre kostnader över tid.

För Mönsterås kommun har pensionskostnaderna ökat från 59,0 mnkr år 2022 till 90,6 mnkr år 2023 och vidare till 110,4 mnkr år 2024. Denna kostnadsökning motsvarar en nästintill fördubbling mellan 2022 och 2024, vilket haft en betydande påverkan på kommunens ekonomi.

Finansnettot för 2024 uppgår till -1,0 %, vilket innebär att de finansiella intäkterna var större än de finansiella kostnaderna. En bidragande faktor är kommunens placeringar i Kalmar Läns Pensionsförvaltning AB (KLP), som utvecklats positivt på börsen under året. Jämfört med föregående års finansnetto på -2,3 % har dock en viss försämring skett, främst på grund av ökade räntekostnader kopplade till finansiell leasing.

Nettokostnadsandelen exklusive årets resultat uppgår till 104,8 %, vilket innebär att kommunens kostnader överstiger skatteintäkter och generella bidrag. De senaste tre åren har utvecklingen varit negativ, vilket innebär att kostnaderna har ökat snabbare än intäkterna. På längre sikt försämrar detta kommunens möjligheter att finansiera både ersättningsinvesteringar och nödvändiga nyinvesteringar.

Kostnader i % av skatteintäkter och generella statsbidrag	2024	2023	2022
Verksamhetens nettokostnad	98,5	97,6	89,1
varav personalkostnader	76,1	75,4	74,7
varav pensionskostnader	10,8	9,0	6,1
Nettokostnadsandel	98,5	97,6	89,1
Avskrivningar	7,3	6,4	6,7
Finansnetto	-1,0	-2,3	1,8
Årets resultat	-4,8	-1,7	2,3
Nettokostnadsandel exkl årets resultat	104,8	101,7	97,7

Tabell 8: Nettokostnadsandelar 2022-2024

Självfinansieringsgrad av investeringar

Självfinansieringsgraden är ett nyckeltal som visar hur stor del av kommunens investeringar som finansieras med årets resultat plus avskrivningar. En självfinansieringsgrad på 100 % innebär att kommunen finansierar alla sina investeringar utan att behöva låna pengar eller använda tidigare upplåning. Om graden är under 100 % måste kommunen ta till externa medel för att täcka en del av investeringarna.

Självfinansieringsgrad	2024	2023	2022
Investeringar (mnkr)	135,8	116,3	140,7
Avskrivning, andel av investering	55%	55%	46%
Avskrivning + resultat, andel av investering	19%	41%	62%

Tabell 9: Självfinansieringsgrad 2022-2024 (*obs jämförelsestörande för åren 2022 och 2023 pga finansiell leasing)

Nettoinvesteringarna för 2024 uppgick till 135,8 mnkr, inklusive leasing, vilket är högre än summan av årets avskrivningar och resultat (25,2 mnkr). Detta ger en självfinansieringsgrad på 19 % för 2024. Självfinansieringsgraden har minskat de senaste åren, vilket till stor del beror på de underskott som redovisats under de senaste två åren. För att finansiera investeringarna har kommunen både lånat pengar och använt befintliga likvida medel.

Den nya redovisningen av finansiell leasing påverkar flera delar av resultat- och balansräkningen (se redovisningsprinciper). När det gäller självfinansieringsgraden medför leasing ökade avskrivningskostnader. Eftersom finansiell leasing inte ingick i beräkningarna för 2022 och 2023, blir jämförelser med 2024 delvis missvisande. Om avskrivningarna justeras för leasingkostnader skulle andelen av investeringar minska från 55 % till 46 %. På motsvarande sätt skulle andelen för avskrivningar + resultat minska från 19 % till 11 %.

Kommunens investeringsbudget för 2024 var 171,8 mnkr, vilket innebär att 78,3 % av budgeten har använts. Vissa projekt har blivit försenade och kommer att genomföras under 2025. Mer information om investeringarna finns i avsnittet "Drift- och investeringsredovisning" på sidorna 70-76.

Soliditet

Soliditeten är ett viktigt mått på kommunens långsiktiga betalningsförmåga och visar i vilken utsträckning tillgångarna finansieras med eget kapital. En hög soliditet indikerar en stabil finansiell grund, medan en lägre soliditet kan innebära ett större beroende av externa finansiella resurser.

Per den 31 december 2024 uppgår soliditeten, exklusive pensionsskuld intjänad före 1998, till 44,54 %. Om pensionsskulden före 1998 inkluderas, blir soliditeten 32,72 %. Detta innebär en försämring jämfört med 2023. Den minskade soliditeten beror främst på en hög investeringsnivå, en ökning av långfristiga skulder och avsättningar samt årets negativa resultat. Soliditeten påverkas även negativt av att kommunen har justerat sina redovisningsprinciper för finansiell leasing under året. Justeringen för finansiell leasing har tillämpats retroaktivt på jämförelsesiffrorna för 2023 i balansräkningen, men ingen rättelse har gjorts för åren dessförinnan. Förändringen har medfört ökade anläggningstillgångar och långfristiga skulder för både 2023 och 2024. Den ackumulerade effekten av rättelsen på det egna kapitalet för 2023 uppgår till -13,1 mnkr, och årets resultat för 2024 påverkas negativt med -1,6 mnkr till följd av den finansiella leasingen. Den finansiella leasingen påverkar därmed soliditeten, exklusive pensionsskuld, med - 5,9 procentenheter för 2023 och - 5,1 procentenheter för 2024. När pensionsskulden inkluderas minskar soliditeten med 4,7 procentenheter för 2023 och 4,0 procentenheter för 2024 på grund av de ändrade redovisningsprinciperna. Eftersom ingen justering har gjorts för 2022 kan jämförelsen mellan 2022 och 2023 i tabellen delvis vara missvisande.

Trots denna förändring anses soliditeten fortfarande vara god, men den nedåtgående trenden kan påverka kommunens långsiktiga betalningsförmåga negativt om den fortsätter.

Soliditet (%)	2024	2023	2022
Soliditet	44,54	48,49	57,32
Soliditet inkl pensions-skuld före 1998	32,72	36,97	44,29

Tabell 10: Soliditet 2022-2024(*obs jämförelsestörande för år 2022 pga finansiell leasing)

Kommunalskatt

Den totala skattesatsen för Mönsterås kommun uppgick till 34,07 % av den beskattningsbara förvärvsinkomsten 2024. Kommunalskatten uppgick till 22,21 %, medan skatten till Region Kalmar län uppgick till 11,86 %. Den kommunala skatten är oförändrad under 2024 jämfört med 2023. Genomsnittlig kommunalskatt i Kalmar län är 21,91 % och för riket 20,70 %.

Skattesatser (%)	2024	2023	2022
Mönsterås kommun	22,21	22,21	22,21
Kalmar län (snitt)	21,91	21,96	21,90
Region Kalmar län	11,86	11,86	11,86
Riksgenomsnitt			
Kommuner	20,70	20,67	20,67
Regioner	11,67	11,57	11,56

Tabell 11: Skattesatser 2022-2024. Källa: SCB.

*Risk – Kontroll Kommunen***Likviditet**

Likviditeten visar kommunens kortsiktiga betalningsförmåga genom att jämföra omsättningstillgångar, såsom likvida medel, kortfristiga placeringar och kortfristiga fordringar med kortfristiga skulder.

Kommunens likviditet uppgår till 223 % per 31 december 2024, en förbättring med nio procentenheter från föregående års likviditet på 214 %. Förstärkningen beror främst på att de kortfristiga skulderna minskat. De likvida medlen har minskat från 91,8 mnkr till 59,0 mnkr, vilket är kopplat till bland annat den höga investeringsnivån. Samtidigt har kortfristiga skulder minskat från 226,9 mnkr till 211,5 mnkr, vilket i kombination med ökade kortfristiga placeringar stärker likviditeten för året.

Med en likviditet på 223 % har kommunen en stark betalningsförmåga och goda marginaler för att hantera kortsiktiga åtaganden.

Likviditet	2024	2023	2022
Likviditet	223%	214%	212%
Likvida medel (mnkr)	59,0	91,8	112,1

Tabell 12: Likviditet 2022-2024

Finansförvaltning

Per 31 december 2024 uppgick låneskulden för Mönsterås kommun till 450,0 mnkr.

Lånevolymen har ökat med 80,0 mnkr jämfört med föregående årsbokslut, se diagram 5.

Nyupplåning gjordes för att finansiera investeringar under året.

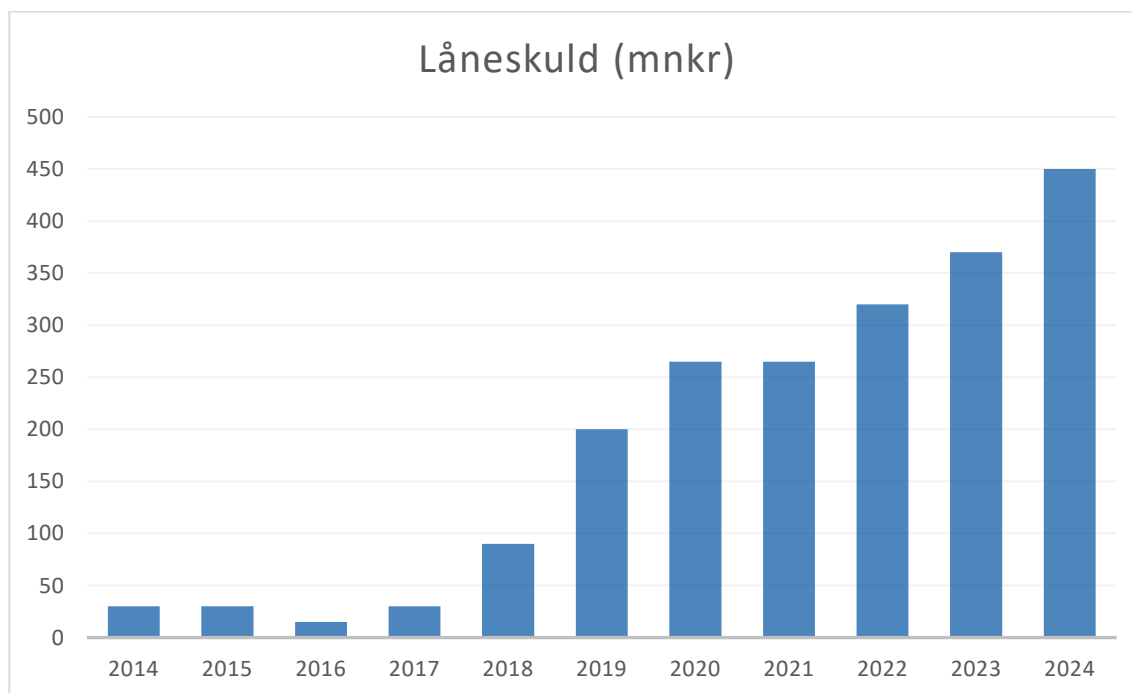

Diagram 5: Låneskuld 2014-2024

Snitträntan för kommunens låneskuld har ökat under 2024 till följd av det allmänt högre ränteläget och uppgår till 2,57 % (2,01 % föregående år). Till följd av högre lånevolym och högre snittränta har räntekostnaden på kommunens lån i Kommuninvest ökat med 3,9 mnkr 2024 jämfört med 2023. Lånen ligger med jämnt fördelat förfall under perioden 2025-2029 och har en genomsnittlig kapitalbindningstid på 2,32 år. Den genomsnittliga räntebindningstiden för kommunens lån ligger på 2,32 år. Av kommunens beviljade lån avser 115,0 mnkr gröna lån hos Kommuninvest.

Prognossäkerhet

Varje år görs två delårsrapporter med prognoser för helåret, en per 30 april och en per 31 augusti. Under 2024 har båda prognoserna visat på negativa avvikelser från det budgeterade resultat på -37,6 mnkr.

I tabell 13 redovisas de prognostiserade budgetavvikelserna från prognoser i april och augusti samt den faktiska avvikelsen i bokslutet 2024.

Prognos och faktiskt utfall, avvikelse (tkr)	Prognos 202404	Prognos 202408	Bokslut 2024
Nämnder och förvaltningar			
Kommunledningsförvaltningen	-4 038	-3 793	-2 968
Tekniska förvaltningen	-3 723	-1 959	140
Miljö- och byggnadsnämnden	115	27	-33
Kultur- och fritidsnämnden	0	0	-83
Barn- och utbildningsnämnden	-8 318	-6 286	1 160
Socialnämnden	-35 494	-39 867	-33 606
Övriga nämnder	-3 490	-2 004	-1 943
Total avvikelse nämnder och förvaltningar	-54 949	-53 883	-37 332
Finansverksamhet			
Skatteintäkter	-1 009	1 131	-1 048
Generella statsbidrag (övergripande) och utjämning	7 103	7 103	7 169
Avskrivningar	-3 519	5 500	-3 089
Finansiella intäkter och kostnader	-255	3 738	10 815
Lön- och pensionskostnader	-8 004	-6 968	-8 517
Övriga intäkter och kostnader	60	-81	18 678
Realisationsresultat avyttring tillgångar	0	715	1 644
Total avvikelse finansverksamhet	-5 624	11 138	25 653
Total avvikelse	-60 573	-42 745	-11 679

Tabell 13, prognos och faktiskt utfall, avvikelse 2024 (tkr)

I delårsrapporten per den 30 april 2024 prognostiserades ett negativt resultat för kommunen på -98,1 mnkr, vilket innebar en negativ budgetavvikelse på -60,6 mnkr. Underskottet förklarades främst av nämnder och förvaltningar, som prognostiserade en negativ budgetavvikelse på -54,9 mnkr för året. Finansverksamheten prognostiserade en negativ avvikelse på -5,6 mnkr.

I delårsrapporten per den 31 augusti 2024 prognostiserades ett resultat på -80,3 mnkr, motsvarande en negativ budgetavvikelse på -42,7 mnkr. Prognosen i augusti visade en förbättring med +17,8 mnkr jämfört med prognosen i april. Nämnder och förvaltningar prognostiserade ett underskott på -53,9 mnkr, vilket var en marginell förbättring jämfört med

prognosen i april på -54,9 mnkr. Finansverksamheten prognostiserade en positiv budgetavvikelse på +11,1 mnkr i augusti, vilket var 16,7 mnkr bättre än i april.

Det slutliga resultatet för året redovisas, som tidigare nämnts, till -49,3 mnkr, vilket innebär en negativ budgetavvikelse på -11,7 mnkr. Jämfört med prognosen i augusti är det en förbättring med +31,0 mnkr, och jämfört med prognosen i april är förbättringen +48,8 mnkr. Det finns flera anledningar till att resultatet utvecklats bättre än tidigare prognoser, vilket beskrivs nedan.

Nämnderna och förvaltningarna redovisar en negativ budgetavvikelse för året på -37,4 mnkr, vilket är en förbättring med +16,5 mnkr jämfört med prognosen i augusti och +17,6 mnkr jämfört med prognosen i april.

Efter att prognoserna lagts har en förändring skett inom förvaltningarnas och nämndernas budgetramar. Barn- och utbildningsförvaltningen har tillförts +1,0 mnkr i budgeten, vilket har finansierats genom en motsvarande minskning av kommunledningsförvaltningens budgetram. Fördelningen avser kostnader för Oknö förskola.

Kommunledningsförvaltningen redovisar ett underskott på -3,0 mnkr, vilket kan jämföras med prognosen i april på -4,0 mnkr och prognosen i augusti på -3,8 mnkr. Förbättringen mellan prognoserna och utfallet förklaras främst av ökade intäkter.

Barn- och utbildningsnämnden redovisar en positiv budgetavvikelse på +1,2 mnkr för året, jämfört med prognosen i april på -8,3 mnkr och prognosen i augusti på -6,3 mnkr. Den positiva avvikelsen beror bland annat på den budgetökning på +1,0 mnkr som tilldelades under hösten för Oknö förskola. Därutöver har personalkostnaderna blivit lägre än beräknat, liksom övriga kostnader för gymnasieverksamheten, skolskjutsar och inköp av personaldatorer. Vissa verksamheter har även haft ökade intäkter.

Socialnämnden redovisar en negativ budgetavvikelse på -33,6 mnkr för året, vilket kan jämföras med prognosen i april på -35,5 mnkr och prognosen i augusti på -39,9 mnkr. Förbättringen beror på ökade intäkter från statsbidrag, övriga bidrag samt taxor och avgifter, samt minskade kostnader inom vissa verksamheter.

Tekniska förvaltningen redovisar ett mindre överskott på +0,1 mnkr, jämfört med prognosen i april på -3,7 mnkr och prognosen i augusti på -2,0 mnkr. Förbättringen beror på ökade intäkter från skogsförsäljning och kostnadsersättningar för förpackningsinsamling.

Övriga nämnder, kultur- och fritidsnämnden samt miljö- och byggnadsnämnden, redovisar i bokslutet resultat som i stort sett överensstämmer med prognosen i augusti.

Nämndernas och förvaltningarnas prognoser under året bygger på försiktighetsprincipen, och historiskt har resultatet på helårsbasis ofta blivit bättre än de prognoser som gjorts under året.

Finansverksamheten redovisar en positiv budgetavvikelse på +25,6 mnkr för året, vilket är en förbättring med +14,5 mnkr jämfört med prognosen i augusti och +31,3 mnkr jämfört med

aprilprognosen. En stor förklaring till den positiva avvikelsen i årsbokslutet jämfört med tidigare prognoser kan alltså härledas till finansverksamheten.

Inom finansverksamheten återfinns bland annat finansiella intäkter och kostnader, finansnettot, vilket till stor del styrs av börsutvecklingen och därmed utveckling på placerade pensionsmedel. Eftersom börsutvecklingen anses vara så pass osäker och föränderlig läggs alltid prognoserna i april och augusti enligt budget. Hur utvecklingen på börsen varit under året och redovisas per siste december blir sen avgörande för utfallet för finansnettot, vilket för 2024 innebar en positiv avvikelse på +14,2 mnkr jämfört med prognosen i augusti. Avvikelsen är den enskilt största när utfallet jämförs med prognosen per 31 augusti 2024.

I utfallet 2024 för finansverksamheten inkluderas redovisning av finansiell leasing, vilket ger väsentlig effekt på raderna för avskrivningar, finansiella intäkter och kostnader samt övriga intäkter och kostnader. Någon prognos i april eller augusti upprättades inte för detta, med anledning av att beräkningarna färdigställdes först i december. I övrigt är utfallet inom finansverksamheten sämre än prognosen i augusti till följd av bland annat beslut om tillskott till Emåbygdens Vind AB samt försämrade skatteintäkter. Utfallet blev däremot bättre jämfört med prognos i augusti för bland annat såld mark och avskrivningar.

Pensionsskuld

Det totala pensionsåtagandet uppgick vid årets slut till 332,5 mnkr. Av dessa redovisas 119,9 mnkr i balansräkningen som en avsättning och 212,6 mnkr återfinns utanför balansräkningen som en ansvarsförbindelse. Ansvarsförbindelsen avser pensioner intjänade till och med 1997. Beloppen redovisas inklusive särskild löneskatt.

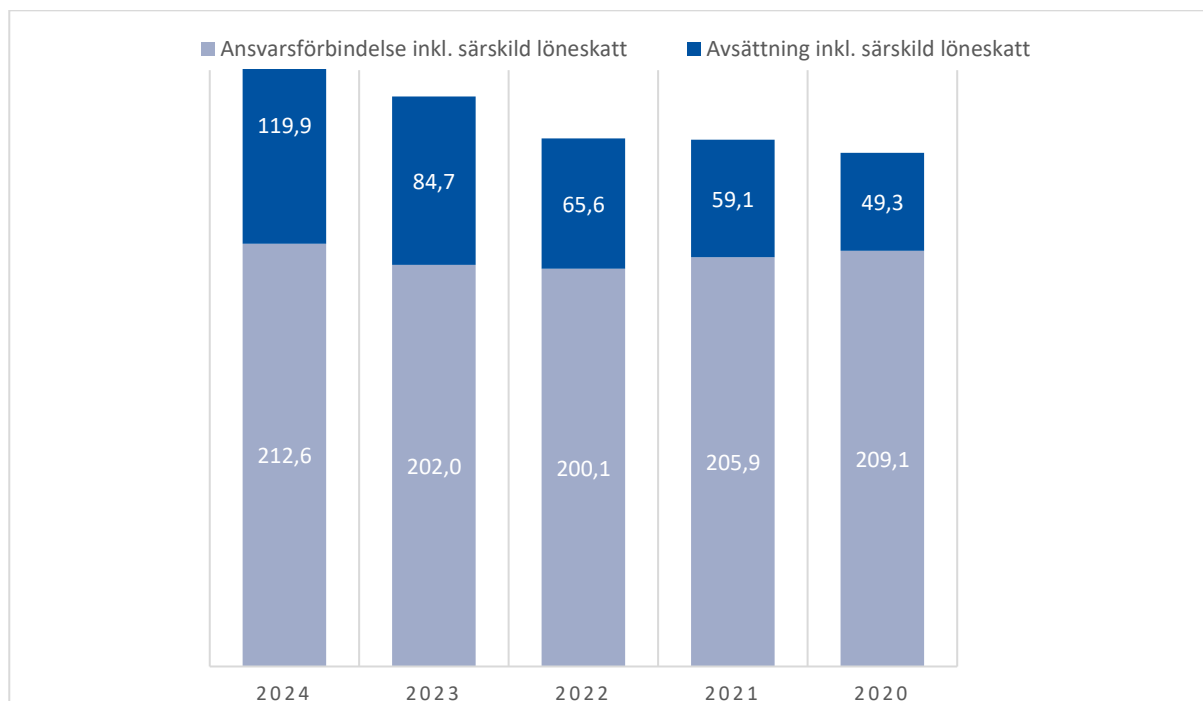

Diagram 6: Pensionsskuld och ansvarsförbindelse 2020-2024 (mnkr).

Mönsterås kommun betalar ut all intjänad pensionsavgift som individuell del. Varje anställd gör ett eget val hur medlen ska placeras.

Pensionsförvaltning

För att säkra de pensionsutfästelser som gjorts till de anställda har Mönsterås kommun placerat medel i Kalmar Läns Pensionskapitalförvaltning AB (KLP). KLP är ett pensionsförvaltningsbolag som bildades 1996 med syftet att säkra kommunernas likviditet och resultat för utbetalningar på pensionsskulden som uppkommit före 1998.

KLP:s placeringspolicy grundar sig på principerna långsiktighet, försiktighet samt balansering av risk och avkastning. Nio av Kalmar läns tolv kommuner, Region Kalmar Län samt Kalmarsunds Gymnasieförbund är delägare i KLP. Mönsterås kommuns andel i KLP uppgick per 31 december 2024 till 4,7 %. Mönsterås kommun har under perioden 1996-2024 investerat totalt 51,0 mnkr i KLP.

Marknadsvärdet för kommunens KLP-portfölj uppgick till 274,8 mnkr per 31 december 2024. Marknadsvärdet på tillgångarna har ökat med 22,5 mnkr under året, vilket innebär en värdeökning med +9,1 % sedan föregående årsskifte. Aktieandelen i portföljen uppgick till 57,6 % medan den räntebärande andelen uppgick till 41,2 %.

KLP-portfölj	Marknadsvärde (kr)	Andel, %	Anskaffn.värde (kr)
Aktier	158 257 747	57,59%	134 980 880
Räntebärande	113 262 482	41,22%	112 259 070
Likviditet inkl. skuld optioner	2 207 106	0,80%	
Upplupna räntor	1 069 862	0,39%	
Totalt marknadsvärde	274 797 197	100,00%	
Marknadsvärde 2023-12-31	252 275 946		
Värdeförändring 2024	22 521 251	varav insättning / uttag	0
Totala avsättningar 1996-2024	51 021 000	Andel i KLP	4,7%

Tabell 14: KLP-portfölj 2024-12-31.

Tabell 15 visar en sammanställning över återlånade medel. Mönsterås kommun har återlånat 57,7 mnkr i verksamheten. De återlånade medlen har ökat under året, trots att värdet av portföljen i KLP har genererat en värdeökning om 22,5 mnkr. Orsaken till att de återlånade medlen ändå ökar är framför allt den markant ökade pensionsförpliktelsen jämfört med föregående år.

De av KLP placerade medlen motsvarar 81,7 % av de totala pensionsförpliktelserna. I förhållande till kommunens insatta kapital motsvarar värdeökningen under 2024 en positiv avkastning på +44 %. Den totala avkastningen på insatt kapital under åren 1996–2024 uppgår till 439 %.

Pensionsförvaltning (mnkr)	2024	2023	2022
Totala pensionsförpliktelse i balansräkningen			
Avsättning inkl. särskild löneskatt	119,9	84,7	65,6
Ansvarsförbindelse inkl. särskild löneskatt	212,6	202,0	200,1
Totala pensionsförpliktelse	332,5	286,7	265,7
Finansiella placeringar avsedda för att trygga framtida pensionsutbetalningar			
- Marknadsvärde, KLP	271,5	248,2	221,8
- Depå (likvida medel), KLP	3,3	4,1	5,7
Återlånade medel	57,7	34,4	38,2
- Årets avkastning på placerade medel	44%	49%	-37%
- Total avkastning på placerade medel	439%	395%	346%

Tabell 15: Pensionsförvaltning 2022-2024

Borgensåtaganden och ansvarsförbindelser

Kommunens borgensåtagande för de kommunala bolagen och kommunalförbund uppgår till 570,5 mnkr. Av kommunens totala borgensåtagande för de kommunala bolagen är 66,6 % (380,0 mnkr) beviljade till kommunens helägda bostadsbolag Mönsterås Bostäder AB. Bostadsbolaget har en god ekonomisk ställning och det finns ingen större risk med detta borgensåtagande. Av borgensåtagandet i övrigt är 15,5 % beviljat till de kommunägda bolagen i Ålem Energi Elnät AB koncern, 8,8 % till Mönsterås Utvecklings AB, 2,9 % till Vattenpalatset i Mönsterås AB, 3,7 % till Mönsterås Holding AB samt 1,0 % till Emåbygdens Vind AB (ägs till 40 % av Mönsterås kommun). Av bolagen är det främst Vattenpalatset i Mönsterås AB samt Emåbygdens Vind AB som kan anses ha något högre risk. Dessa bolag har svaga balansräkningar och hög skuldsättningsgrad. Mönsterås kommun har dock full insyn och kontroll på bolagens ekonomi, därför bedöms den sammantagna riskexponeringen vara låg. Under året har kommunen också ingått ett nytt borgensåtagande på 9,0 mnkr gentemot Räddningstjänsten Sydost.

Förutom borgensåtagandet för de kommunala bolagen och kommunalförbundet har Mönsterås kommun ansvarsförbindelser när det gäller pensionsskuld inklusive löneskatt. Kommunens totala åtaganden för pensionerna uppgår till 212,6 mnkr. Jämfört med föregående år är det en ökning med 10,6 mnkr.

Medlemsförpliktelse i Kommuninvest

Mönsterås kommun har i november 1996 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 296 kommuner och regioner som per 31 december 2024 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemmarna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlem lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemmarnas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Mönsterås kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 31 december 2024 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 601 095,7 mnkr och totala tillgångar till 603 917,0 mnkr. Mönsterås kommuns andel av de totala förpliktelserna uppgick till 1 073,6 mnkr och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 1 082,3 mnkr.

Besked om skulder och tillgångar 2024-12-31

Skulder och tillgångar för medlem - Mönsterås Kommun

Skulder	Totalt för Kommuninvest i mnkr	Vår andel i mnkr	Vår andel i %
Utlånad upplåning *	532 014,6	971,8	0,18
Ej utlånad upplåning **	58 895,1	86,8	0,15
Derivat *	4,4	0,0	0,18
Övriga skulder **	10 181,6	15,0	0,15
Summa skulder/åtagande	601 095,7	1 073,6	0,18

Tillgångar	Totalt för Kommuninvest i mnkr	Vår andel i mnkr	Vår andel i %
Utlåning *	544 428,3	994,5	0,18
Likviditetsreserv **	58 895,1	86,8	0,15
Derivat *	553,5	1,0	0,18
Övriga tillgångar **	40,1	0,0	0,15
Summa tillgångar	603 917,0	1 082,3	0,18

* Procentsats motsvarande respektive medlems andel av Kommuninvests utlåning

** Procentsats motsvarande respektive medlems andel av det totala insatskapitalet i Kommuninvests Ekonomisk förening

Tabell 16: Skulder och tillgångar i Kommuninvest Ekonomisk förening. Källa Kommuninvest Ekonomisk förening

*Resultat – kapacitet kommunkoncernen***Årets resultat**

I detta avsnitt redovisas kommunkoncernens kapacitet och kontroll genom flera olika nyckeltal. De redovisade nyckeltalen inkluderar endast de bolag och förbund som ingår i de sammanställda räkenskaperna. Som tidigare beskrivits ingår Kalmarsunds gymnasieförbund i kommunkoncernen, men är exkluderat från de sammanställda räkenskaperna. Det innebär att kommunens andel av förbundet inte är medräknad i de finansiella sammanställningarna.

Kommunkoncernen redovisar för året ett negativt resultat på -52,0 mnkr. Föregående år uppgick kommunkoncernens resultat till -15,2 mnkr. Årets resultat är en kraftig försämring jämfört med 2023 och beror främst på kommunens resultat för året på -49,3 mnkr, att jämföra med -16,8 mnkr år 2023.

Mönsterås Holding AB redovisar en resultatförsämring med -1,3 mnkr jämfört med 2023 och uppgår till -5,3 mnkr för 2024. Det negativa resultatet är främst kopplat till koncernbidrag som lämnats till Vattenpalatset i Mönsterås AB.

Mönsterås Utvecklings AB redovisar ett positivt resultat på +0,4 mnkr, en mindre förbättring jämfört med 2023 års resultat på +0,3 mnkr.

Ålem Energi AB-koncernen redovisar ett kraftigt negativt resultat på -4,8 mnkr, vilket är en försämring med -5,7 mnkr jämfört med 2023. Det negativa resultatet beror på flera nedskrivningar av anläggningstillgångar i ett av bolagen.

Mönsterås Bostäder AB redovisar ett positivt resultat på +3,6 mnkr, en förbättring jämfört med föregående års resultat på +1,3 mnkr.

Emåbygdens Vind AB redovisar för året ett positivt resultat på +0,5 mnkr. Tack vare ett nödvändigt bidrag från ägarna på totalt 2,0 mnkr kan Emåbygdens Vind AB uppvisa ett positivt resultat om +0,5 mnkr. Mönsterås kommuns andel av resultatet är +0,2 mnkr.

Räddningstjänsten sydost redovisar ett negativt resultat på -43,2 mnkr, varav -3,1 mnkr avser Mönsterås kommuns andel. Kommunens andel av förbundets resultat är en försämring med 2,4 mnkr jämfört med 2023 års resultat.

Koncernen (mnkr)	2024	2023	2022
Mönsterås kommun	-49,3	-16,8	22,6
Mönsterås Holding AB	-5,3	-4,0	-4,6
Mönsterås Utvecklings AB	0,4	0,3	0,0
Ålem Energi AB, koncern	-4,8	0,9	1,5
Vattenpalatset i Mönsterås AB	0,0	0,0	0,0
Mönsterås Bostäder AB	3,6	1,3	6,5
Emåbygdens Vind AB (40 %)	0,2	-0,2	0,1
Räddningstjänsten sydost (7,26 %)	-3,1	-0,7	-
Koncernelimineringar	6,3	4,0	7,1
Totalt	-52,0	-15,2	33,3

Tabell 17: Resultat kommunkoncernen 2022-2024

Nettoinvesteringar

Kommunkoncernens totala nettoinvesteringar för 2024 uppgår till 187,8 mnkr, vilket är liten högre nivå än föregående års investeringar på 177,9 mnkr. Av samtliga investeringar i kommunkoncernen står Mönsterås kommun för 71,7 % av dessa och Mönsterås bostäder AB för 17,0 %. Läs mer om kommunens investeringar i avsnittet ”drift- och investeringsredovisning” på sidorna 70-76

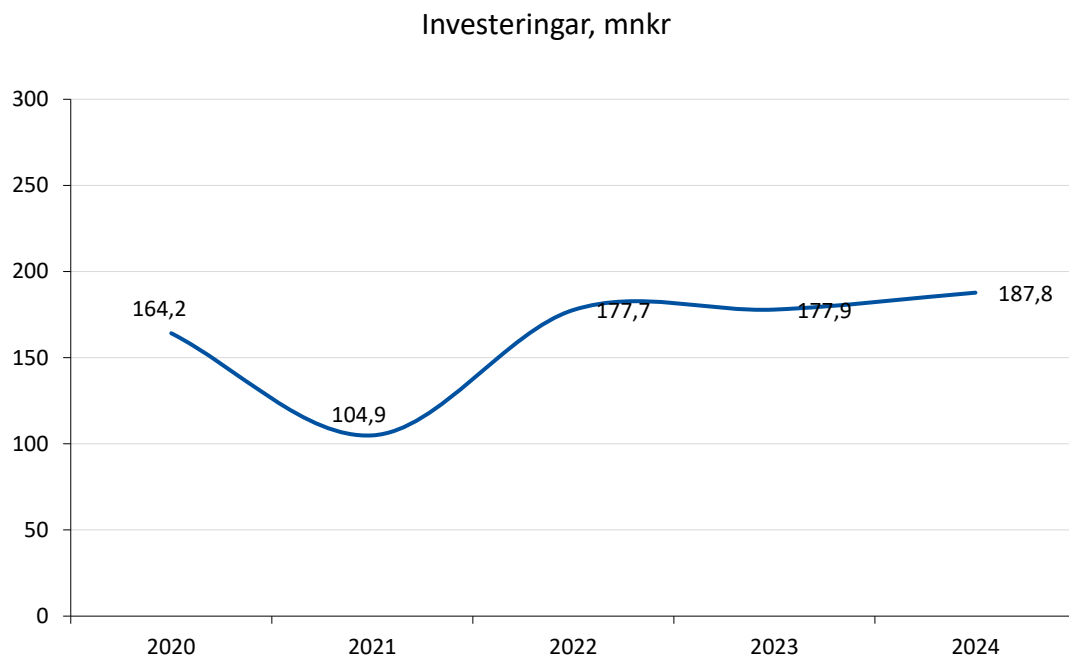

Diagram 7: Nettoinvesteringar, kommunkoncernen 2020-2024

Soliditet

Soliditeten för kommunkoncernen har under året försämrats från 41,8 % till 38,7 % och är den lägsta nivån på fem år (se diagram 8). Trots nedgången kan soliditeten fortfarande betraktas som god.

Den negativa förändringen beror på en ökning av de totala tillgångarna, främst kopplad till en hög investeringsnivå, i kombination med årets negativa resultat och ökade skulder.

Som beskrivits i avsnittet om kommunens soliditet på sidan 23 har den nya hanteringen av finansiell leasing haft en negativ påverkan på soliditeten. Det är dock viktigt att notera att flera leasade fastigheter ingår i kommunkoncernen och därför elimineras i beräkningen av kommunkoncernens soliditet. Därmed påverkas kommunkoncernens soliditet i mindre utsträckning än vad kommunens soliditet gör.

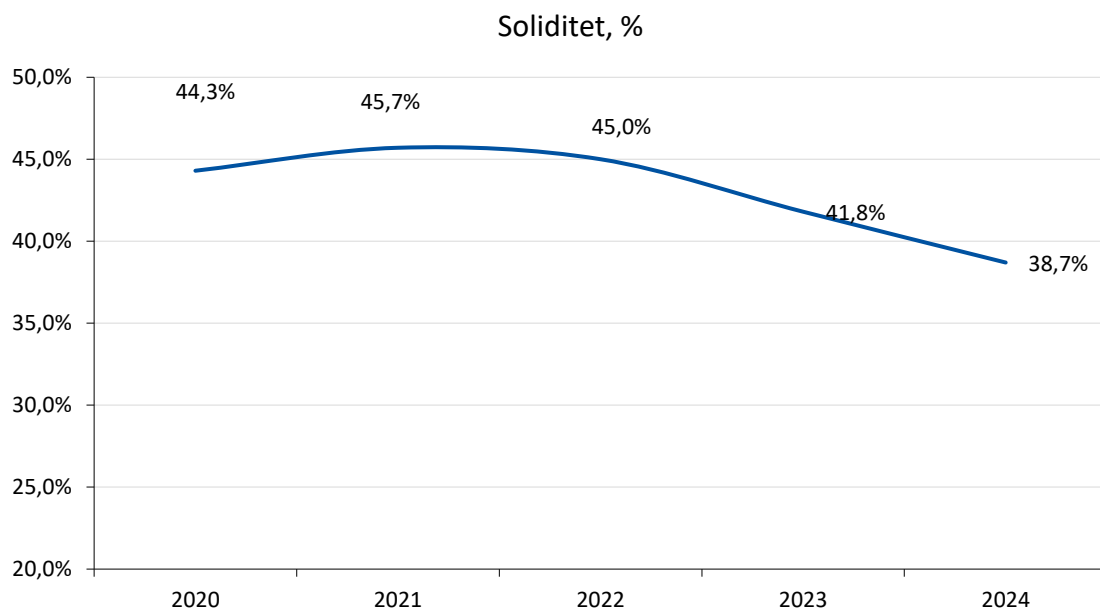

Diagram 8: Soliditet, kommunkoncernen 2020-2024

Skuldsättningsgrad

Skuldsättningsgrad är ett mått för att beskriva den finansiella risken (räntekänslighet) i ett bolag. Skuldsättningsgraden visar hur stor andel av de totala tillgångar som finansierats med lånat kapital, det vill säga långfristiga skulder.

Skuldsättningsgrad	Totala tillgångar (mnkr)	Långfr. Skulder (mnkr)	Skuldgrad
Mönsterås kommun	1 798,3	658,0	37%
Mönsterås Holding AB	38,4	21,0	55%
Mönsterås Utvecklings AB	62,4	46,0	74%
Ålem Energi AB, koncern	133,8	80,7	60%
Vattenpalatset i Mönsterås AB	18,8	15,5	83%
Mönsterås Bostäder AB	616,1	375,0	61%
Räddningstjänsten sydost 7,26%	11,9	5,8	49%
Emåbygdens Vind AB 40%	6,5	5,4	83%
Totalt koncern	2 686,1	1207,4	45%
Totalt (efter elimineringar)	2 580,5	1160,1	45%

Tabell 18: Skuldsättningsgrad, kommunkoncernen 2024

Kommunkoncernens totala skuldsättningsgrad uppgår till 45 %, vilket är en ökning jämfört med föregående års nivå på 40 %. Skuldsättningsgraden är hög i flera av bolagen men totalt för kommunkoncernen kan skuldsättningsgraden fortfarande betraktas som låg.

De totala långfristiga skulderna för kommunkoncernen uppgår till 1 160,1 mnkr. Av dessa avser 992,9 mnkr den totala lånevolymen, 30,3 mnkr förutbetalda intäkter för anläggnings-/anslutningsavgifter inom kommunen och 129,0 mnkr för finansiell leasing inom kommunen. Den totala lånevolymen på 992,9 mnkr har ökat med 87,0 mnkr jämfört med 2023 och 80,0 mnkr av dessa hänförs till Mönsterås kommuns ökade låneportfölj. Snitträntan för låneskulden under året har varit 2,40 %, vilket kan jämföras med föregående års snittränta på 1,74 %. Den genomsnittliga kapitalbindningstiden uppgår till 2,2 år medan den genomsnittliga räntebindningstiden för koncernens lån inklusive derivat uppgår till 2,2 år.

*Risk – Kontroll kommunkoncernen***Likviditet**

Likviditeten visar kommunkoncernens kortsiktiga betalningsförmåga. Per den 31 december 2024 uppgick likviditeten till 200 %, vilket är marginell ökning jämfört med föregående år. Både omsättningstillgångar och kortfristiga skulder har minskat något under året.

Likviditet	2024	2023	2022
Likviditet	200%	199%	201%
Likvida medel (mnkr)	98,6	130,7	152,7

Tabell 19: Likviditet, kommunkoncernen 2022-2024

Kommunkoncernens likvida medel uppgår totalt till 98,6 mnkr, varav kommunen står för 59,0 mnkr. Utöver detta har Mönsterås kommun tillgång till en kredit på upp till 15,0 mnkr via sitt koncernkonto, denna har inte utnyttjats under året.

En likviditet på 200 % innebär att de kortfristiga omsättningstillgångarna mer än dubbelt täcker de kortfristiga skulderna, vilket ger en god beredskap att hantera löpande utgifter och oförutsedda ekonomiska händelser.

Betalningsförmåga

Mönsterås kommun och dess koncern har en god betalningsförmåga, både på kort och lång sikt, trots årets negativa resultat.

De mindre bolagen inom koncernen har en låg soliditet, vilket beror på att verksamheterna arbetar med små marginaler och i vissa fall får koncernbidrag. Dessa bolag ingår i Mönsterås Holding AB.

Kommunkoncernens skuldsättningsgrad är förhållandevis låg. Under tidigare år har de låga räntenivåerna bidragit till en begränsad finansiell risk. Under det senaste året har dock räntorna stigit, och en fortsatt hög räntenivå kan på sikt innebära ökade finansiella risker för koncernen.

För att stärka den långsiktiga finansiella stabiliteten bör kommunen överväga att ytterligare stärka det egna kapitalet i vissa av de bolag som ingår i Mönsterås Holding AB.

Händelser av väsentlig betydelse

Under året har kommunen gjort flera viktiga investeringar och genomfört olika projekt. För att förbereda för framtida industri- och verksamhetsetableringar har kommunen förvärvat 23 hektar mark vid Kronobäck, samt 5 hektar vid Oknebäck för handel och bostäder. Vidare har kommunen förbättrat infrastrukturen genom att bygga om Ölandsgatan, Västgötagatan och Bagargatan samt anlagt nya gång- och cykelvägar i Timmernabben, vid Tillingseskolan samt längs Idrottsgatan i Mönsterås. För att öka tryggheten för elever har trafiksäkerhetsåtgärder genomförts vid skolor.

Arbetet med att ersätta gatubelysning i kommunen och belysning i kommunens lokaler med LED-lampor fortsätter enligt fastställd tidplan.

Kommunens fastighetsavdelning har påbörjat en tioårig plan för att förbättra kommunens fastigheter baserat på en fastighetsförädlingsstudie. För planeringsarbetet kommer en projektkoordinator att anlitas under 2025.

Under året har Blomstermåla Folkets hus varit ute till försäljning utan framgång. Kommunen arbetar för närvarande tillsammans med näringslivet i Mönsterås för att ta fram en plan för byggnadens framtid.

På miljöområdet har sluttäckning av Mörkeskogs gamla deponi slutförts, omfattande 3,2 hektar.

För att öka tryggheten har kommunen bytt från SOS Alarm till Trygghet- och Larmcentralen i Kalmar (TLC). Bytet ger medborgare och anställda snabbare och enklare tillgång till hjälp vid kriser och samhällshändelser.

I augusti blev Mönsterås kommun medlem i Kalmarsunds Gymnasieförbund (KSGYF).

Stora delar av verksamheten på Ljungnässkolan bedrivs i paviljonger. Förstudier och utredningar för olika alternativa långsiktiga lösningar för Ljungnässkolan är utförda och huvudspåret är att det ska finnas en F-6 skola i Mönsterås tätort. Under sommaren färdigställdes Tillingseskolans tillbyggnad.

I början av året uppstod en otrygg miljö bland ungdomarna såväl i Mönsterås samhälle som i skolan. Skola, polis, socialförvaltning och kultur- och fritidsförvaltning har samarbetat kring frågan där den gemensamma bilden är att det funnits inslag av kriminalitet, gängbildning, förstörelse och otrevligt bemötande. Barn- och utbildningsnämnden avsatte tidigt på året medel så att Parkskolan kunde anställa en socialpedagog som började i augusti. Uppdraget för socialpedagogen är att verka för en tryggare skolmiljö för samtliga elever på skolan.

På grund av omfattande vattenskador har vissa lokaler på Parkskolan tagits ur bruk, vilket gjort att delar av verksamheten har behövt flytta till lokaler som tidigare tillhörde Mönsteråsgymnasiet.

Under året har Socialnämnden anlitat två konsultföretag för att analysera olika delar av verksamheten. Ensolution AB genomförde en uppföljning och jämförelse av kostnader per brukar inom individ- och familjeomsorgen, omsorgen samt äldreomsorgen. Ensolutions

rapport presenterades i december. Samtidigt granskade Nyberg Konsult AB bemanningsprocessen inom hemtjänsten med fokus på att jämföra beviljad respektive faktisk utförd tid. I februari 2025 kommer socialförvaltningen att presentera förslag baserade på dessa två rapporter.

Under 2023 projekterades ett nytt LSS-boende. Under år 2024 påbörjades byggnationen av det nya boendet, vilket kommer att vara klart hösten 2025.

Under året har 632 båtar granskats för att se om de är målade med förbjudna färger innehållande den giftiga kemikalien TBT (tributyltenn). Arbetet har utförts inom ramen för LOVA-projektet "Rena båtbottnar". Projektet har genomförts i nära samarbete med kommunens båtklubbar.

Kris och säkerhet blir alltmer i fokus och kraven för vad som är kommunernas uppgift är högt ställda. Huvudansvaret för att prioritera vad som ska göras ligger hos kommunledningen, där risk- och sårbarhetsanalysen ligger som grund för prioriteringarna. Närbesläktat är informationssäkerhet och cybersäkerhet som ställer höga krav på kommunen. Ett antal cyberattacker har drabbat andra kommuner som lidit stora konsekvenser av detta. Mönsterås kommun arbetar kontinuerligt och fokuserat i dessa frågor.

Mönsterås kommun har arbetat länge med digitalisering där bland annat e-tjänster varit i fokus. Under det senaste året har användandet av AI ökat och kommunledningsförvaltningen arbetar med att kunna nyttja AI i större utsträckning som ett led i ett effektivare arbetssätt som i sin tur ska möta ökad administration.

Mönsterås stadsnät har bytt kommunikationsoperatör. Upphandling har gjorts via Nybro Energi där Mönsterås kommun har tecknat ett optionsavtal. Bytet har skett under hösten 2024.

Kompetensutmaningen är en utmaning som berör både privata företag och offentlig sektor. En del i arbetet har varit att kommunledningsförvaltningen under året organiserat om verksamheten och knutit näringsliv, platsutveckling och arbetsmarknadsenhet närmare varandra för att uppnå synergieffekter som i sin tur kan fokusera mer på utmaningen kring kompetenser.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Processer för intern kontroll och uppsiktsplikt

Kommunen har implementerat ett systematiskt arbetssätt för att stärka den interna kontrollen. De kommunala förvaltningarna arbetar löpande under året med att identifiera risker i omvärlden, verksamheten och i ekonomin. Dessa risker sammanställs i en internkontrollplan tillsammans med de riskhanteringsåtgärder och kontroller som genomförs för att säkerställa att de inte inträffar. Varje nämnd beslutar årligen om dess internkontrollplan. Löpande under året arbetar förvaltningen med att följa upp den interna kontrollen och utfallet av kontrollen rapporteras till respektive nämnd.

Budget inklusive mål och uppdrag beslutas i juni året före. I december fattas beslut om en slutlig budget, av denna budget framgår de väsentliga budgetförändringar som skett sedan beslutet i juni. Uppföljning av budget sker löpande under året i samband med månadsuppföljningar, delårsrapporter per 30 april och 31 augusti med tillhörande prognos samt årsbokslutet. Uppföljningen i samband med delårsbokslut per 31 augusti och årsbokslut inkluderar även måluppföljning. Kommunfullmäktige tar del av delårsboksluten samt årsbokslutet.

Kommunstyrelsen följer den ekonomiska utvecklingen månadsvis och för en löpande dialog med nämnder som redovisar underskott.

Ägardirektiv för de kommunala bolagen fastställs årligen av kommunfullmäktige. Uppföljning av att dessa efterlevs sker årligen. Bolagen inbjuds en gång om året till kommunfullmäktige för presentation av verksamhet och ekonomi. Sker någon händelse av väsentlig karaktär tas detta beslut i kommunfullmäktige.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Styrningen av den kommunala verksamheten med dess omfattning och bredd är en stor utmaning. Det grundläggande syftet med styrningen är samordning och inriktning av verksamhetens delar mot gemensamma mål. Kommunen måste leva upp till en god ekonomisk hushållning, vilket förutsätter en god balans mellan löpande intäkter och löpande kostnader. Verksamheternas nettokostnader bör därför inte öka i snabbare takt än kommunens skatteintäkter och statsbidrag. Om kostnaderna under ett år uppgår till mer än intäkterna innebär det att kommande generationer kan komma att få betala för denna överkonsumtion.

Måluppfyllelse

Sveriges kommuner lyder under det så kallade balanskravet. Om kommunen inte har en ekonomi i balans när verksamhetsåret är slut ska kommunen fatta sådana beslut om åtgärder att förlusten återställs inom tre år. Kommunen kan, om det finns synnerliga skäl, besluta att hela eller delar av en förlust är av sådan art att det inte krävs särskilda beslut om åtgärder.

Finansiella mål

I syfte att ge verksamheten förutsättningar att uppnå god ekonomisk hushållning har kommunfullmäktige beslutat om fem finansiella mål. Kommunen ska bedriva en sund och hållbar ekonomisk politik som inte belastar kommande generationer. För att uppnå detta ska resultatet ligga på en sådan nivå att kommunen klarar eventuell revidering av skatteunderlaget. Följande finansiella mål gäller för mandatperioden;

Kommunens totala resultat över mandatperioden ska uppgå till minst 1 % av skatteintäkter och generella statsbidrag. Resultatet för det enskilda året ska vara positivt.

Resultatet för 2024 är negativt. För det enskilda året 2024 uppfylls därmed inte det finansiella målet om att resultatet ska uppgå till minst 1 % av skatteintäkter och generella statsbidrag.

Mål bedöms inte uppfyllt.

Kommunens investeringar ska under mandatperioden självfinansieras till minst 80 %.

Investeringsvolymerna har varit fortsatt höga under 2024 och nyupplåning har krävts för att finansiera dessa. Självfinansieringsgraden för året uppgår till 19 %.

Mål bedöms inte uppfyllt.

För den taxefinansierade verksamheten ska nyinvesteringarna långsiktigt finansieras via den av fullmäktige beslutade taxan och tidigare års fonderingar.

Under 2024 har taxefinansierade investeringar gjorts inom ramen för verksamheten och har finansierats via beslutad taxa.

Mål bedöms uppfyllt.

Kommunens låneportfölj ska till minst 50 % innehålla gröna lån eller socialt hållbara lån.

I låneportföljen ingår gröna lån med totalt 115,0 mnkr. Kommunen har inga socialt hållbara lån. Av total låneportfölj på 450,0 mnkr utgör de gröna lånen 25,6 %.

Mål bedöms delvis uppfyllt.

Taxornas storlek ska eftersträva att följa snittet i länet och jämförbara kommuner.

Taxorna som antagits för de aktuella verksamheterna inom Mönsterås kommun följer det finansiella målet.

Mål bedöms uppfyllt.

Övergripande verksamhetsmål

Kommunens verksamheter ska utövas på ett ändamålsenligt och ur ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Enligt god ekonomisk hushållning ska verksamheterna ha mål som är tydliga och mätbara, visa på korta och långa perspektiv samt beakta nationella mål.

Målen ska verka för att ge bästa möjliga service till invånare och företag samt främja förutsättningarna för miljön och anställda. En annan viktig faktor är att se till att ge bra förutsättningar för åren framöver.

För mandatperioden gäller följande verksamhetsmål för Mönsterås kommun;

Mönsterås kommun ska vara en miljökommun med höga målsättningar när det gäller hållbarhet och påverkan på klimatet. Kommunen ska utvecklas mot fossilfrihet och positiv klimatpåverkan. Mätning görs via Mönsterås kommuns miljömål årligen.

Beskrivning av måluppfyllelse utgår från uppföljningen av "Miljömål för Mönsterås kommun". Målen gäller för alla kommunala förvaltningar och bolag och följs upp årligen. Detta är den fjärde uppföljningen.

Kommunen har 22 miljömål. Till varje mål finns en eller flera indikatorer som används vid uppföljningen. Bedömningen görs enligt trafikljusmetoden. Fem mål bedöms som uppfyllda eller kommer att uppnås till 2025, fyra mål bedöms möjliga att uppnå om mer resurser och arbete satsas och tretton mål bedöms inte kunna uppnås till 2025. Förändringen jämfört med 2023 är att målet för ett ändrat beteende i kommunens verksamheter och i samhället till att gå mot cirkulär ekonomi inte bedöms som möjlig att uppnå. Inte heller målen om solceller på kommunens fastigheter eller våtmarksareal i kommunen bedöms möjliga att uppnå. Målen för solceller och beteendeförändring i kommunens verksamheter bedöms som att det behöver mer arbete och resurser för att nås.

Miljömålen beskrivs mer i bilagorna 3-5.

Målet bedöms inte uppfyllt.

Mönsterås kommun ska vara en kommun med välmående, stabila och växande företag. Kommunen ska ha ett bra företagsklimat och hålla en hög servicenivå gentemot företagen.

Mönsterås kommun har Kalmar läns bästa resultat i Svenskt Näringslivs ranking för lokalt företagsklimat. År 2024 rankas Mönsterås kommun på plats 74 i landet med ett sammanfattande omdöme på 3,96 av 5,0.

För att fortsätta utveckla företagsklimatet arbetas det vidare utifrån den handlingsplan som togs fram 2024. Handlingsplanen innehåller tydliga strategiska områden som fokuserar på att förbättra förutsättningarna för företagande i kommunen.

För att ytterligare stärka företagsklimatet arrangerade kommunen i samarbete med Atrino Affärsutveckling AB "starta-eget-kurser". Dessa kurser genomfördes framgångsrikt enligt ett beprövat koncept, där deltagarna fick ta del av både fysiska och digitala kunskapsseminarier i hybridformat. Dessutom erbjöds nyföretagarrådgivning för blivande företagare, som hölls på plats i Mönsterås kommun en gång i månaden.

Mönsterås kommun ska göra minst 75 företagsbesök per år och under året har ett 70-tal regelrätta företagsbesök gjorts. Därutöver har avstämning gjorts digital eller via telefon med

ett antal företagare inför varje näringslivsråd. Under året har det hållits fem näringslivsråd. Sammantaget har antalet företagskontakter väl uppfyllt målet.

Mönsterås kommun samordnade för 28:e året en samlingsmonter på mässan Elmia Subcontractor med 14 företag. Utvärderingen visar att årets upplaga var välbesökt och företagen i montern var mycket nöjda med genomförandet och anser att det har genererat flera potentiella kunder.

Målet bedöms uppfyllt.

En framgångsrik integration av nya medborgare är viktig för Mönsterås kommun.

Ambitionen är att de människor som kommer till Mönsterås kommun ska känna sig välkomna och så snabbt som möjligt lära sig svenska, få en utbildning och komma in på arbetsmarknaden. Mätning sker via uppföljning av resultat från Arbetsmarknadsenheten samt statistik från Arbetsförmedlingen.

Arbetsmarknadsenheten beräknar att cirka 80 % av de som deltagit i insatserna under året har ökat sin arbetsförmåga. Det finns flera utmaningar och olika förutsättningar hos deltagarna som är inskrivna i insatserna som påverkar resultatet. Utmaningarna är bland annat psykisk ohälsa, språksvagheter, avsaknad av körkort samt kompetensnivåer hos deltagare.

Kultur- och fritidsnämndens verksamheter samverkar bland annat med den ideella sektorn, studieförbund, arbetsmarknadsenheten, svenska för invandrare (SFI) etc. för aktiviteter inom integration. Biblioteken tillhandahåller böcker, tidskrifter, magasin och databaser på andra språk. Vid fritidsgårdarna i Mönsterås kommun finns en personal med särskilt uppdrag som "språk-lots". Vidare har nämnden en god samverkan med föreningslivet inom idrott och hobby där olika integrationsprojekt drivs.

Komvux arbetar aktivt för att elevernas studieplanering ska bidra till deras språkutveckling och öka deras chanser att etablera sig på arbetsmarknaden. Elevernas utbildningsmål är vidare studier eller arbetsmarknaden. Inledningsvis studerar eleverna SFI. SFI har startat ett antal gånger under året vilket gör att elever kontinuerligt kan få plats på utbildningen. Efter avslutade studier inom SFI kan eleverna fortsätta på grundläggande- och gymnasial nivå för att öka och/eller bredda sina chanser att etablera sig på arbetsmarknaden. Eleverna lyckas generellt väl inom komvux och det är få negativa studieavbrott.

Målet bedöms delvis uppfyllt.

I Mönsterås kommun ska medborgarna och medborgarnas välbefinnande stå i centrum. Ett viktigt mål är därför en god och jämlik hälsa för hela befolkningen. Mätning sker via polisens trygghetsundersökning samt deltagande i LUPP (LUPP är en ungdomsenkät för att mäta hur unga mår, vad som är viktigt för dem samt hur de ser på framtiden).

Kommunens brottsförebyggande råd har möte tillsammans med Högsby brottsförebyggande råd. På dessa möten informeras om polisens arbete, vilket ger kommunen ett bra underlag för fortsatt arbete. Trygghetsundersökningen visar att de boende i Mönsterås till stor del är trygga. Kommunstyrelsen har en stående punkt där polisen alltid är inbjuden om det är något de vill informera om. LUPP visar positiv statistik för ungdomarnas vanor vad beträffar rökning. Dock är vitt snus och vejp ökande i de enkäter som genomförs. God och jämlik hälsa är ett av ledorden i arbetet med Nära Vård och även i nya socialtjänstlagen som träder i kraft 2025.

Målet bedöms uppfyllt.

För att Mönsterås kommun ska kunna serva medborgarna på bästa sätt och erbjuda en bra vård, skola och omsorg ska kommunen ha en bra personalpolitik och vara en attraktiv arbetsgivare. Redovisning sker via uppföljning av kommunens personalpolitiska program. I det personalpolitiska programmet som antogs av Kommunfullmäktige i februari 2024 finns åtta mål som är särskilt prioriterade fram till år 2028.

1. Antalet medarbetare per chef ska vara max 25.
Utfall: Vid uppföljning i december 2024 var det 25 chefer som har fler än 25 medarbetare. (2023: 20 chefer)
2. Index för ledarskapsfrågorna i HME-index i medarbetarenkäten vara minst 80.
Utfall: I mätningen i november 2024 uppgick index till 76.
3. Andelen medarbetare som är sjukskrivna sex tillfällen eller fler per år ska vara högst 5 %.
Utfall: 2024 är andelen 11,6 %. (2023: 13,1%)
4. Frisktalet ska vara minst 95 %.
Utfall: Kommunens frisktal uppgick till 91,5 % för 2024. (2023: 91,4 %)
5. Mönsterås kommun ska årligen genomföra kompetensförsörjningsanalyser åren 2025-2027
Utfall: Detta mål är inte påbörjat under 2024
6. Index i medarbetarenkäten avseende Mönsterås kommun som attraktiv arbetsgivare ska vara minst 70.
Utfall: I medarbetarenkäten finns ett index som mäter engagemang som motsvarar denna fråga. Detta utgår från frågorna "Jag är stolt över att jobba i Mönsterås kommun", "Jag skulle rekommendera min arbetsplats till andra" samt "Jag ser fram emot att gå till arbetet". Engagemangsindex är mätt under 2024 och uppnår 67 på en skala från 1-100.
7. HME-index i medarbetarenkäten för kommunen ska som helhet vara minst 80.
Utfall: I mätning i november 2024 uppgick index till 76.
8. År 2027 ska arbetssättet kring friska arbetsplatser vara implementerade i hela organisationen. Arbetet påbörjades på socialförvaltningen under 2022. Under 2023 har barn- och utbildningsförvaltningen startat upp arbetet enligt metoden. Under 2024 har tekniska förvaltningen också startat upp arbetet.

Se ytterligare information under avsnittet "väsentliga personalförhållanden" på sidorna 45-50.

Målet bedöms inte uppfyllt.

Verksamheterna ska bedrivas inom tilldelad budgetram och i enlighet med de politiskt prioriterade målen.

Samtliga förvaltningar arbetar med sina kostnader för att skapa kostnadseffektiva verksamheter och de flesta av kommunens verksamheter har relativt låga kostnader i förhållande till de verksamhetsresultat de presterar. De undersökningar som regelbundet genomförs visar att verksamheterna håller hög kvalitet och servicenivå till medborgarna.

Arbete för ökad kostnadseffektivitet pågår kontinuerligt i verksamheterna. Några förvaltningar redovisar ett underskott för året. Till olika grad beror underskottet bland annat på kostnader som har ökat i takt med inflation, sjukfrånvarokostnader och övriga externa kostnader. Socialförvaltningen har det största underskottet och där har nämnden tagit fram ett antal utredningsuppdrag utifrån genomlysningen av Ensolution AB samt Nyberg konsult AB. Där påbörjas en process för att skapa förutsättningar för att på sikt nå en budget i balans.

Målet följs upp för varje nämnd/förvaltning och redovisas i respektive nämnd/förvaltnings verksamhetsberättelse i bilaga 1.

Mål bedöms delvis uppfyllt.

Mönsterås kommun ska arbeta aktivt med digitalisering som en del i verksamhetsutveckling där digitala lösningar ska användas för automatisering eller innovation. Samtliga projekt ska redovisas för kommunstyrelsen och innehålla verksamhetsförbättringar och ekonomisk påverkan.

Kommunen gör stora framsteg i sin digitaliseringssträvan för att förbättra effektiviteten och tillgängligheten i sina tjänster. Kultur- och fritidsnämnden har infört e-tjänster för alla blanketter och erbjuder dygnet runt-tillgång till att boka idrottslokaler och bibliotekstjänster. Miljö- och byggnadsnämnden har framgångsrikt implementerat e-tjänster för bland annat bygglov och använder AI-assistenten Mai för att effektivisera arbetet. Mai svarar på frågor om lagstiftning, sammanställer information, hjälper till att skriva texter och ger förslag på effektivisering av arbetsprocesser. Socialnämnden har påbörjat implementeringen av ett nytt verksamhetssystem som ska vara klart i april 2025. I pilotprojekt provar man läkemedelsautomater och kameratillsyn i ordinärt boende. Kommunledningsförvaltningen fokuserar på digitalisering av blanketter och att använda AI inom ramen för den digitala strategin FFFF. Dessa initiativ visar på ett starkt engagemang för att främja digital transformation.

Målet bedöms uppfyllt.

Sammanfattning måluppfyllelse

Kommunfullmäktige har fattat beslut om fem finansiella och sju övergripande verksamhetsmål. Två av de fem finansiella målen uppfylls för 2024, ett uppfylls delvis och två mål uppfylls inte. Tre av de sju övergripande verksamhetsmålen uppfylls medan tvåem mål delvis uppfylls och två mål bedöms ej uppfylla.

Utöver de övergripande verksamhetsmålen finns riktade verksamhetsmål för barn- och utbildningsnämnden antagna. De riktade verksamhetsmålen följs upp i nämndens verksamhetsberättelse i bilaga 1.

Redovisning av uppdrag

Kommunfullmäktige har i budget 2024 fattat beslut om olika uppdrag. Det handlar om övergripande uppdrag som samtliga nämnder/förvaltningar ska arbeta med samt riktade uppdrag till enskilda nämnder/förvaltningar. Uppföljning av samtliga uppdrag redovisas bilaga 2.

Balanskravsresultat

Enligt kommunallagen har varje kommun i Sverige ett balanskrav att förhålla sig till. Motivet till att riksdagen beslutat om ett balanskrav är för att förhindra att kommunernas ekonomi försämras. Balanskravet innebär att intäkterna varje år ska överstiga kostnaderna. Eventuella negativa resultat ska återställas senast tre år efter bokslutsåret. Undantag kan medges för ”synnerliga skäl”. Balanskravet avser kommunens nämnds- och förvaltningsorganisation.

Balanskravsresultat för Mönsterås kommun år 2024 uppgår till 0 mnkr efter disponering av medel från resultatutjämningsreserv (RUR) med 23,3 mnkr samt åberopande av synnerliga skäl med 37,6 mnkr. Synnerliga skäl åberopas för den markanta och relativt tillfälliga ökningen av pensionskostnaderna som kommunen haft under året, och som man tillika har budgeterat för. Ökningen av pensionskostnaderna beror dels på nytt pensionsavtal, dels en hög indirekt påverkan på pensionskostnaderna via prisbasbeloppshöjningen. Eftersom Mönsterås kommun bedöms ha ett starkt eget kapital samt ha realiserbara tillgångar bedöms underskottet kunna regleras med synnerliga skäl. Disponering av RUR får ske för att täcka negativa balanskravsresultat som uppstår till följd av en lågkonjunktur. SKR:s sammantagna bedömning är att Sverige är inne i en lågkonjunktur som bottnar 2024, där kommunsektorn drabbas speciellt genom låg ökning av skatteunderlaget år 2024. Med anledning av detta disponerar Mönsterås kommun del av RUR.

Enligt gällande normering redovisas balanskravsutredningen nedan. Balanskravsutredningen syftar till att visa hur balanskravsresultatet har uppstått. Sammanställningen visar att årets balanskravsresultat uppgår till 0 mnkr samt att det inte finns några negativa balanskravsresultat att återställa från tidigare år.

Balanskravsutredning (mnkr)	2024	2023	2022
Årets resultat enligt resultaträkning	-49,3	-16,8	22,6
- Samtliga realisationsvinster	-1,6	-2,6	-10,4
+ Realisationsvinster enl. undantagsmöjlighet	0,0	0,0	0,0
+ Realisationsförluster enl. undantagsmöjlighet	0,0	0,0	0,0
-/+ Orealiserade vinster/förluster i värdepapper	-10,0	-13,7	29,2
+/- Återföring av orealiserade vinster/förluster	0,0	0,0	0,0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	-60,9	-33,1	41,5
- Reservering av medel till resultatreserv	0,0	0,0	0,0
+ Disponering av medel från resultatreserv	0,0	0,0	0,0
- Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	0,0	0,0	-13,0
+ Användning av medel från resultatutjämningsreserv	23,3	7,5	0,0
Balanskravsresultat	-37,6	-25,6	28,5
Ackumulerade negativa resultat	2024	2023	2022
IB ackumulerade ej återställda negativa resultat	0,0	0,0	0,0
- varav från tidigare år	0,0	0,0	0,0
- Årets balanskravsresultat enligt utredning ovan	-37,6	-25,6	28,5
+ Synnerliga skäl att inte återställa	37,6	25,6	0,0
UB ackumulerade negativa resultat att återställa inom tre år	0,0	0,0	0,0

Tabell 20: Balanskravsutredning 2022-2024

Resultatutjämningsreserv (RUR) och Resultatreserv (RER)

Riktlinjer för god ekonomisk hushållning och RUR har funnits i Mönsterås kommun sedan 2013, då kommunallagens regler trädde i kraft. Riksdagen har nu beslutat om ändrade regler i kommunallagen gällande RUR. Nya regler om resultatreserv (RER) införs samtidigt som resultatutjämningsreserven (RUR) fasas ut under en tio-årsperiod fram till och med år 2033. Detta innebär att inga nya avsättningar får ske till RUR.

RUR kan disponeras för att utjämna intäkter och kostnader över en konjunkturcykel, vilket innebär en möjlighet att täcka underskott i samband med framtida lågkonjunkturer med överskott från tidigare år. Disponering av RUR kan göras för att täcka ett negativt resultat, även om lågkonjunktur inte råder enligt definition ovan. Detta om det negativa resultatet beror på lokala faktorer. En disponering utifrån denna parameter kräver dock att det finns en åtgärdsplan för att komma till rätta med den ekonomiska situationen under det kommande året.

Med anledning av det negativa balanskravsresultatet enligt ovan utredning, disponeras 23,3 mnkr av RUR år 2024. Detta i enlighet med Riktlinjer för god ekonomisk hushållning och hantering av resultatutjämningsreserv (RUR) och resultatreserv (RER). Totalt uppgår RUR till 17,1 mnkr efter årets disponering.

Resultatreserven (RER) uppgår per 31 december 2024 till 0 mnkr.

Resultatutjämningsreserv (mnkr)	2024	2023	2022
Ingående resultatutjämningsreserv	-40,4	-47,9	-34,9
Årets avsättning	0,0	0,0	-13,0
Årets disponering	23,3	7,5	0,0
Utgående resultatutjämningsreserv	-17,1	-40,4	-47,9

Tabell 21: Resultatutjämningsreserv 2022-2024

Väsentliga personalförhållanden

Ett av de övergripande målen i kommunen är:

För att Mönsterås kommun ska kunna serva medborgarna på bästa sätt och erbjuda en bra vård, skola och omsorg ska kommunen ha en bra personalpolitik och vara en attraktiv arbetsgivare.

Personalstatistiken i tabellen 22 avser Mönsterås kommuns personal. Tabellen visar övergripande statistik. Nyckeltalen beskrivs mer ingående under de olika rubrikerna i detta avsnitt. Personalstatistik för de kommunala bolagen finns i respektive bolags årsredovisning.

Nyckeltal - personal	2024	2023	2022
Antal tillsvidareanställda	1 300	1 295	1 279
Antal månadsavlönade	1 409	1 404	1 396
därav antal visstid och vikarier	109	109	117
Antal årsarbetare	1 333	1 324	1 312
Sysselsättningsgrad i snitt (månadsavlönade)	94,6%	94,2%	93,9%
Personalomsättning (egen begäran)	5,2%	5,8%	5,9%
Andel kvinnor	83%	83%	82%
Medelålder månadsavlönade	45,3	45,3	45,1
Sjukfrånvaro	8,5%	8,6%	9,1%
Snittlön kvinnor (kr)	34 450	33 452	32 344
Snittlön män (kr)	35 281	34 416	33 307
Skillnad män/kvinnor (kr)	831	964	963

Tabell 22: Nyckeltal – personal 2022-2024

Personalsammansättning

I december 2024 hade Mönsterås kommunen 1 409 månadsavlönade medarbetare.

Omräknat i årsarbetare motsvarade detta 1 333 heltidstjänster. Personalomsättningen (uppsägningar på egen begäran) har legat på en stabil nivå de senaste tre åren, med 5,9 % år 2022, 5,8 % år 2023 och 5,2 % år 2024.

Antalet anställda per förvaltning redovisas i tabell 23. De största förvaltningarna är socialförvaltningen, som har 659 tillsvidareanställda, och barn- och utbildningsförvaltningen med 401 tillsvidareanställda. En förändring under 2023 var att Räddningstjänsten Sydost startade, vilket innebar att räddningstjänstens medarbetare inte längre är anställda av Mönsterås kommun. Detta motsvarade åtta tjänster inom kommunledningsförvaltningen året innan. Under 2024 har bemanningsenheten flyttats från socialförvaltningen till kommunledningsförvaltningen, vilket förklarar ökningen av antalet anställda inom kommunledningsförvaltningen.

Antal anställda per förvaltning (tillsvidare)	2024	2023	2022
Socialförvaltning	659	639	623
Barn- och utbildningsförvaltning	401	422	413
Teknisk förvaltning	138	137	137
Kommunledningsförvaltning	70	66	74
Kultur- och fritidsförvaltning	16	17	18
Miljö- och byggförvaltningen	16	14	14
Totalt	1 300	1 295	1 279

Tabell 23: Antal tillsvidareanställda 2022-2024

Kommunfullmäktige har en målsättning att öka sysselsättningsgraden för de anställda. Totalt har sysselsättningsgraden under året ökat till 94,6 % från 2023 års sysselsättningsgrad på 94,2%. Medellåldern hos kommunens månadsavlönade är 45,3 år och är detsamma som 2023.

Kommunen som arbetsgivare

Bristen på arbetskraft påverkar många verksamheter, vilket gör rekryteringsläget ansträngt. Kommunen arbetar aktivt med att marknadsföra sig som arbetsgivare, bland annat genom deltagande i arbetsmarknadsmässor. Praktikplatser är en viktig inkörsport för framtida medarbetare, och många elever och studenter genomför sin praktik på kommunens arbetsplatser. Sommarpraktik erbjuds också gymnasieungdomar.

Jämställdhet

Kommunen genomför årligen en lönekartläggning. Kartläggningen för 2024 visade att vissa yrkesgrupper behöver prioriteras i löneöversynen 2025 för att uppfylla lagkraven. Detta kommer att åtgärdas under 2025 års löneöversyn.

Sommarpraktik för gymnasieungdomar

Ungdomar som går på gymnasiet har möjlighet att söka sommarpraktik hos Mönsterås kommun. Kravet är att ungdomarna ska vara mantalsskrivna i kommunen samt inskrivna på en gymnasieskola. 157 ungdomar sökte sommarpraktik under 2024 och 115 av dessa genomförde praktiken. Under 2023 var det 182 ungdomar som sökte och 121 som genomförde sin praktik. Under året fanns två ungdomar som arbetade med sommarföretag.

Ungdomarna ersätts med 65 kronor per timme. Varje ungdom arbetar 6 timmar per dag i tre veckor (90 timmar) i en av tre perioder.

Löner

De lokala löneöversynsförhandlingarna har genomförts i alla verksamheter. Målet är att lönen ska stimulera initiativförmåga, goda arbetsinsatser och engagemang. Lön- och anställningsvillkor ska vara konkurrenskraftiga och bidra till att kommunen på kort och lång sikt kan rekrytera och behålla goda medarbetare.

Medellönen för månadsavlönade kvinnor var 34 450 kr, medan den för män var 35 281 kr. Löneskillnaden mellan män och kvinnor minskade från 964 kr år 2023 till 831 kr år 2024. Denna statistik avser de som är månadsavlönade. Varje år gör kommunen en lönekartläggning där samtliga anställda, inklusive timanställda, ingår. Enligt den statistiken tjänar kvinnor 32 900 kronor i medellön och män 32 224 kronor, dvs kvinnor tjänar 676 kronor mer i snitt.

Kompetensutveckling

Kommunen arbetar aktivt med kompetensutveckling i syfte att öka personalens kunskaper inom sina yrkesområden, bredda kompetensen och öka beredskapen för förändringar i verksamheten. Kompetensutveckling av chefer och förtroendevalda av mer förvaltningsövergripande karaktär svarar personalavdelningen för. Kompetensutveckling av övriga arbetstagare svarar respektive förvaltning för genom egna utbildningsinsatser.

Kommunen har deltagit i programmet "ledarutveckling över gränserna" med två deltagare under året. Programmet är ett samarbete mellan tio kommuner och riktar sig till

medarbetare som inte är chefer men som är intresserade av chefsrollen. Detta är viktigt både för att marknadsföra kommunen som arbetsgivare men framför allt för att säkra ett långsiktigt arbete med att klara de stora pensionsavgångarna som kommunen står inför.

Sjukfrånvaro och rehabilitering

Den totala sjukfrånvaron i relation till den sammanlagda ordinarie arbetstiden uppgick till 8,5 % under 2024, vilket innebär en marginell minskning från 8,6 % under 2023.

I diagram 9 visas trenden för den totala sjukfrånvaron under de senaste fem åren. Sjukfrånvaron ökade under 2020 till följd av pandemin och har sedan dess fortsatt på den högre nivån med en liten minskning mellan åren 2022 och 2024.

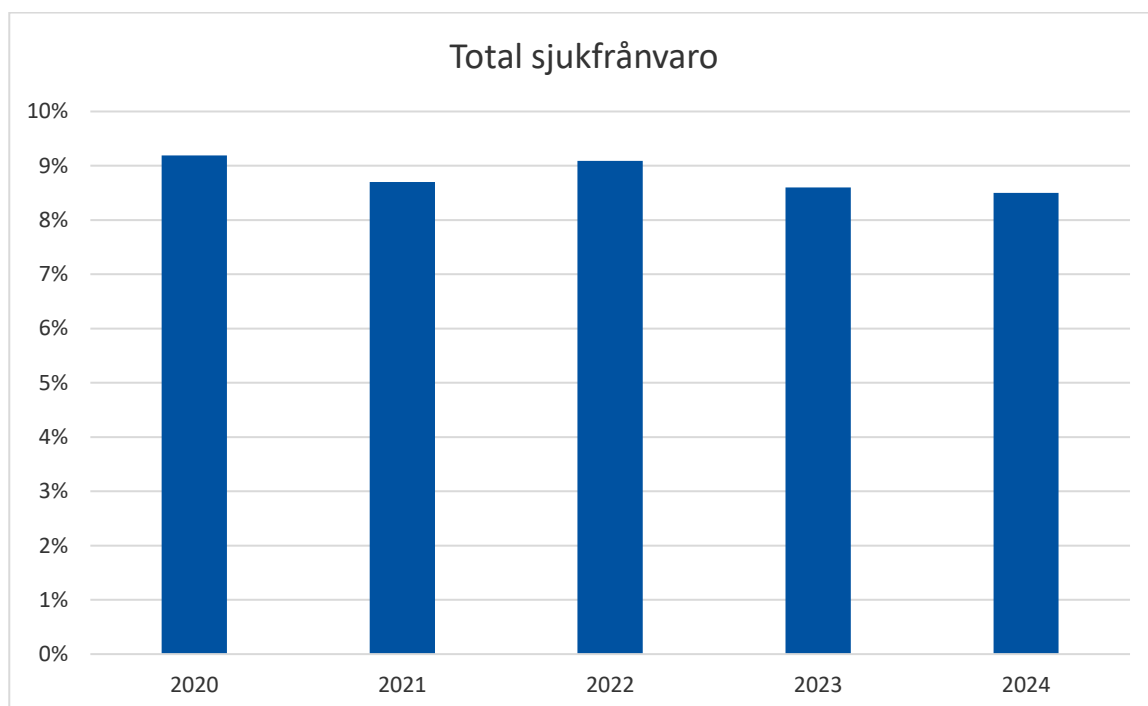

Diagram 9: Total sjukfrånvaro i Mönsterås kommun 2020-2024

Detaljerad information om sjukfrånvaron för olika kategorier, inklusive kön och ålder, presenteras i tabell 24. Långtidsfrånvaron har ökat till 50,5 % jämfört med föregående års 49,0 %. Kvinnors sjukfrånvaro är fortsatt högre än männens men har sjunkit marginellt från 9,2 % 2023 till 9,1 % 2024, medan männens sjukfrånvarotid har ökat marginellt från 6,1 % under 2023 till 6,2 % 2024. Sjukfrånvaron skiljer sig åt mellan åldersgrupperna och högst sjukfrånvarotid återfinns hos åldersgruppen 50 år och äldre.

Sjukfrånvaro (%)	2024	2023	2022
Total sjukfrånvaro	8,5	8,6	9,1
Långtidsfrånvaro, 60 dgr el mer	50,5	49,0	43,7
Sjukfrånvarotid för kvinnor	9,1	9,2	10,0
Sjukfrånvarotid för män	6,2	6,1	5,6
Sjukfrånvarotid 0-29 år	7,1	7,9	8,5
Sjukfrånvarotid 30-49 år	8,3	7,9	7,8
Sjukfrånvarotid 50 år eller äldre	9,1	9,8	10,8

Tabell 24: Fördelning sjukfrånvaro 2022-2024

Av diagram 10 framgår det att de flesta varit sjukskrivna under året på grund av infektion/förkylning. Under 2022 infördes en ny rutin för prehab i kommunen. Begreppet 'prehab' är en definition av prevention och rehabilitering och innebär att arbeta förebyggande, upptäcka tidiga signaler på ohälsa och sätta in förebyggande insatser för att motverka ohälsa och sjukskrivning.

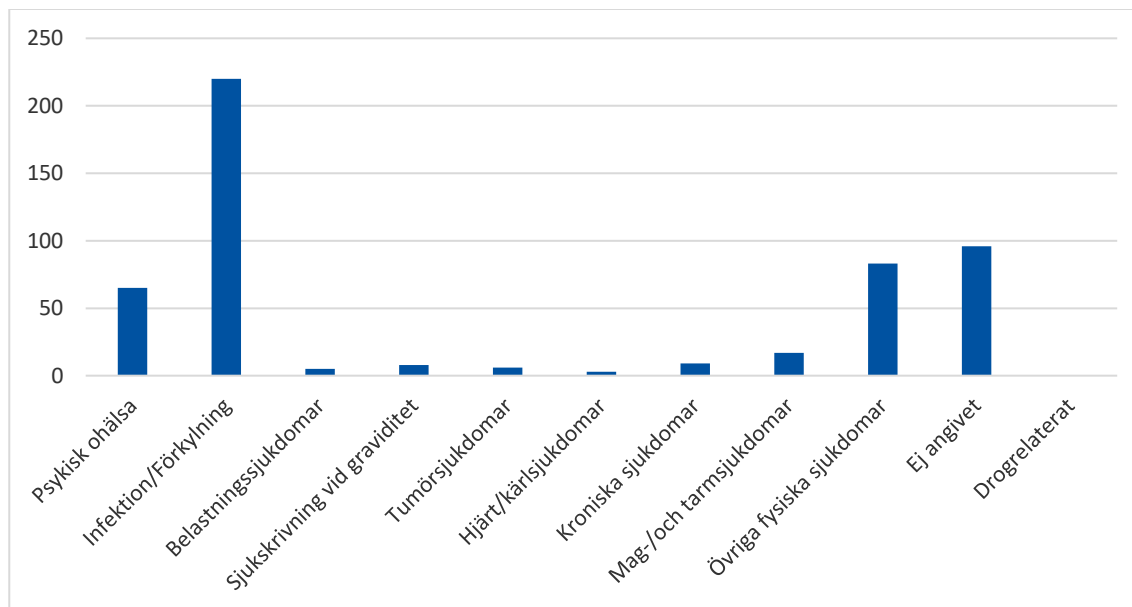

Diagram 10: Fördelning av sjukskrivningar mellan olika sjukdomstyper 2024, antal

Sedan 2022 skickar rehabiliteringsverktyget Adato en påminnelse till respektive chef när medarbetaren varit sjuk fyra tillfällen de senaste tolv månaderna eller efter 15:e sjukskrivningsdagen. Detta kan jämföras med tidigare rutiner på sex tillfällen och 21 dagar innan notis skickas till chef. Förändringarna i rutinerna har bidragit till att antalet registrerade ärenden i Adato har ökat markant från 231 ärende under 2021 till 372 ärende under 2022 och 450 ärenden under 2023 till årets siffror på 512 ärenden. Den största delen av ökningen i antalet ärende förklaras av infektioner/förkylningar.

I diagram 11 visas fördelningen av sjukdomsorsaker under 2024. Det framgår tydligt att de flesta sjukdomarna inte är arbetsrelaterade. En stor del av sjukdomsorsakerna är dock i kategorin "Inte arbetsrelaterade men förvärrad av arbetet".

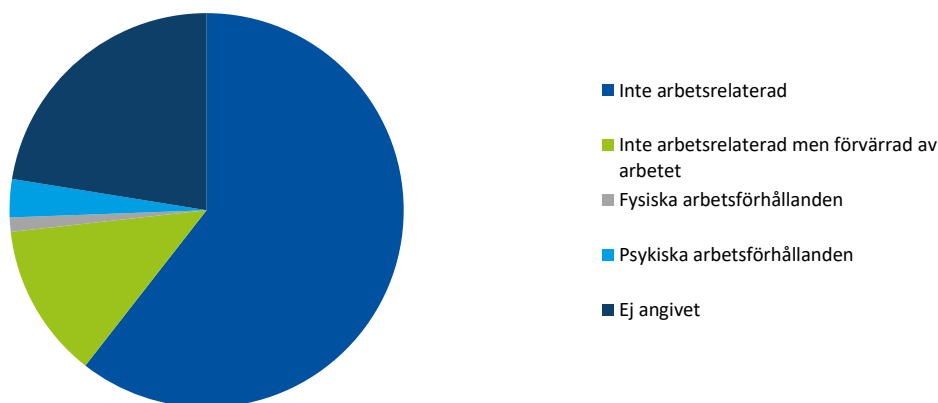

Diagram 11: Fördelning av sjukfrånvaron per sjukdomsorsak 2024

Under 2024 har Mönsterås kommun köpt företagshälsovård för 1,0 mnkr. Timmarna fördelas enligt tabell 25 nedan och det kan konstateras att den största delen finns inom kategorin "förebygga individ" med 43 %.

Företagshälsovård %	Rehabilitera	Förebygga	Främja	Totalt
Organisation	0,0	22,0	9,0	31,0
Grupp	2,0	4,0	1,0	7,0
Individ	19,0	43,0	0,0	62,0
Totalt	21,0	69,0	10,0	100,0

Tabell 25: Fördelning av kostnaderna för företagshälsovård 2024

Förebyggande arbete

Mönsterås kommun arbetar målinriktat för att minska sjukfrånvaron. Under 2022 beviljades kommunen att Sunt arbetslivs resursteam hjälpte till att starta upp arbetet med friskfaktorer. Sunt arbetsliv är en forskningsbaserad metod för att arbeta systematiskt med att öka frisktalerna i kommunen. Arbetet påbörjades på socialförvaltningen under 2022, under 2023 startade barn- och utbildningsförvaltningen upp arbetet enligt metoden. Under 2024 har tekniska förvaltningen startat upp arbetet.

Arbetsgivaren har under året subventionerat anställdas friskvårdsaktiviteter med maximalt 2 400 kronor per år och anställd.

Sedan flera år tillbaka har kommunen använt sig av IA-systemet för en säkrare och effektivare arbetsplats. IA-systemet är ett verktyg för att jobba systematiskt med arbetsmiljöfrågor och gör det lättare för medarbetare att anmäla om de varit med om ett olycksfall, färdolycksfall, tillbud eller gjort en riskobservation som skulle kunna leda till en olycka på arbetsplatsen. IA-systemet gör det lättare att följa upp arbetsskador och tillbud på enhetsnivå, förvaltningsnivå och kommunnivå samt bidrar till ett ökat fokus på förebyggande insatser och förbättringar i arbetsmiljön. Systemet har under åren vidareutvecklats och innehåller numera även möjligheter att göra riskanalyser och andra arbetsmiljöronder.

Totalt har 736 händelser rapporteras in i IA under 2024. Det är en ökning med 110 händelser jämfört med föregående år. Händelserna är fördelade enligt följande:

- 337 tillbud, ökning med 47 ärende jämfört med 2023
- 194 olycksfall, minskning med 4 ärende jämfört med 2023
- 202 riskobservationer, ökning med 75 ärende jämfört med 2023
- Tre färdolycksfall, minskning med sju ärende jämfört med 2023

Den vanligast förekommande platsen för olycksfall och tillbud var hos brukare på särskilt boende, allmän plats eller hos brukare i enskilt hem. Hot och våld är den vanligaste orsaken till inkomna anmälningarna och ohälsosam arbetsbelastning är det näst vanligaste. Under 2024 har personalavdelningen påbörjat ett arbete med rutiner för hot och våld, som kommer att implementeras under 2025.

Personalkostnader

För 2024 uppgår nämndernas och förvaltningarnas personalkostnader till 828,5 mnkr, vilket motsvarar en negativ budgetavvikelse på -31,2 mnkr, se tabell 26.

Den största negativa avvikelsen mot budgeten under året kan hänföras till socialnämnden och uppgår till -34,6 mnkr. Underskottet uppstår främst inom verksamheterna äldreomsorg och hemtjänst, samt inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning. En betydande orsak till underskottet är hög sjukfrånvaro, vilket medför extra kostnader som sjuklön, övertid/mertid och kostnader för vikarier. Även ökade kostnader för arvoden till familjehem inom individ- och familjeomsorgen bidrar till det stora underskottet. Det bör noteras att vissa delar av underskottet täcks av statsbidrag, vilket gör att tabellen nedan inte ger en heltäckande bild.

Barn- och utbildningsnämnden redovisar en positiv avvikelse för året på +4,4 mnkr. Överskottet beror främst på nedläggningen av gymnasieskolan.

Läs mer om nämnderna och förvaltningarnas redovisning i bilaga 1.

Personalkostnader (tkr)	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse mot budget 2024
Kommunledningsförvaltningen	56 997	57 777	-780
Tekniska förvaltningen	84 701	80 278	4 424
Miljö- och byggnadsnämnden	10 880	10 164	716
Kultur- och fritidsnämnden	9 772	9 896	-124
Barn- och utbildningsnämnden	252 721	253 238	-517
Socialnämnden	381 136	415 702	-34 566
Övriga nämnder	1 076	1 404	-328
Summa	797 283	828 459	-31 176

Tabell 26: Personalkostnader per nämnd/förvaltning 2024 (tkr)

Förväntad utveckling

Utmaningarna för kommunsektorn är just nu stora. Oroligheterna i världen, kriminalitet, ökad beredskap, klimatförändringar, demografi och ett kraftigt ökat behov av investeringar. Det är den verklighet som landets kommuner nu hanterar.

Mönsterås kommuns invånarantal har varit stabilt sett över en längre tid, men framtidsutsikterna för hela Sverige och Mönsterås kommun är att statistiken pekar på minskad befolkning genom att färre barn föds och en avtagande invandring. Utvecklingen gör att färre ska försörja fler. Detta innebär att en strukturell omställning måste göras för att möta de behov som prognoserna visar och det kommer att krävas modiga beslut för att klara detta och de ekonomiska förutsättningarna som offentliga sektorn har.

Rekryteringsutmaningar är en annan aspekt som påverkar Mönsterås kommun. För att möta de växande behoven inom olika sektorer, som till exempel teknik, vård och utbildning, måste kommunen säkerställa att den kan attrahera och behålla kompetent personal. Arbetsförsörjningen i välfärden utmanas av en demografisk utveckling där antalet äldre ökar i betydligt snabbare takt än den arbetsföra delen av befolkningen. Samtidigt får kommunerna ökat ansvar inom bland annat kris och säkerhet, IT-säkerhet och brottsförebyggande arbete som gör att fler kompetenser måste finnas i organisationen.

En del av lösningen ligger i digitalisering där AI tar en framträdande roll och på sikt kunna, inom vissa yrkesgrupper, ersätta mänsklig arbetskraft. Samtidigt behövs en marknadsföring för de yrken där det finns ökade behov, vilket främst är inom vården. För att attrahera personer att söka arbete i kommunen är en stark näringslivssektor avgörande för Mönsterås kommuns framtid. Kommunen har en diversifierad arbetsmarknad, med starka sektorer inom skogsbruk, industri och energiproduktion som ger en bredd som attraherar fler. En annan nyckel för Mönsterås kommun är att samverka mer med närliggande kommuner för att klara kompetensförsörjningen.

En annan viktig faktor för kommunens utveckling är utbildningssystemet. Mönsterås strävar efter att erbjuda högkvalitativ utbildning från förskola till klass 9 och närhet till gymnasium. Kommunen har redan genomfört investeringar i modernisering av skolbyggnader och infört digitala lärmittel för att möta framtidens behov.

Investeringsnivån i Mönsterås kommun har de senaste åren varit hög och prognosen är att det kommer vara det även fortsättningsvis. Anledningen till detta är stora behov avseende upprustning av fastighetsbeståndet. Dels på grund av förändrad verksamhet, dels på grund av fastighetsbeståndets ålder. En fastighetsförädlingsstudie är framtagen vilken kommer att påverka ekonomin framledes. En annan stor påverkan på investeringsbudgeten är det kommunala vatten- och avloppssystemet, där ser man stora investeringsbehov i renings- och vattenverken.

Sammanfattningsvis så står Mönsterås kommun inför en utmanande framtid men även stora möjligheter till tillväxt och utveckling. Genom att fokusera på bostadsutveckling, näringsliv, utbildning, infrastruktur och hållbarhet kan kommunen skapa en stark grund för framtiden. Samtidigt är det viktigt att balansen mellan ekonomisk tillväxt och miljömässig hållbarhet bibehålls för att säkerställa en hållbar utveckling. Med fortsatt engagemang från invånare, näringsliv och kommunledning kan Mönsterås bli en modell för hur små kommuner i Sverige kan förvandla sina utmaningar till möjligheter och skapa en bra framtid för alla.

RESULTATRÄKNING (mnkr)		Kommunen		Koncern	
	Not	2024	2023	2024	2023
Verksamhetens intäkter	3	265,2	262,3	417,8	392,1
Verksamhetens kostnader	4	-1 272,8	-1 243,2	-1 381,9	-1 329,6
Avskrivningar	5	-74,5	-64,4	-112,9	-94,2
Verksamhetens nettokostnad		-1 082,0	-1 045,4	-1 077,0	-1 031,7
Skatteintäkter	6	701,6	695,3	701,6	695,3
Generella statsbidrag och utjämning	7	321,0	310,0	321,0	310,0
Skatteintäkter och statsbidrag		1 022,6	1 005,3	1 022,6	1 005,3
Verksamhetens resultat		-59,4	-40,1	-54,3	-26,4
Finansiella intäkter	8	33,8	34,1	32,5	32,5
Finansiella kostnader	9	-23,7	-10,8	-30,2	-21,2
Resultat efter finansiella poster		-49,3	-16,8	-52,0	-15,2
Extraordinära poster		-	-	-	-
Årets resultat		-49,3	-16,8	-52,0	-15,2

Tabell 27: Resultaträkning kommun och koncern (*obs jämförelsestörande för år 2023 pga finansiell leasing)

BALANSRÄKNING (mnkr)		Kommun		Koncern	
	Not	2024	2023	2024	2023
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	10	11,7	11,6	11,7	11,7
Materiella anläggningstillgångar					
Byggnader, mark och tekniska anläggningar	11	1 184,8	1 120,5	1 836,8	1 762,5
Maskiner och inventarier	12	63,8	69,1	160,7	165,4
Finansiella anläggningstillgångar	13	44,4	43,5	21,2	20,6
Summa anläggningstillgångar		1 304,7	1 244,7	2 030,4	1 960,1
Bidrag till infrastrukturen	14	4,7	4,9	4,7	4,9
Omsättningstillgångar					
Förråd m.m.	15	17,0	17,0	18,2	18,4
Fordringar	16	141,4	146,7	157,1	153,8
Kortfristiga placeringar	17	271,5	248,2	271,5	248,2
Kassa och bank	18	59,0	91,8	98,6	130,7
Summa omsättningstillgångar		488,9	503,7	545,5	551,1
SUMMA TILLGÅNGAR		1 798,3	1 753,3	2 580,5	2 516,0
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital					
Eget kapital vid årets början	19	-850,3	-867,1	-1 050,7	-1 065,9
Effekt av förändrad andel i Räddningstjänsten sydost		0,0	0,0	-0,1	0,0
Eget kapital vid årets början efter ändrad andel		-850,3	-867,1	-1 050,8	-1 065,9
- varav resultatutjämningsreserv		-40,4	-47,9	-40,4	-47,9
Årets resultat		49,3	16,8	52,0	15,2
Eget kapital vid årets slut		-801,0	-850,3	-998,8	-1 050,7
- varav resultatutjämningsreserv		-17,1	-40,4	-17,1	-40,4
Summa eget kapital		-801,0	-850,3	-998,8	-1 050,7
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	20	-119,9	-84,7	-130,2	-94,2
Andra avsättningar	21	-7,8	-11,7	-27,9	-29,7
Summa Avsättningar		-127,7	-96,4	-158,1	-123,9
Skulder					
Långfristiga skulder	22	-658,0	-579,8	-1 160,1	-1 073,9
Kortfristiga skulder	23	-211,5	-226,9	-263,6	-267,5
Summa skulder		-869,5	-806,7	-1 423,6	-1 341,5
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		-1 798,3	-1 753,3	-2 580,5	-2 516,0
PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER					
Pensioner som inte tagits upp bland skulderna eller avsättningarna	20,24	212,6	202,0	212,6	202,0
Övriga ansvarsförbindelser	25	570,5	582,7	0,0	0,0

Tabell 28: Balansräkning kommun och koncern

KASSAFLÖDESANALYS (mnkr)		Kommunen		Koncernen	
	Not	2024	2023	2024	2023
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat		-49,3	-16,8	-52,0	-15,2
Justeringar för ej likviditetspåverkande poster	27	109,5	89,8	151,1	130,0
Poster som redovisas i annan sektion	28	-1,6	-2,6	-1,8	-2,2
<i>Medel från verksamheten för förändring av rörelsekapital</i>		<i>58,6</i>	<i>70,4</i>	<i>97,3</i>	<i>112,5</i>
Ökning(-)/Minskning(+) av kortfristiga fordringar		5,2	3,6	-3,4	6,8
Ökning(-)/Minskning(+) av kortfristiga placeringar		-23,3	-26,4	-23,3	-26,4
Ökning(-)/Minskning(+) av förråd och varulager		0,3	-2,7	0,2	-2,6
Ökning(+)/Minskning(-) av periodiserade anslutningsavgifter		7,9	0,7	7,9	0,7
Ökning(+)/Minskning(-) av kortfristiga skulder		-15,4	-1,3	-4,0	1,8
Kassaflöde från den löpande verksamheten		33,4	44,4	74,8	92,9
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Investering i immateriella anläggningstillgångar		-4,7	-2,0	-4,7	-2,0
Försäljning av immateriella anläggningstillgångar		0,0	0,0	0,0	0,0
Effekt förändrad andel räddningstjänsten sydost		0,0	0,0	1,3	0,0
Investering i materiella anläggningstillgångar		-129,9	-112,7	-183,1	-174,8
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		3,7	11,5	6,6	11,5
Investering i finansiell leasing		-1,2	-12,2	-1,2	-1,2
Förvärv av finansiella tillgångar		-1,3	-1,3	-1,0	-4,2
Avyttring av finansiella tillgångar		0,4	0,4	0,4	0,2
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-133,0	-116,4	-181,7	-170,5
FINANSIERINGSVERKSAMHET					
Nyupptagna lån		80,0	50,6	88,0	65,6
Amortering av långfristiga skulder		0,0	0,0	-1,0	-0,8
Nyupptagna lån finansiell leasing		1,2	12,2	1,2	1,2
Amortering av skulder för finansiell leasing		-10,9	-9,5	-10,0	-8,7
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		70,3	53,3	78,2	57,2
Bidrag till infrastruktur					
Utbetalning av bidrag till infrastruktur		-3,5	-1,6	-3,5	-1,6
Årets kassaflöde		-32,8	-20,3	-32,2	-22,0
Likvida medel vid årets början		91,8	112,1	130,7	152,7
Likvida medel vid årets slut		59,0	91,8	98,6	130,7

Tabell 29: Kassaflödesanalys kommun och koncern

De faktorer som har haft störst påverkan på kassaflödet under året är de stora investeringarna som har genomförts inom både kommunen och koncernen. Både kommun och koncernen har nyupptagna lån under året som påverkar kassalikviditeten.

Likvida medel har under året minskat för kommunen och koncernen kopplat till den höga investeringsnivån och verksamhetens höga kostnader.

Noter

Not 1. Redovisningsprinciper

Allmänt

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med kommunlagens elfte kapitel samt lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning (LKBR). Dessutom lämnar Rådet för kommunal redovisning (RKR) rekommendationer i redovisningsfrågor som är av principiell betydelse eller av större vikt för kommunsektorns redovisning. Eventuella avvikelser eller förändrade redovisningsprinciper redovisas nedan.

Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats till anskaffningsvärden om inget annat anges. Kommunens redovisning sker enligt den så kallade fortlevnadsprincipen, det vill säga att redovisningen ska fortsätta i all oändlighet. Genom tillämpning av försiktighetsprincipen intar kommunen en försiktig hållning vid värdering av tillgångar respektive skulder. Redovisningen sker på ett öppet sätt, vid tveksamhet mellan två redovisningssätt väljs den mest öppna beskrivningen, öppenhetsprincipen. Oavsett när i tiden en transaktion inträffar hänförs intäkter och kostnader till rätt räkenskapsår, periodiseringsprincipen. Ingående balanser stämmer med utgående balanser för närmast föregående räkenskapsår, den så kallade kontinuitetsprincipen.

Kommunkoncern och sammanställd redovisning

Kommunkoncernen består av följande kommunala koncernföretag:

- Mönsterås bostäder AB, 100 % ägd andel
- Emåbygdens Vind AB, 40 % ägd andel
- Mönsterås Holding AB, 100 % ägd andel. Mönsterås Holding AB äger i sin tur:
 - Vattenpalatset i Mönsterås AB, 100 % ägd andel
 - Mönsterås Utveckling AB, 100 % ägd andel. Mönsterås Utveckling AB äger i sin tur:
 - Kommanditbolag Balken, 100 % ägd andel
 - Ålem Energi AB, 100 % ägd andel. Ålem Energi AB äger i sin tur:
 - Ålem Energi Kraft AB, 100 % ägd andel
 - Ålem Energi Service AB, 100 % ägd andel
- Räddningstjänsten Sydost, 7,26 % ägd andel. 8,7 % 2023, styrs av andel invånare i medlemskommunerna.
- Kalmarsunds gymnasieförbund 8,9 % ägd andel. Styrs av andel invånare i medlemskommunerna.

Under hösten 2024 utökades kommunkoncernen med Kalmarsunds gymnasieförbund.

Trots den låga ägarandelen ingår Räddningstjänsten Sydost och Kalmarsunds Gymnasieförbund i kommunkoncernen, eftersom de bedriver verksamheter av särskild betydelse för kommunen. Räddningstjänsten Sydost ingår i de sammanställda räkenskaperna då kommunens ägda andel av förbundets intäkter uppgår till över 2,0 % av kommunens skatteintäkter och generella statsbidrag och utjämning. Kalmarsunds gymnasieskola ingår dock inte i de sammanställda räkenskaperna då kommunens ägda andel av förbundets intäkter eller balansomslutning inte uppgår till 2,0 % av kommunens skatteintäkter och generella statsbidrag och utjämning.

Samtliga övriga bolag ingår i de sammanställda räkenskaper då kommunen äger minst 20 % av bolagen.

Den sammanställda redovisningen upprättas enligt förvärvsmetoden med proportionerlig konsolidering. Med förvärvsmetoden avses att kommunen eliminerar det förvärvade egna kapitalet i dotterbolagen. Proportionerlig konsolidering innebär att den andel av dotterbolagens räkenskaper som tas upp i den sammanställda redovisningen motsvarar den ägda andelen.

Ekonomiska transaktioner mellan de i koncernen ingående bolagen respektive kommunen har i allt väsentligt eliminerats. Obeskattade reserver och bokslutsdispositioner har i den sammanställda redovisningen fördelats på uppskjuten skatt (20,6 %) och eget kapital (79,4 %).

Ytterligare upplysningar om koncerninterna förhållande återfinns i not 31.

Tillskott till kommunala bolag

I enlighet med RKR redovisas aktieägartillskott från kommunen, för förlusttäckning i kommunala företag med verksamhet som bedrivs enligt självkostnadsprincipen, i resultaträkningen som verksamhetens kostnader. Årliga och specifika driftsbidrag som lämnas till kommunala företag för att täcka bolagets löpande kostnader redovisas alltid som verksamhetens kostnader i kommunen oavsett benämning.

Särskild avtals- och visstidspension

Beräkningar bygger på den modell som anvisas i RIPS, det vill säga SKR:s riktlinjer för beräkning av pensionsskuld, enligt RKR:s rekonomendationer.

Pensionsskulden redovisas enligt den så kallade "blandmodellen", vilket innebär att all pensionsskuld äldre än 1997-12-31 bokförs inom linjen under ansvarsförbindelser. Endast årets pensionsutbetalningar på denna skuld belastar resultaträkningen.

Den skuld som uppkommit från och med 1 januari 1998 belastar resultaträkningen fullt ut, vilket innebär att skulden årligen räknas upp med nyintjänad pension och ränta på befintlig pensionsskuld. Samtidigt räknas skulden ned med gjorda utbetalningar hänförliga till skulden som har uppkommit från 1 januari 1998.

I pensionsskulden ingår särskild löneskatt med 24,26 %

Avtals- och visstidspension

Kommunen följer Pensionsbestämmelser för förtroendevalda (PBF) som reglerar avgångsersättning för förtroendevalda. Avtalet ger full pension (som om man nått ålderspension vid 65 år) vid fyllda 50 år och varit politiker på hel/deltid i minst tolv år.

Semesterlöneskuld

Semesterlöneskuld och semesterdagar redovisas som kortfristig skuld.

Särskild löneskatt

Samtliga pensionsförpliktelser, avsättningar, kortfristiga skulder och ansvarsförbindelsen, redovisas inklusive särskild löneskatt (24,26 %). Den del av särskild löneskatt som avser årets och föregående års värde har klassificerats som kortfristig skuld.

Skatteintäkter

I enlighet med RKR:s rekommendation R2 "Intäkter" har skatteintäkter periodiserats. Värderingen av den preliminära slutregleringen för skatteintäkter baseras på SKR:s prognos i december.

Fastighetsavgifter

Bidraget har slutreglerats för föregående år. Värderingen av den preliminära slutregleringen har beräknats enligt SKR:S rekommendationer.

Statsbidrag och anslutningsavgifter

RKR:s rekommendation R2 Intäkter tillämpas. Detta innebär bland annat att statsbidrag till investering intäktsförs på det sätt som återspeglar investeringens nyttjande och förbrukning. Ej offentligt bidrag till investering intäktsförs den period som kommunen får intäkten.

Byte av redovisningsprincip - leasing.

Från och med 2024 tillämpar kommunen RKR:s rekommendation R5 Leasing. Övergången till denna rekommendation har medfört en rättning av tidigare års redovisning.

Som en följd av rättningen har en justering av det egna kapitalet gjorts med den ackumulerade effekten fram till och med 2023, vilket innebär en negativ påverkan om -13,1 mnkr. 2024 års påverkan på resultatet är -1,6 mnkr. För att möjliggöra jämförelser har balansräkningen för 2023 räknats om i enlighet med den nya tillämpningen. Detta har i sin tur påverkat flera nyckeltal, däribland soliditeten.

Den nya redovisningsprincipen innebär att leasingavtal redovisas som tillgångar och skulder i balansräkningen, vilket ger en mer rättvisande bild av kommunens finansiella ställning. Tidigare hanterades leasingavgifter som en löpande kostnad i resultaträkningen.

Genom att följa RKR R5 säkerställer kommunen en enhetlig och transparent redovisning i enlighet med gällande rekommendationer.

Placerade pensionsmedel

Mönsterås Kommuns finansiella placering i Kalmar Läns Pensionsförvaltning AB (KLP) redovisas som omsättningstillgång. I balansräkningen upptagna värden utgör kommunens andel av de för samtliga delägare i KLP placerade medlen. De i balansräkningen upptagna tillgångarna värderas till verkligt värde enligt LKBR 7:6.

Avsättningar återställning deponi, Jungnerholmarna, MIFO samt branddammar

Avsättningar för kommunens deponi har nyttjats i sin helhet under 2024. Ny beräkning av ny avsättning sker i samband med årsbokslutet. Avsättningen till Jungnerholmarna återförs årligen. Avsättning för återställning av nedlagda deponier (MIFO fas 2) har delvis nyttjats under året. Avsättning för återställning av branddammar enligt Miljöbalken har skett utifrån bedömd kostnad för detta de kommande åren.

Uppskjuten skatt

Uppskjuten skatt redovisas under finansiella anläggningstillgångar som uppskjuten skattefordran eller under avsättning som uppskjuten skatteskuld.

Gränsdragning mellan kostnad och investering

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst 3 år klassificeras som anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Värdet har satts till ett basbelopp. Gränsvärdet gäller för samtliga materiella anläggningstillgångar med undantag för datorer avsedda för elever inom skolverksamheten.

Exploateringsmark

Exploateringsmark redovisas som omsättningstillgångar. Efter det att exploateringsområdet färdigställts överförs omsättningstillgångarna som ska kvarstå i kommunens ägo till anläggningstillgångar.

Avskrivningar och kapitalkostnader

Anläggningstillgångarnas avskrivning påbörjas så snart anläggningen tas i bruk utifrån en bedömning av tillgångens (komponenternas) nyttjandeperiod med linjär avskrivning baserat på anskaffningsvärdet. På tillgångar i form av mark, konst och pågående investeringar görs inga avskrivningar. Internräntan beräknas på bokfört värde, räntesatsen har varit 2,5 % under året.

K3-regler

Från och med 2014 tillämpas Bokföringsnämndens allmänna råd BFAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning ("K3") för bolagen.

NOTER (mnkr)	Kommun		Koncern	
	2024	2023	2024	2023
Not 2 - Anställda				
Totalt antal anställda				
Anställda	1 300	1 295	1 359	1 346
Not 3 - Verksamhetens intäkter				
Försäljningsintäkter	12,9	16,8	25,3	13,7
Taxor och avgifter	103,9	90,3	119,5	122,8
Hyror och arrenden*	31,5	33,1	134,9	116,4
Bidrag och kostnadsersättning från staten	66,0	71,8	66,4	83,4
Övriga bidrag	40,7	39,2	41,5	42,0
Offentliga bidrag (investeringar)	0,0	0,0	0,0	0,0
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	8,5	8,4	27,2	9,9
Intäkter från exploateringsverksamhet och tomträtter	0,0	0,3	0,0	0,3
Realisationsvinster på anläggningstillgångar	1,6	2,4	2,0	2,4
Övriga verksamhetsintäkter	0,0	0,0	1,0	1,2
Summa verksamhetens intäkter	265,2	262,3	417,8	392,1
<i>Ytterligare upplysningar om periodisering av förutbetalda intäkter finns i not 23</i>				

*Tomträttsavgälder	Antal		m2		Taxeringsvärden (tkr)		Intäkter (tkr)	
Kategorier	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023
Småhus	38	38	41 948	41 948	16 439	11 302	528	528
Flerfamiljshus	8	8	36 777	36 777	753	753	116	112
Industri	2	2	2 540	2 540	221	221	68	44
Övrigt	6	6	105 018	105 018	-	-	260	260
Summa	54	54	186 283	186 283	17 413	12 276	972	944

Inga tomträtter har sålts under 2024. Taxeringsvärdet har räknats upp för alla småhustomter vilket renderat i en stor ökning av det sammanlagda taxeringsvärdet. Två tomträtter har fått sin tio-åriga avgäld höjd.

NOTER (mnkr)	Kommun		Koncern	
	2024	2023	2024	2023
Not 4 - Verksamhetens kostnader				
Personalkostnader exklusive pensionskostnader	-778,2	-758,2	-827,8	-803,2
Pensionskostnader	-110,4	-90,6	-115,5	-93,2
Lämnade bidrag	-39,3	-33,3	-33,4	-29,0
Köp av verksamhet	-150,0	-138,7	-142,8	-114,4
Lokal- och markhyror samt övriga fastighetskostnader	-57,7	-80,9	-51,1	-66,6
Inköp av material och varor	-42,6	-44,0	-61,3	-67,3
Inköp av tjänster	-38,0	-40,0	-46,3	-49,6
Realisationsförluster och utrangeringar	0,0	0,0	-0,2	-0,4
Förändring av avsättning	0,0	4,4	0,0	1,2
Anskaffningskostnad sålda exploateringsfastigheter	0,0	-0,1	0,0	-0,1
Bolagsskatt	0,0	0,0	-3,3	-3,2
Övriga verksamhetskostnader	-56,5	-61,8	-100,2	-103,8
Summa verksamhetens kostnader	-1 272,8	-1 243,2	-1 381,9	-1 329,6
<i>(obs jämförelsestörande poster för år 2023 pga finansiell leasing)</i>				
Not 5 - Av- och nedskrivningar				
Avskrivningar immateriella tillgångar	-4,7	-4,0	-4,7	-4,1
Avskrivningar byggnader och anläggningar	-54,1	-47,5	-75,7	-69,5
Avskrivningar maskiner och inventarier	-15,7	-12,9	-24,6	-19,8
Nedskrivningar/återföringar byggnader och anläggningar	0,0	0,0	-7,9	-0,8
Summa av- och nedskrivningar	-74,5	-64,4	-112,9	-94,2
<i>Se även not 10, 11 och 12</i>				
<i>(obs jämförelsestörande poster för år 2023 pga finansiell leasing)</i>				

NOTER (mnkr)	Kommun		Koncern	
	2024	2023	2024	2023
Not 6 - Skatteintäkter				
Preliminär kommunalskatt	702,6	681,4	702,6	681,4
Preliminär slutavräkning innevarande år	2,4	10,5	2,4	10,5
Slutavräkningsdifferens föregående år	-3,4	3,4	-3,4	3,4
Summa skatteintäkter	701,6	695,3	701,6	695,3
Not 7 - Generella statsbidrag och utjämning				
Inkomstutjämning	190,5	187,2	190,5	187,2
Kostnadsutjämning	16,0	14,2	16,0	14,2
Regleringsbidrag	40,2	31,0	40,2	31,0
Kommunal fastighetsavgift	40,6	34,5	40,6	34,5
Bidrag för LSS-utjämning	25,8	30,5	25,8	30,5
Övriga bidrag	7,9	12,5	7,9	12,5
Summa generella statsbidrag och utjämning	321,0	310,0	321,0	310,0
Not 8 - Finansiella intäkter				
Utdelning på aktier och andelar	5,1	4,5	5,2	4,5
Intäkter från finansiella anläggningstillgångar	0,6	0,0	0,6	0,0
Realiserad vinst på försäljning av finansiella instrument	8,2	6,3	8,2	6,3
Orealiserad värdestegring på finansiella instrument	10,0	13,7	10,0	13,7
Ränteintäkter	7,2	6,8	8,4	8,0
Borgensintäkter	2,7	2,9	0,0	0,0
Övriga finansiella intäkter	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa finansiella intäkter	33,8	34,1	32,5	32,5
Not 9 - Finansiella kostnader				
Räntekostnader	-18,0	-6,4	-24,0	-16,7
Förlust vid försäljning av placeringsmedel	-5,6	-4,3	-5,6	-4,3
Orealiserad värdeminskning placeringsmedel	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga finansiella kostnader	0,0	-0,1	-0,5	-0,3
Summa finansiella kostnader	-23,7	-10,8	-30,2	-21,2
<i>(obs jämförelsestörande poster för år 2023 pga finansiell leasing)</i>				
Not 10 - Immateriella tillgångar				
<i>Ackumulerade anskaffningsvärden</i>				
Vid årets början	23,1	21,1	23,6	21,8
Omklassificering	0,0	0,0	0,0	0,0
Inköp	4,7	2,0	4,7	2,0
Försäljningar och utrangeringar	0,0	0,0	0,0	-0,2
Summa utgående anskaffningsvärden	27,8	23,1	28,3	23,6
- varav pågående investeringar	1,9	0,3	1,9	0,0
<i>Ackumulerade avskrivningar enligt plan</i>				
Vid årets början	-11,1	-7,0	-11,5	-7,7
Omklassificering	0,0	0,0	0,0	0,0
Försäljningar och utrangeringar	0,0	0,0	0,0	0,2
Årets avskrivningar enligt plan på anskaffningsvärden	-4,7	-4,0	-4,7	-4,1
Summa utgående ackumulerade avskrivningar	-15,7	-11,1	-16,2	-11,5

NOTER (mnkr)	Kommun		Koncern	
	2024	2023	2024	2023
forts. Not 10				
<i>Ackumulerade nedskrivningar</i>				
Vid årets början	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
Årets nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa utgående ackumulerade nedskrivningar	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
Planenligt restvärde vid årets slut	11,7	11,6	11,7	11,7
<i>Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod, år</i>	<i>4,9</i>	<i>5,2</i>	<i>5,0</i>	<i>5,1</i>
Not 11 - Byggnader, mark och tekniska anläggningar				
<i>Ackumulerade anskaffningsvärden</i>				
Vid årets början	1 958,1	1 846,0	3 011,2	2 873,6
Omklassificering	-0,3	-0,5	-1,5	-11,0
Inköp	120,7	113,5	156,2	149,5
Försäljningar och utrangeringar	-2,6	-0,9	-6,1	-0,9
Summa utgående anskaffningsvärden	2 075,9	1 958,1	3 159,8	3 011,2
- varav pågående investeringar	62,9	185,3	89,0	232,1
<i>Ackumulerade avskrivningar enligt plan</i>				
Vid årets början	-835,9	-779,2	-1 225,7	-1 148,9
Omklassificering	0,0	0,0	0,0	0,0
Försäljningar och utrangeringar	0,6	0,2	2,3	0,2
Årets avskrivningar enligt plan på anskaffningsvärden	-54,1	-56,9	-75,7	-77,1
Summa utgående ackumulerade avskrivningar	-889,3	-835,9	-1 299,2	-1 225,7
<i>Ackumulerade nedskrivningar</i>				
Vid årets början	-1,7	-1,7	-23,0	-23,0
Årets nedskrivningar	0,0	0,0	-0,8	0,0
Summa utgående ackumulerade nedskrivningar	-1,7	-1,7	-23,8	-23,0
Planenligt restvärde vid årets slut	1 184,8	1 120,5	1 836,8	1 762,5
<i>Därav finansiell leasing</i>	<i>143,4</i>	<i>153,1</i>	<i>114,3</i>	<i>122,1</i>
<i>Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod, år</i>	<i>36,3</i>	<i>29,1</i>	<i>29,4</i>	<i>27,5</i>
<i>Nedskrivning har gjorts i Ålem Energi Kraft AB av anläggningar inom vattenkraft och fjärrvärme</i>				
Not 12 - Maskiner och inventarier				
<i>Ackumulerade anskaffningsvärden</i>				
Vid årets början	208,5	204,8	404,3	383,5
Effekt av förändrad andel i Räddningstjänsten sydost	0,0	0,0	-1,5	0,0
Omklassificering	0,1	-0,6	1,3	9,9
Inköp	10,4	23,3	28,0	38,4
Försäljningar och utrangeringar	0,0	-19,0	-6,9	-27,4
Summa utgående anskaffningsvärden	218,9	208,5	425,1	404,3
- varav pågående investeringar	0,7	0,5	6,1	0,0
<i>Ackumulerade avskrivningar enligt plan</i>				
Vid årets början	-139,4	-136,2	-235,2	-233,3
Effekt av förändrad andel i Räddningstjänsten sydost	0,0	0,0	0,2	0,0
Omklassificering	0,0	0,0	0,0	8,2
Försäljningar och utrangeringar	0,0	10,9	5,2	10,9
Årets avskrivningar enligt plan på anskaffningsvärden	-15,7	-14,1	-23,8	-20,9
Summa utgående ackumulerade avskrivningar	-155,1	-139,4	-253,5	-235,2

NOTER (mnkr)	Kommun		Koncern	
	2024	2023	2024	2023
Forts. Not 12				
<i>Akkumulerade nedskrivningar</i>				
Vid årets början	0,0	0,0	-3,7	-2,9
Försäljningar och utrangeringar	0,0	0,0	0,8	0,0
Årets nedskrivningar	0,0	0,0	-7,9	-0,8
Summa utgående ackumulerade nedskrivningar	0,0	0,0	-10,8	-3,7
Planenligt restvärde vid årets slut	63,8	69,1	160,7	165,4
<i>Därav finansiell leasing</i>	<i>12,1</i>	<i>13,3</i>	<i>12,1</i>	<i>13,3</i>
<i>Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod, år</i>	<i>8,5</i>	<i>8,0</i>	<i>15,1</i>	<i>15,7</i>
<i>Nedskrivning har gjorts i Ålem Energi Kraft AB av anläggningar inom vattenkraft och fjärrvärme</i>				
Not 13 - Finansiella anläggningstillgångar				
Aktier och andelar kommunkoncernföretag och övriga bolag				
Mönsterås Bostäder AB, orgnr 832800-1030, andel 100%	14,8	14,8	0,0	0,0
Mönsterås Holding AB, orgnr 556526-8439, andel 100%	12,1	12,1	0,0	0,0
Emåbygdens Vind AB, orgnr 556967-7544, andel 40 %	0,4	0,4	0,0	0,0
Kommuninvest i Sverige AB	13,2	11,9	13,2	11,9
Övriga	0,7	0,7	0,7	0,7
Summa aktier och andelar	41,2	39,9	13,9	12,6
Långfristiga fordringar				
Andra långfristiga fordringar	3,3	3,6	7,3	8,0
Summa långfristiga fordringar	3,3	3,6	7,3	8,0
Summa finansiella anläggningstillgångar	44,4	43,5	21,2	20,6
Not 14 - Bidrag till infrastrukturen				
<i>Bidrag till trafikverket för gång och cykelport Ålem</i>				
Totalt bidrag	3,4	3,5	3,4	3,5
Akkumulerad upplösning	-0,3	-0,1	-0,3	-0,1
Varav årets upplösning	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Summa bidrag för gång och cykelport Ålem	3,2	3,4	3,2	3,4
<i>I samband med ombyggnaden av korsningen vid väg 34/602 i Ålem på sträckan E22 Kalmar–Västervik, från en fyrvägs korsning till två förskjutna trevägs korsningar, förhandlades det om en gång- och cykelport under E22. Kommunen medfinansierade den planskilda passagen.</i>				
<i>Bidrag till trafikverket för väg 641</i>				
Totalt bidrag	1,5	1,6	1,5	1,6
Akkumulerad upplösning	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Varav årets upplösning	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Summa bidrag för väg 641	1,5	1,5	1,5	1,5
Summa bidrag till infrastrukturen	4,7	4,9	4,7	4,9
<i>I samband med det statliga beläggningsarbetet på väg 641 år 2023 förhandlades en kommunal medfinansiering fram, vilket resulterade i anläggandet av cirka 550 meter gång- och cykelväg vid Habbestorp och Fälle.</i>				
Not 15 - Förråd, lager och exploateringsmark				
VA-verksamhet	1,2	1,4	1,2	1,4
Övrig verksamhet	0,2	0,2	1,4	1,5
Exploateringsmark bostadsområde för försäljning	5,1	4,9	5,1	4,9
Exploateringsmark industriområde för försäljning	10,5	10,5	10,5	10,5
Summa förråd, lager och exploateringsmark	17,0	17,0	18,2	18,4

NOTER (mnkr)	Kommun		Koncern	
	2024	2023	2024	2023
Not 16 - Fordringar				
Kundfordringar	12,4	13,1	17,1	19,0
Kommunalskattfordringar	9,5	29,4	9,5	29,4
Övriga kortfristiga fordringar	36,1	30,8	44,2	34,8
Upplupna riktade statsbidrag och kostnadsersättning	13,3	15,9	13,3	15,9
Fordran kommunal fastighetsavgift	37,7	30,9	37,7	30,9
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	28,6	12,5	35,3	23,7
Koncernfordringar	3,7	14,0	0,0	0,0
Summa fordringar	141,4	146,7	157,1	153,8
<i>Riktade statsbidrag intäktsredovisas i takt med att villkoren uppfylls. Beslutna men ej erhållna riktade statsbidrag uppgår totalt till 0,2 mnkr och är hänförliga till miljö- och byggförvaltningen.</i>				
Not 17 - Kortfristiga placeringar				
Aktier och andelar				
Anskaffningsvärde	135,0	132,1	135,0	132,1
Värdereglering	23,3	15,6	23,3	15,6
Obligationer, förlagsbevis m.m				
Anskaffningsvärde	112,3	101,9	112,3	101,9
Värdereglering	1,0	-1,4	1,0	-1,4
Summa anskaffningsvärde vid årets slut	247,2	234,0	247,2	234,0
Summa värdereglering vid årets slut	24,3	14,2	24,3	14,2
Summa kortfristiga placeringar	271,5	248,2	271,5	248,2
<i>Den realiserade värdeförändringen i kortfristiga placeringar uppgår till +10,0 mnkr år 2024 och +13,7 mnkr år 2023</i>				
Not 18 - Kassa och bank				
Kassa och bank	47,5	80,1	87,2	119,0
Övriga tillgodohavande	11,4	11,7	11,4	11,7
Summa kassa och bank	59,0	91,8	98,6	130,7
<i>Kommunen har tillsammans med koncernbolagen gemensam checkräkningskredit på 15 mnkr. Krediten är för närvarande outnyttjad</i>				
Not 19 - Eget kapital				
Ingående eget kapital	-850,3	-867,1	-1 050,7	-1 065,9
Omfördelning inom eget kapital	0,0	0,0	-0,1	0,0
- varav effekt av förändrad andel i Räddningstjänsten				
Sydost	0,0	0,0	-0,1	0,0
Ingående eget kapital efter omfördelning	-850,3	-867,1	-1 050,8	-1 065,9
- varav justering av eget kapital pga byte av redovisningsprinciper för klassificering av leasing	0,0	13,1	0,0	2,4
- varav justering av eget kapital eliminering av anläggningstillgångar	0,0	0,0	0,0	-62,0
Årets resultat	49,3	16,8	52,0	15,2
Summa eget kapital	-801,0	-850,3	-998,8	-1 050,7
- varav resultatutjämningsreserv	-17,1	-40,4	-17,1	-40,4
<i>Från och med 2024 klassificeras leasingavtal enligt RKR 5. Jämförelsetalen för föregående år har omräknats enligt rekommendationen</i>				

NOTER (mnkr)	Kommun		Koncern	
	2024	2023	2024	2023
Not 20 - Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser				
Ingående avsättning till pensioner inklusive löneskatt	-84,7	-65,6	-93,3	-75,3
Nyintjänad pension	-22,7	0,0	-23,7	-0,1
Årets utbetalningar	1,9	1,7	2,2	1,9
Ränte- och basbeloppsuppräknings	-6,9	-4,9	-7,6	-5,1
Ändring av försäkringstekniska grunder	0,0	0,0	0,0	0,4
Övrig post	-0,6	-0,1	-0,8	-0,2
Minskning av avsättning som är tecknad av försäkring/överföring till stiftelse	0,0	0,0	0,0	0,0
Ökning/minskning av ansvarsförbindelse med anledning av värdeförändring på stiftelsens tillgångar	0,0	-12,1	0,0	-12,1
Förändring av löneskatt	-6,9	-3,7	-7,1	-3,7
Summa avsatt till pensioner inklusive löneskatt	-119,9	-84,7	-130,2	-94,2
<i>Uppgift om aktualiseringsgrad och visstidsförordnanden finns i not 24</i>				
Not 21 - Andra avsättningar				
Ersättningsfond/övrigt				
Vid årets början	0,0	0,0	-2,4	-2,5
lanspråktaga avsättningar	0,0	0,0	0,1	0,1
Utgående avsättning	0,0	0,0	-2,3	-2,4
Återställningskostnad				
Vid årets början	0,0	0,0	-0,1	-0,1
Nya avsättningar	0,0	0,0	0,0	0,0
lanspråktaga avsättningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående avsättning	0,0	0,0	-0,1	-0,1
Jugnerholmarna				
Vid årets början	-1,7	-1,8	-1,7	-1,8
lanspråktaga avsättningar	0,1	0,1	0,1	0,1
Utgående avsättning	-1,6	-1,7	-1,6	-1,7
<i>Jugnerholmarna beräknas vara avslutad år 2040.</i>				
Branddammar				
Vid årets början	-1,7	-1,7	-1,7	-1,7
Nya avsättningar	0,0	0,0	0,0	0,0
lanspråktaga avsättningar	0,2	0,0	0,2	0,0
Utgående avsättning	-1,5	-1,7	-1,5	-1,7
Inventering av förorenade områden (MIFO)				
Vid årets början	-4,8	-5,4	-4,8	-5,4
Nya avsättningar	0,0	0,0	0,0	0,0
lanspråktaga avsättningar	0,0	0,6	0,0	0,6
Utgående avsättning	-4,8	-4,8	-4,8	-4,8
Avsatt för återställande av deponi				
Redovisat vid årets början	0,0	-3,6	0,0	-3,6
Nya avsättningar	-0,7	0,0	0,0	0,0
lanspråktaga avsättningar	0,7	3,6	0,0	3,6
Utgående avsättning	0,0	0,0	0,0	0,0
<i>Återställandet påbörjades 2001 och beräknas pågå till 2026.</i>				

NOTER (mnkr)	Kommun		Koncern	
	2024	2023	2024	2023
Forts. Not 21				
Avsatt för bidrag till trafikverket gång och cykelport Ålem				
Redovisat värde vid årets början	-3,5	0,0	-3,5	0,0
Nya avsättningar	0,0	-3,5	0,0	-3,5
lanspråktaga avsättningar	3,5	0,0	3,5	0,0
Utgående avsättning	0,0	-3,5	0,0	-3,5
Övrig avsättning				
Vid årets början	0,0	0,0	0,0	0,0
Nya avsättningar	0,0	0,0	-0,2	0,0
lanspråktaga avsättningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående avsättning	0,0	0,0	-0,2	0,0
Uppskjuten skatt				
Mönsterås Utvecklings AB (koncern)	0,0	0,0	0,0	0,0
Vattenpalatset i Mönsterås AB	0,0	0,0	0,0	0,0
Mönsterås Bostäder AB	0,0	0,0	-14,8	-12,1
Ålem Energi AB (koncern)	0,0	0,0	-2,5	-3,3
Summa uppskjuten skatt	0,0	0,0	-17,4	-15,4
Summa andra avsättningar	-7,8	-11,7	-27,9	-29,7
Not 22 - Långfristiga skulder				
Långfristig upplåning i banker och kreditinstitut	-450,0	-370,0	-992,9	-905,9
Långfristig leasingskuld	-169,9	-179,5	-129,0	-137,8
Förutbetalda intäkter anläggnings-/anslutningsavgifter	-38,2	-30,3	-38,2	-30,3
Summa långfristiga skulder	-658,0	-579,8	-1 160,1	-1 073,9
Uppgifter om lång- och kortfristig upplåning				
Genomsnittlig ränta %	2,57%	2,01%	2,40%	1,74%
Genomsnittlig ränta % exklusive derivat	2,57%	2,01%	2,46%	1,80%
Genomsnittlig kapitalbindningstid, år	2,32	2,22	2,21	2,28
Kapitalförfall andel av lån				
0-1 år	-135,0	-110,0	-294,5	-237,2
1-3 år	-160,0	-150,0	-373,1	-390,7
3-5 år	-125,0	-110,0	-295,3	-278,0
5-10 år	-30,0	0,0	-30,0	0,0
över 10 år	0,0	0,0	0,0	0,0
Genomsnittlig räntebindningstid inklusive derivat, år	2,32	2,20	2,19	2,22
Genomsnittlig räntebindningstid exklusive derivat, år	2,32	2,20	2,19	2,20
Marknadsvärde säkringsinstrument				
Säkrad låneskuld	0,00	0,00	20,0	20,0
Marknadsvärde derivat	0,00	0,00	0,0	0,5

NOTER (mnkr)	Kommun		Koncern	
	2024	2023	2024	2023
Not 23 - Kortfristiga skulder				
Kortfristiga skulder till kreditinstitut och kunder	-0,1	-0,3	-0,2	-1,1
Leverantörsskulder	-57,8	-68,7	-72,8	-79,4
Moms och punktskatter	0,0	0,0	-5,3	-3,5
Personalens skatter, avgifter och avdrag	-27,1	-27,2	-28,6	-28,6
Upplupna personalkostnader (exkl. pensioner)	-47,9	-45,1	-51,8	-48,2
Upplupna pensionskostnader	-35,9	-34,9	-37,5	-35,4
Kommunalskatteskulder	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-31,0	-33,6	-50,2	-53,6
Förutbetalda generella statsbidrag	0,0	-6,8	0,0	-6,8
Förutbetalda riktade statsbidrag och kostnadsersättningar	-8,2	-9,1	-8,3	-9,1
Övriga kortfristiga skulder	-0,5	-0,5	-9,0	-1,7
Koncernskulder	-2,9	-0,7	0,0	0,0
Summa kortfristiga skulder	-211,5	-226,9	-263,6	-267,5
<i>Riktade statsbidrag intäktsredovisas i takt med att villkoren uppfylls. Erhållna ej intäktsredovisade riktade statsbidrag uppgår totalt till 8,2 mnkr 2024. Av dessa är 3,4 mnkr hänförliga till kommunledningsförvaltningen, 2,8 mnkr till miljö- och byggförvaltningen, 1,5 mnkr till barn- och utbildningsförvaltningen och 0,4 mnkr till socialförvaltningen.</i>				
Not 24 - Pensioner som inte tagits upp bland skulderna eller avsättningarna				
Ansvarsförbindelser för pensioner intjänade före 1998 inklusive löneskatt				
Vid årets början	202,0	200,1	202,0	200,1
Årets utbetalningar	-12,5	-11,4	-12,5	-11,4
Ränte- och basbeloppsuppräknings	13,3	13,2	13,3	13,2
Ändring av försäkringstekniska grunder	0,0	0,0	0,0	0,0
Övrig post	7,7	0,9	7,7	0,9
Minskning av ansvarsförbindelse genom tecknande av försäkring/överföring till stiftelse	0,0	0,0	0,0	0,0
Ökning/minskning av ansvarsförbindelse med anledning av värdeförändring på stiftelsens tillgångar	0,0	-1,2	0,0	-1,2
Förändring av löneskatt	2,1	0,4	2,1	0,4
Summa ansvarsförbindelser pension	212,6	202,0	212,6	202,0
Övriga upplysningar avseende pensioner				
Aktualiseringsgrad	99%	99%	99%	99%
Förtroendevalda med rätt till visstidspension enligt PBF	0	0	0	0
Förtroendevalda med rätt till omställningsstöd enligt OPF-KL	2	2	2	2
Antal anställda med rätt till visstidspension	0	0	0	0
Not 25 - Övriga ansvarsförbindelser				
Borgensåtagande kommunala bolag, kommunalförbund				
Mönsterås Bostäder AB	380,0	385,0	0,0	0,0
Mönsterås Holding AB	21,0	21,0	0,0	0,0
Mönsterås Utvecklings AB (koncern)	50,0	50,0	0,0	0,0
Vattenpalatset i Mönsterås AB	16,5	22,5	0,0	0,0
Ålem Energi AB (koncern)	88,6	98,0	0,0	0,0
Räddningstjänsten Sydost	9,0	0,0	0,0	0,0
Emåbygdens Vind AB	5,4	6,2	0,0	0,0
Summa borgensåtagande kommunala bolag	570,5	582,7	0,0	0,0

NOTER (mnkr)	Kommun		Koncern	
	2024	2023	2024	2023
Not 26 - Leasing				
FINANSIELLA LEASINGAVTAL				
Fast egendom				
Totala minimileaseavgifter	270,3	286,0	121,3	129,8
Framtida finansiella kostnader	-85,6	-92,7	-4,8	-5,5
Nuvärde minimileaseavgifter	184,7	193,4	116,6	124,3
Därav förfall inom 1 år	9,1	8,6	7,8	7,7
Därav förfall inom 1-5 år	40,6	39,5	31,7	31,6
Därav förfall senare än 5 år	135,0	145,3	77,1	84,9
Lös egendom				
Totala minimileaseavgifter	13,6	15,0	13,6	15,0
Framtida finansiella kostnader	-1,1	-1,5	-1,1	-1,5
Nuvärde minimileaseavgifter	12,5	13,5	12,5	13,5
Därav förfall inom 1 år	2,3	2,1	2,3	2,1
Därav förfall inom 1-5 år	10,1	9,1	10,1	9,1
Därav förfall senare än 5 år	0,0	2,4	0,0	2,4
Varav kommunkoncerninterna finansiella leasingavtal				
Fast egendom				
Totala minimileaseavgifter	149,0	156,2	0,0	0,0
Framtida finansiella kostnader	-80,8	-87,2	0,0	0,0
Nuvärde minimileaseavgifter	68,2	69,1	0,0	0,0
Därav förfall inom 1 år	1,3	0,9	0,0	0,0
Därav förfall inom 1-5 år	8,9	7,8	0,0	0,0
Därav förfall senare än 5 år	58,0	60,4	0,0	0,0
Lös egendom				
Totala minimileaseavgifter	0,0	0,0	0,0	0,0
Framtida finansiella kostnader	0,0	0,0	0,0	0,0
Nuvärde minimileaseavgifter	0,0	0,0	0,0	0,0
Därav förfall inom 1 år	0,0	0,0	0,0	0,0
Därav förfall inom 1-5 år	0,0	0,0	0,0	0,0
Därav förfall senare än 5 år	0,0	0,0	0,0	0,0
Varav externa finansiella leasingavtal				
Fast egendom				
Totala minimileaseavgifter	121,3	129,8	121,3	129,8
Framtida finansiella kostnader	-4,8	-5,5	-4,8	-5,5
Nuvärde minimileaseavgifter	116,6	124,3	116,6	124,3
Därav förfall inom 1 år	7,8	7,7	7,8	7,7
Därav förfall inom 1-5 år	31,7	31,6	31,7	31,6
Därav förfall senare än 5 år	77,1	84,9	77,1	84,9
Lös egendom				
Totala minimileaseavgifter	13,6	15,0	13,6	15,0
Framtida finansiella kostnader	-1,1	-1,5	-1,1	-1,5
Nuvärde minimileaseavgifter	12,5	13,5	12,5	13,5
Därav förfall inom 1 år	2,3	2,1	2,3	2,1
Därav förfall inom 1-5 år	10,1	9,1	10,1	9,1
Därav förfall senare än 5 år	0,0	2,4	0,0	2,4

NOTER (mnkr)	Kommun		Koncern	
	2024	2023	2024	2023
Forts. Not 26				
OPERATIONELLA LEASINGAVTAL				
Icke uppsägningsbara operationella leasingavtal uthyrning				
Fast egendom				
Minimileaseavgifter				
Med förfall inom 1 år	0,9	0,9	0,5	0,5
Med förfall inom 1-5 år	3,4	3,4	2,0	2,0
Med förfall senare än 5 år	4,9	5,7	2,8	3,3
Icke uppsägningsbara operationella leasingavtal överstigande 1 år				
Lös egendom				
Minimileaseavgifter				
Med förfall inom 1 år	3,9	4,7	3,9	4,7
Med förfall inom 1-5 år	1,7	4,8	1,7	4,8
Med förfall senare än 5 år	0,0	0,0	0,0	0,0
27. Justeringar för ej likviditetspåverkande poster och övriga likviditetspåverkande poster som tillhör den löpande verksamheten				
Avskrivningar	74,5	64,4	105,0	93,4
Nedskrivningar	0,0	0,1	7,9	0,9
Upplösning av bidrag till infrastruktur och offentliga bidrag	0,2	0,2	0,2	0,2
Utrangeringar och omklassificeringar	0,0	0,8	0,3	0,4
Finansiell leasing 2023	0,0	9,6	0,0	8,7
Förändring avsättningar	34,8	14,7	37,7	26,4
Summa justeringar för ej likviditetspåverkande poster	109,5	89,8	151,1	130,0
28. Poster som redovisas i annan sektion				
Realisationsresultat vid försäljning av anläggningstillgångar	-1,6	-2,6	-1,8	-2,2
Summa poster som redovisas i annan sektion	-1,6	-2,6	-1,8	-2,2
29. Upplysning om upprättade särredovisning.				
Följande särredovisning har upprättats under räkenskapsåret inom kommunkoncernen:				
Redovisning avser:				
Va-redovisning, se sidan 77-83				
Lagstiftning:				
Lag om allmänna vattentjänster				
30. Upplysning om kostnader för revision				
Kostnader för räkenskapsrevision				
Sakkunnigt biträde	0,3	0,2	0,3	0,2
Auktoriserade revisorer (bolagsrevision)	0,0	0,0	0,0	0,3
Summa kostnad räkenskapsrevision	0,3	0,2	0,3	0,5
Kostnad för övrig revision				
Sakkunnigt biträde	0,4	0,4	0,4	0,5
Förtroendevalda revisorer	0,3	0,3	0,3	0,3
Summa kostnad övrig revision	0,7	0,7	0,7	0,8
Summa kostnad revision	1,0	0,9	1,1	1,3

31. Koncerninterna förhållande

Sammanställning (mnkr)	Ägd andel	Borgensåtagande		Borgensavgifter		Köp och försäljning	
		Lämnade	Erhållna	Lämnade	Erhållna	Köp	Försäljn.
Mönsterås kommun		570,5			2,7	-28,1	14,3
Mönsterås Holding AB	100%		21,0	-0,1		-0,1	
Mönsterås Bostäder AB	100%		380,0	-1,9		-12,6	13,1
Mönsterås Utvecklings AB koncern	100%		50,0	-0,2		-1,3	3,4
Vattenpalatset i Mönsterås AB	100%		16,5	-0,1		-1,3	0,8
Ålem Energi AB koncern	100%		88,6	-0,4		-1,6	11,5
Emåbygdens Vind AB	40%		5,4				0,3
Räddningstjänstförbundet i sydost	7,26%		9,0			-0,2	1,6
Summa		570,5	570,5	-2,7	2,7	-45,0	45,0

(exkl. Kalmarsunds gymnasieförbund pga ej med i sammanställda räkenskaperna (finansiella rapporteringen))

Sammanställning (mnkr)	Ägd andel	Ägartillskott		Koncernbidrag	
		Lämnade	Erhållna	Lämnade	Erhållna
Mönsterås kommun		-5,3			
Mönsterås Holding AB	100%		5,3	-6,2	2,2
Mönsterås Bostäder AB	100%				
Mönsterås Utvecklings AB	100%				
Vattenpalatset i Mönsterås AB	100%				6,2
Ålem Energi AB	100%			-2,2	
Emåbygdens Vind AB	40%				
Räddningstjänstförbundet i sydost	8,7%				
Summa		-5,3	5,3	-8,4	8,4

(exkl. Kalmarsunds gymnasieförbund pga ej med i sammanställda räkenskaperna (finansiella rapporteringen))

Drift- och investeringsredovisning

Allmänt

Kommunfullmäktige beslutar om nämndernas rambudgetar för verksamheterna och investeringarna i juni året före budgetåret. Budgeten utgör den gräns för omfattning av verksamhet som nämnder och kommunstyrelse har att förhålla sig till under budgetåret.

Under hösten görs en avstämning mot budgetpropositionen, SKR:s skatteunderlagsprognos samt andra förändrade förutsättningar av större karaktär. Eventuella revideringar redovisas i en budgetrapport som fastställs av kommunfullmäktige i december. I budgetrapporten finns nämndernas detaljbudgetar.

Driftbudget

Kommunfullmäktiges beslutade budgetram tilldelas genom nettoanslag. Anslagen ska täcka verksamheternas kvarstående kostnader efter avdrag från de intäkter verksamheterna får i form av taxor, avgifter och bidrag. Omdisponering av tilldelade anslag får ske inom och mellan förvaltningar genom nämndsbeslut eller beslut i kommunfullmäktige. Eventuella tilläggsanslag kan beslutas av kommunfullmäktige under året.

Utifrån den tilldelade budgetramen lägger nämnderna och kommunstyrelsen en detaljbudget för varje verksamhetsområde. Detaljbudgeten läggs brutto med indelning i intäkter och kostnader under varje så kallat kostnadsställe (enhet/avdelning). Varje nämnd beslutar sen om detaljbudgeten innan den slutliga budgeten beslutas under hösten i kommunfullmäktige.

Samtliga nämnder tilldelas full kompensation för löneökningar samt avskrivningar löpande under året.

I den beslutade budgeten finns alltid en plan för ytterligare två år efter budgetåret. Positiva och negativa budgetavvikelser inom nämnderna flyttas inte över till nämnden nästkommande år.

Investeringsbudget

Kommunfullmäktige tilldelar anslag till nämnderna kopplat till olika investeringsprojekt. Investeringsbudgeten läggs för budgetåret och de fyra kommande planeringsåren. Investeringar som sträcker sig över mer än ett år fördelas på anslag för budgetåret och kommande planeringsår.

Under innevarande budgetår görs en revidering av investeringsbudgeten. Kvarstående anslag i investeringsbudgeten under innevarande år kan flyttas över till kommande år efter beslut av kommunfullmäktige.

Bolagen

Verksamheterna hos de kommunala bolagen finansieras av deras egna försäljningsintäkter och i vissa fall också av koncernbidrag och ägartillskott. Kommunen beslutar om låneram inklusive kommunal borgen årligen eller oftare vid behov.

Upplysning om tillämpade internredovisningsprinciper

Driftredovisningens intäkter och kostnader ska spegla respektive nämnds och verksamhets ekonomiska relationer till sin omvärld, där de andra nämnderna och verksamheterna utgör en del av omvärlden. Det innebär att jämfört med resultaträkningens intäkter och kostnader, som endast innehåller kommunexterna poster, har driftredovisningen påförts även kommuninterna poster,

DRIFT- OCH INVESTERINGSREDOVISNING

såsom köp och försäljning mellan nämnder och verksamheter. Omvänt finns det poster i resultaträkningen som inte ingår i driftredovisningen eller som simuleras kalkylmässigt. Poster som finns i resultaträkningen, men inte i driftredovisningen, är skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning, finansiella intäkter och kostnader samt extraordinära poster.

Poster som kalkylmässigt simuleras i driftredovisningen är:

- personalomkostnader, i form av arbetsgivaravgifter, avtalspension och löneskatt. Dessa kalkyleras schablonmässigt till att uppgå till 40,28 % av lönekostnaden.
- kapitalkostnader, i form av avskrivningar och ränta på bundet kapital. Kapitalkostnaderna beräknas enligt rak nominell metod, vilket innebär att kostnaden består av linjär avskrivning på anläggningstillgångarnas avskrivningsbara värde och ränta på tillgångarnas bokförda restvärde. Den internt beräknade räntan har satts till 2,50 %.

Gemensamma kostnader som fördelas mellan kommunens olika verksamheter genom interndebitering är:

- hyreskostnader: Internhyran sätts till fastighetsförvaltningens självkostnad
- kost: Debitering sker av kommunens produktionskök till självkostnad, beräknad på portionspris
- städkostnader. Debitering sker av kommunens självkostnad för städ
- renhållning: Debitering sker utifrån renhållningsavdelningens självkostnad
- viss övrig intern försäljning

Gemensamma kostnader som fördelas med schabloner är:

- telefonikostnader
- vatten- och avlopp
- viss administrativ personal

Investeringsredovisningens utgifter består av kommunexterna utgifter.

All kommunkoncernintern fakturering sker utan vinstpåslag. Undantaget utgörs av försäljning av el samt bostadsföretagets uthyrning av bostäder och lokaler som sker på affärsmässiga grunder.

Beskrivning av drift- och investeringsredovisningens samband med årsredovisningens övriga delar

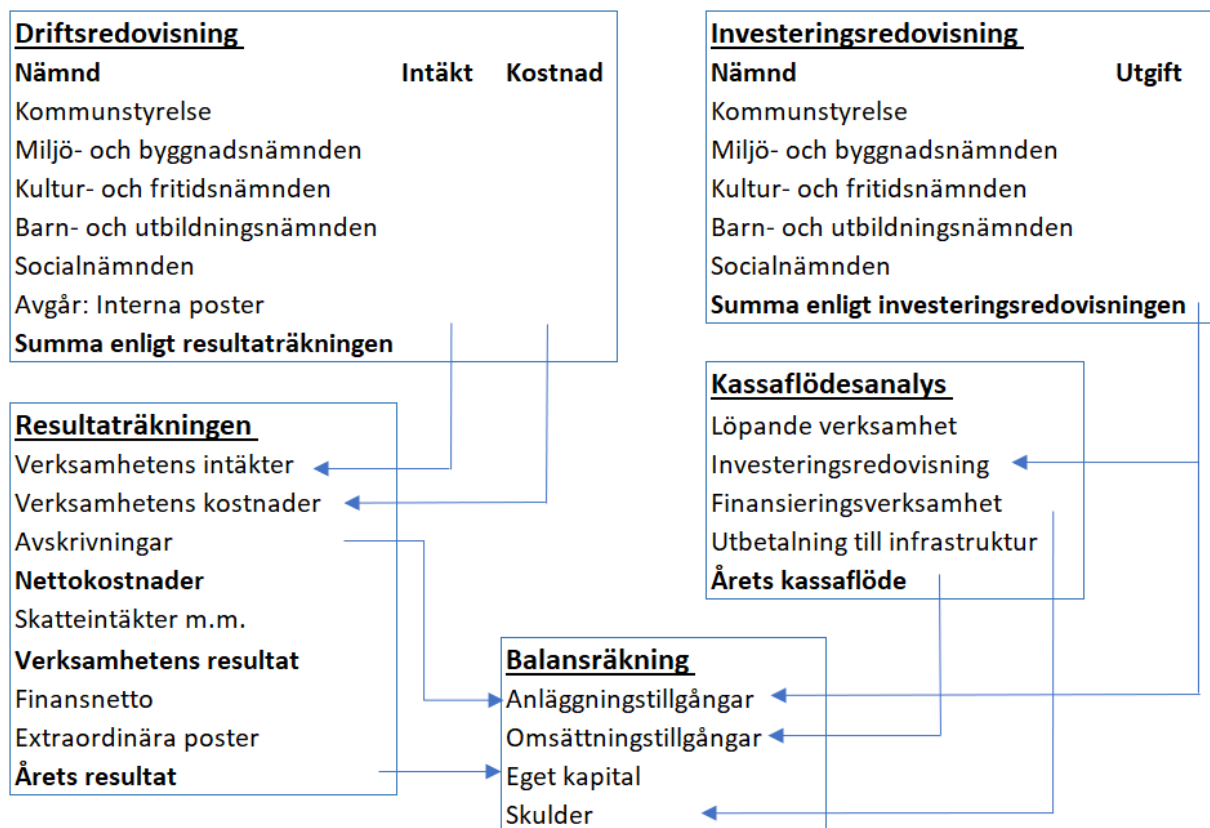

Bild 5: Beskrivning av drift- och investeringsredovisningens samband med årsredovisningens övriga delar

Driftsredovisning, interna och externa poster

Driftsredovisning (mnkr)	Intäkter			Kostnader			Budgetavvikelse			
	Utfall 2024	Budget 2024	Bokslut 2023	Utfall 2024	Budget 2024	Bokslut 2023	Intäkt.	Kostn.	Netto avv	Netto avv %
Kommunledningsförvaltningen	29,7	24,9	25,5	-116,3	-108,4	-114,0	4,9	-7,8	-3,0	-3,6
Tekniska förvaltningen	212,5	199,0	205,2	-257,9	-244,5	-247,8	13,5	-13,4	0,1	0,3
Miljö- och byggnadsnämnden	5,1	4,9	6,0	-14,6	-14,3	-16,4	0,2	-0,2	0,0	-0,3
Kultur- och fritidsnämnden	1,3	1,0	1,7	-20,8	-20,4	-20,1	0,3	-0,4	-0,1	-0,4
Barn- och utbildningsnämnden	51,8	38,7	51,6	-452,1	-440,2	-443,6	13,0	-11,9	1,2	0,3
Socialnämnden	97,4	70,0	103,4	-548,6	-487,5	-527,2	27,4	-61,0	-33,6	-8,0
Övriga nämnder	2,3	0,0	0,0	-29,6	-25,4	-25,9	2,3	-4,3	-1,9	-7,7
Kommuncentrala poster	21,6	19,0	3,7	-43,6	-52,8	-44,7	2,6	9,2	11,8	34,9
Justeras: Poster som ej är hänförliga till verksamhetens intäkter och verksamhetens kostnader i resultaträkningen	-156,5	-155,3	-134,8	210,5	210,5	196,5	-1,2	0,0	-1,1	2,1
Verksamhetens intäkter och kostnader enligt resultaträkningen	265,2	202,1	262,3	-1 272,8	-1 183,0	-1 243,2	63,1	-89,8	-26,7	-2,7

Tabell 30: Driftsredovisning 2024, interna och externa poster

Kommentar till driftsredovisningen

I tabell 30 på föregående sida redogörs för hur utfallet för respektive nämnd förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten. Driftsredovisningen avser den senast beslutade budgeten och inkluderar eventuella ramförändringar som skett under året.

Ramjusteringar under året är;

- **Kompensation för 2023 års löneökningar:** Totalt 26,0 mnkr för samtliga förvaltningar och nämnder med personalkostnader. Budgeten för 2024 baseras på 2023 års löner före löneökningen. Kompensationen för 2023 års löneökningar genomfördes i januari.
- **Kompensation för 2024 års löneökningar:** Totalt 19,3 mnkr för samtliga förvaltningar och nämnder med personalkostnader. Kompensationen genomförs när avtalen med fackförbunden är klara.
- **Utökning av budgetram för barn- och utbildningsnämnden:** 1,0 mnkr för ökade kostnader kopplade till Oknö förskola. Ramökningen gjordes i september 2024 och finansierades från kommunledningsförvaltningens budgetram.
- **Kompensation för avskrivningskostnader:** Budgetering sker med en uppskattad årskostnad, och justering görs vid delårsbokslut och vid årets slut. Förvaltningarna kompenseras fullt ut i budgeten baserat på det faktiska utfallet. Årets justering har inneburit en total minskning av budgeten för förvaltningar och nämnder med 6,0 mnkr.
- **Ramutökning för valnämnden:** 0,2 mnkr i samband med EU-valet.
- **Justering av ram utifrån förändringar i semesterlöneskulden:** Gäller samtliga förvaltningar och nämnder med personal. Justering gjordes vid årets slut med totalt 2,8 mnkr.

I tabellen för driftsredovisningen avser justeringsposter inom intäkter både interna intäkter och tillkommande generella statsbidrag som har tillfallit valnämnden, barn- och utbildningsnämnden samt socialnämnden. Dessutom justeras ett regleringsbidrag som tillfallit kommunledningsförvaltningen.

De generella statsbidragen avser:

- "Minska andel timanställda inom vård och omsorg äldre"
- "Utökad bemanning av sjuksköterskor på särskilda boenden"
- "Extra resurser till skolor för att mildra effekterna av inflationen"
- "EU-valet 2024"

Regleringsbidraget avser:

- "Brottsförebyggande arbete"

Dessa bidrag redovisas som generella statsbidrag i resultaträkningen enligt riktlinjer från RKR (Rådet för kommunal redovisning), men ingår i verksamheternas utfall i driftsredovisningen.

Justeringsposter som avser kostnader inkluderar interna kostnader och avskrivningar.

Avskrivningskostnader redovisas som avskrivningar i resultaträkningen men ingår i verksamheternas utfall i driftsredovisningen.

Den interna budgeten för 2024 motsvarar det interna utfallet, vilket innebär att interna poster inte påverkar budgetavvikelsena i faktiska kronor. Däremot påverkar den förvaltningarnas och nämndernas nettobudget. Detta leder i sin tur till att nettoavvikelsen i procent för nämnder och förvaltningar påverkas, antingen negativt eller positivt, jämfört med den externa nettobudgeten och

dess nettoavvikelse i procent. I nämndernas verksamhetsberättelser i bilaga 1 beskrivs enbart den externa budgeten och dess utfall.

Budgetavvikelser per nämnd och förvaltning

- **Kommuncentrala poster** redovisar den största positiva nettoavvikelsen på +34,9 %, motsvarande +11,8 mnkr. Detta förklaras främst av en positiv justeringspost för finansiell leasing i resultaträkningen, som motsvarar kostnader för leasing och hyror hos nämnder och förvaltningar. Positiv avvikelse hänförs även till försäljning av anläggningstillgångar.
- **Socialnämnden** redovisar den största negativa budgetavvikelsen på -8,0 %, motsvarande -33,6 mnkr. Underskottet beror främst på ökade personalkostnader, inklusive sjukfrånvaro, övertid och vikariekostnader, samt ökade kostnader för placeringar inom individ- och familjeomsorgen och korttidsvistelse för personer med funktionsnedsättning.
- **Övriga nämnder** redovisar en negativ budgetavvikelse på -7,7 %, motsvarande -1,9 mnkr. Avvikelsen förklaras främst av det bidrag som kommunen lämnat till dotterbolaget Mönsterås Holding AB, vilket täcker bolagets kostnader inklusive koncernbidrag till Vattenpalatset i Mönsterås AB.
- **Kommunledningsförvaltningen** redovisar en negativ budgetavvikelse på -3,6 %, motsvarande -3,0 mnkr. Underskottet beror främst på personalförändringar åtgärder och IT-relaterade kostnader. I budgeten för 2024 tilldelades förvaltningen ett extra tillfälligt anslag på 4,0 mnkr, varav 1,0 mnkr överfördes till barn- och utbildningsförvaltningen under hösten. Resterande 3,0 mnkr, avsatta för tekniska förvaltningen, fördelades inte vidare utan stannade inom kommunledningsförvaltningen, vilket mildrade underskottet som annars hade uppgått till -6,0 mnkr.
- **Barn- och utbildningsnämnden** redovisar en positiv budgetavvikelse på +0,3 %, motsvarande +1,2 mnkr. Överskottet beror på vakanta tjänster, högre intäkter än budgeterat och det extra budgetanslaget på +1,0 mnkr från kommunledningsförvaltningen. Intäktsökningen kommer bland annat från interkommunala ersättningar och barnomsorgsavgifter, men ökade skolskjutskostnader och underskott i vissa skolenheter har påverkat resultatet negativt.
- **Miljö- och byggnadsnämnden, tekniska förvaltningen samt kultur- och fritidsnämnden** redovisar budget i balans eller mindre avvikelser.

Läs mer om nämnderna och förvaltningarnas verksamhetsberättelser i bilaga 1.

Investeringsredovisning

INVESTERINGSREDOVISNING (mnkr)		Bokslut 2024	Budget 2024	Avvikelse
Immateriella anläggningstillgångar				
Kommunstyrelsen				
- Kommunledningsförvaltning	Intäkt	0,0	0,0	0,0
	Kostnad	1,4	1,5	-0,1
		1,4	1,5	-0,1
- Teknisk förvaltning	Intäkt	0,0	0,0	0,0
	Kostnad	1,7	0,0	1,7
		1,7	0,0	1,7
Kultur- och fritidsnämnd	Intäkt	0,0	0,0	0,0
	Kostnad	0,0	0,2	-0,2
		0,0	0,2	0,0
Socialnämnd	Intäkt	0,0	0,0	0,0
	Kostnad	1,7	0,0	1,7
		1,7	0,0	1,7
	Intäkt	0,0	0,0	0,0
	Kostnad	4,7	1,7	3,0
Nettoinvesteringar immateriella anläggningstillgångar		4,7	1,7	3,0
Materiella anläggningstillgångar				
Kommunstyrelsen				
- Kommunledningsförvaltning	Intäkt	0,0	0,0	0,0
	Kostnad	9,6	20,8	-11,2
		9,6	20,8	-11,2
- Teknisk förvaltning	Intäkt	0,0	0,0	0,0
	Kostnad	94,2	140,0	-45,8
		94,2	140,0	-45,8
Kultur- och fritidsnämnd	Intäkt	0,0	0,0	0,0
	Kostnad	0,5	0,7	-0,2
		0,0	0,0	0,0
Barn- och utbildningsnämnd	Intäkt	0,0	0,0	0,0
	Kostnad	2,2	3,7	-1,6
		2,2	3,7	-1,6
Socialnämnd	Intäkt	0,0	0,0	0,0
	Kostnad	1,9	4,9	-3,0
		1,9	4,9	-3,0
	Intäkt	0,0	0,0	0,0
	Kostnad	108,3	170,1	-61,7
Nettoinvesteringar materiella anläggningstillgångar		108,3	170,1	-61,7
	Intäkt	0,0	0,0	0,0
	Kostnad	113,0	171,8	-58,7
Nettoinvesteringar anläggningstillgångar		113,0	171,8	-58,7
Omsättningstillgångar				
- Exploateringsmark	Intäkt	0,0	-2,1	2,1
	Kostnad	21,5	2,1	19,4
Nettoinvesteringar omsättningstillgångar		21,5	0,0	21,5
Totala nettoinvesteringar		134,6	171,8	-37,2
Upplysningar om försäljning och utrangering av anläggningstillgångar	Reavinst	-1,6	0,0	-1,6
	Reaförlust	0,0	0,0	0,0
		-1,6	0,0	-1,6

Tabell 31: Investeringsredovisning 2024

Kommentar till investeringsredovisning

I samband med att budget för år 2024 antogs av kommunfullmäktige, beslutades att investeringsbudgeten för år 2024 skulle uppgå till 118,0 mnkr. Efter beslutet reviderades investeringsbudgeten för år 2024 avseende framskjutna investeringar från år 2023 samt övriga förändringar av investeringarna för år 2024. Den nya reviderade investeringsbudgeten för år 2024 innebär en total nivå på 171,8 mnkr.

Under 2024 har investeringar motsvarande 134,6 mnkr genomförts, vilket motsvarar 78 % av budgeten. Därtill tillkommer nya finansiella leasingkontrakt med 1,2 mnkr, vilket inte ingår i investeringsredovisningen men påverkar kommunens redovisade tillgångar. Totala investeringar inklusive finansiell leasing uppgår därmed till 135,8 mnkr.

De största investeringarna under året har gjorts av den tekniska förvaltningen. Försenade projekt har främst bidragit till den lägre genomförandegraden.

Under året har teknisk förvaltning genomfört stora investeringar i Nynäs avloppsreningsverk, i vatten- och avloppsledningar samt i Råsnäs exploateringsområde. Som framgår av tabellen nedan har just Råsnäs exploateringsområde överstigit budget för samhällsbyggnadsavdelningen med 7,4 mnkr medan utfallet för VA i området blev 1,5 mnkr lägre än budget. Orsaken till att utfallet blev högre totalt sett beror på berg i området.

Kommunen har även under 2024 förvärvat mark i industriområdet Kronobäck för 7,1 mnkr som inte var budgeterade.

Utöver ovan har även teknisk förvaltning genomfört stora projekt som tillbyggnation av Tillingseskolan, ombyggnation av Torshaga kök samt ledifiering i äldreboenden och skolor.

Större investeringar har också skett i utbyggnaden av stadsnätet, där ett byte av kommunikationsoperatör har förlängt tidplanen för vissa projekt till 2025. Säkerhetshöjande åtgärder har påbörjats och kommer att intensifieras framöver. Dessutom har investeringar gjorts i elevdator och iPads för grundskolan.

Större investeringar år 2024 visas i tabell 32.

Större investeringar/projekt (tkr)	Budget 2024	Bokslut 2024
Vatten och avlopp		
Nynäs avloppsreningsverk	20 482	19 966
Vattenledningar Mönsterås/Fliseryd och Ålem	16 000	18 779
Samhällsbyggnad		
Exploateringsområde Kronobäck 1:8, industriområde	-	7 137
Exploateringsområde Råsnäs	2 100	9 488
Fastighet		
Torshaga kök	10 900	10 144
Tillbyggnation Tillingseskolan	28 650	19 902
Ledifiering	2 450	2 448
Bergvärme Tillingseskolan och Idrottshuset Jollen	5 500	5 911
Stadsnät	10 350	5 459
Hårdvara IT	10 440	3 965

Tabell 32: Större investeringsprojekt 2024

Vatten och avloppsverksamhet (VA)

Verksamhetsområde:

- Produktion och distribution av dricksvatten
- Avledning och rening av avloppsvatten

Måluppfyllelse

Vattenförsörjning

Tillhandahålla trygg och säker leverans av gott dricksvatten av hög kvalitet som minst uppfyller Livsmedelsverkets krav. **Målet uppfyllt 2024.**

Avloppshantering

Rena avloppsvattnet med god effektivitet. Avloppsvattnet ska som lägst uppfylla myndigheternas utsläppsvillkor. **Målet uppfyllt för 2024.**

Miljö

Verksamheten omfattas av kommunens övergripande mål om hållbart samhälle genom energieffektivisering, kretsloppsanpassning och miljöskydd. **Målet uppfyllt för 2024.**

Övergripande finansiella mål

För den taxefinansierade verksamheten ska nyinvesteringarna långsiktigt finansieras via den av fullmäktige beslutade taxan och tidigare års avsättningar. **Målet uppfyllt för 2024.**

Målinriktat arbete

Verksamheten ska bedrivas så att den tillgodoser brukarnas behov samt bidra till en långsiktig hållbar samhällsutveckling. För att uppnå en långsiktig stabil ekonomi är det samtidigt viktigt att utvärdera kostnader och arbeta med optimering av processer, utrustning och driftsrutiner. Förnyelse och utbyggnad pågår och sker enligt kommunfullmäktige beslutad Vattentjänstplan 2024. Vattentjänstplanen ligger till grund för VA-verksamhetens mål och budget för de kommande 12 åren.

Framtida risker och utmaningar

Ålderstigna anläggningar och ökade kostnader på grund av miljökrav på verken och ledningsnät ger ett stort investeringsbehov för VA. VA-taxan kommer att höjas väsentligt. Att hitta och behålla personalen är en stor utmaning i framtid.

Personal

VA- och renhållningsavdelningen kommer framåt att se över sitt personalbehov och organisation. Detta för att komplettera med ytterligare medarbetare för att kunna nå uppsatta krav och mål för verksamheten.

Ekonomisk analys

VA-verksamhetens kostnader ska till fullo täckas med taxan, det vill säga 100 % taxefinansierat. VA-verksamheten har ett stort investeringsbehov i sina anläggningar samt klimat och miljö.

Investeringar 2025 och framåt

Under 2025 avslutas renoveringen av Nynäs reningsverk. Nytt tillstånd för Nynäs kommer att sökas och verket kommer under 2025 provköras och optimeras för att uppnå kraven som gäller för verket. 2025 påbörjas renoveringen av Sandbäckshults vattenverk med projektering. Ledningsnätsutbyte pågår och övergång och utbyte till digitala vattenmätare fortgår.

Resultaträkning VA (mnkr)	Not	2024	2023
Verksamhetens intäkter	1, 11	52,2	39,8
Verksamhetens kostnader	2, 11	-38,4	-29,0
Avskrivningar	3	-10,0	-8,9
Verksamhetens nettokostnad		3,8	1,9
Finansiella intäkter		0,0	0,0
Finansiella kostnader	4	-3,8	-1,9
Finansnetto		-3,8	-1,9
Årets resultat		0,0	0,0

Tabell 33: Resultaträkning VA

Balansräkning VA (mnkr)	Not	2024	2023
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar	5	5,1	5,4
Materiella anläggningstillgångar	5	284,7	251,3
Summa anläggningstillgångar		289,9	256,8
Omsättningstillgångar			
Varulager		1,2	1,4
Kundfordringar		2,0	1,0
Övriga fordringar	6	7,4	5,4
Summa omsättningstillgångar		10,6	7,9
SUMMA TILLGÅNGAR		300,4	264,6
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital			
Eget kapital		0,0	0,0
därav årets resultat		0,0	0,0
		0,0	0,0
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner		0,0	0,0
Summa avsättningar		0,0	0,0
Långfristiga skulder			
Lån av kommun	7	241,1	212,3
Förutbetalda intäkter från anläggningsavgifter	8	39,2	30,5
Summa långfristiga skulder		280,3	242,7
Kortfristiga skulder			
Övriga skulder	9	13,0	9,9
Upplupna kostnader, förutbetalda intäkter	10	7,1	12,0
Summa kortfristiga skulder		20,1	21,9
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		300,4	264,6

Tabell 34: Balansräkning VA

Kassaflödesanalys VA (mnkr)	2024	2023
Den löpande verksamheten		
Resultat efter finansiella poster	0,0	0,0
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet	10,0	8,9
	10,0	8,9
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital	10,0	8,9
<i>Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital</i>		
Ökning(-)/Minskning(+) av varulager	0,2	-0,5
Ökning(-)/Minskning(+) av rörelsefordringar	-2,9	-1,8
Ökning(+)/Minskning(-) av rörelseskulder	-1,8	2,6
Kassaflöde från den löpande verksamheten	5,4	9,2
Investeringsverksamheten		
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	-41,5	-49,3
Förvärv av immateriella tillgångar	-1,6	-1,1
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-43,0	-50,4
Finansieringsverksamheten		
Periodisering av anläggningstillgångar	8,8	1,4
Ökning(+)/Minskning(-) av låneskuld	28,8	39,7
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	37,6	41,2
Årets kassaflöde	0,0	0,0
Likvida medel vid årets början	0,0	0,0
Likvida medel vid årets slut	0,0	0,0
Tilläggsupplysningar till kassaflödesanalys		
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet		
Av- och nedskrivningar av tillgångar	10,0	8,9
	10,0	8,9

Tabell 35: Kassaflödesanalys VA

Noter VA-verksamhet (mnkr)	2024	2023
Not 1 Verksamhetens intäkter		
Verksamhetens externa intäkter		
Brukningsavgifter	42,5	37,1
Anläggningsavgifter	8,8	1,4
Övriga avgifter och ersättningar	2,1	1,0
Periodisering årets anläggningsavgifter	-8,8	-1,4
Årlig periodisering av anläggningsavgifter	0,7	0,8
Periodisering årets abonnentkollektiv	-7,1	-11,6
Återföring periodisering abonnentkollektiv	11,6	10,6
Summa verksamhetens externa intäkter	49,9	38,0
Verksamhetens interna intäkter		
Brukningsavgifter	2,3	1,8
Övriga avgifter och ersättningar	0,0	0,0
Summa verksamhetens interna intäkter	2,3	1,8
Summa verksamhetens intäkter	52,2	39,8
Not 2 Verksamhetens kostnader		
Verksamhetens externa kostnader		
Personalkostnader	-8,9	-7,4
Anläggningsentreprenader	-1,2	-0,9
Anläggning- och underhållsmaterial	-3,8	-3,7
Elkostnader	-3,9	-5,7
Fordonskostnader	-0,2	-0,3
Övriga kostnader	-17,3	-9,5
Summa verksamhetens externa kostnader	-35,4	-27,5
Verksamhetens interna kostnader		
Personalkostnader	0,0	0,0
Övriga kostnader	-3,0	-1,5
Summa verksamhetens interna kostnader	-3,0	-1,5
Summa verksamhetens kostnader	-38,4	-29,0
Not 3 Avskrivningar		
Avloppsledningar	-1,2	-1,2
Avloppsverk	-2,1	-1,6
Dagvattenledningar	-0,3	-0,3
Pumpstationer	-0,5	-0,5
Vattenledningar	-3,0	-2,9
Vattenverk	-2,9	-2,4
Summa avskrivningar	-10,0	-8,9
Anläggningstillgångar skrivs av enligt plan över den förväntade nyttjandeperioden. Följande avskrivningstider tillämpas;		
Markanläggningar		
Vatten- och avloppsledningar	40 - 100 år	40 - 100 år
VA-anläggningar		
Vatten- och avloppsverk	20 -100 år	20 -100 år
Maskiner- och inventarier m.m.	3-10 år	3-10 år

Noter VA-verksamhet (mnkr)	2024	2023
Not 4 Finansiella kostnader		
Räntekostnader lån från kommun	-3,8	-1,9
Räntekostnader leverantörsskulder	0,0	0,0
Summa finansiella kostnader	-3,8	-1,9
<i>Räntesats som används för perioden.</i>	<i>2,50</i>	<i>1,25</i>
Not 5 Immateriella och materiella anläggningstillgångar		
Immateriella anläggningstillgångar		
<i>Ackumulerade anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början	8,6	7,5
Omklassning	0,0	0,0
Nyanskaffningar	1,6	1,1
Summa utgående anskaffningsvärde	10,2	8,6
<i>Ackumulerade avskrivningar enligt plan</i>		
Vid årets början	-3,1	-1,6
Årets avskrivning enligt plan på anskaffningsvärden	-1,9	-1,5
Summa utgående ackumulerade avskrivningar	-5,0	-3,1
Planenligt restvärde vid årets slut	5,1	5,4
Byggnader och anläggningstillgångar		
<i>Ackumulerade anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början	359,3	354,0
Omklassning	37,6	0,0
Nyanskaffningar	40,2	5,3
Summa utgående anskaffningsvärde	437,1	359,3
<i>Ackumulerade avskrivningar enligt plan</i>		
Vid årets början	-166,9	-160,4
Årets avskrivning enligt plan på anskaffningsvärden	-7,1	-6,5
Summa utgående ackumulerade avskrivningar	-174,0	-166,9
Planenligt restvärde vid årets slut	263,1	192,4
Pågående anläggningar		
Vid årets början	54,5	10,9
Omklassning	-37,6	0,0
Nyanskaffningar	0,0	43,6
Restvärde årets slut	16,8	54,5
Maskiner och inventarier		
<i>Ackumulerade anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början	13,2	12,7
Omklassning	0,0	0,0
Utrangering	0,0	0,0
Nyanskaffningar	1,2	0,5
Summa utgående anskaffningsvärde	14,4	13,2
<i>Ackumulerade avskrivningar enligt plan</i>		
Vid årets början	-8,7	-7,8
Utrangering	0,0	0,0
Årets avskrivning enligt plan på anskaffningsvärden	-0,9	-0,9
Summa utgående ackumulerade avskrivningar	-9,6	-8,7
Planenligt restvärde vid årets slut	4,8	4,5
Summa materiella anläggningstillgångar	284,7	251,4
Summa anläggningstillgångar	289,9	256,8

Noter VA-verksamhet (tkr)	2024	2023
Not 6 Övriga fordringar		
Fordran ingående mervärdesskatt	7,4	5,4
Summa övriga fordringar	7,4	5,4
Not 7 Lån av kommun		
Värde vid årets början	212,3	172,5
Förändring likviditetsflöde	28,8	39,7
Värde vid årets slut	241,1	212,3
<i>VA-avdelningen redovisar ingen egen kassa och bank, utan avräknar likviditetsflöde mot avräkningskonto, lån av kommun. Räntesats som använts är kommunens genomsnittliga upplåningsränta för perioden.</i>		
Not 8 Förutbetalda intäkter från anläggningsavgifter		
Värde vid årets början	30,5	29,0
Periodisering av anläggningsavgifter	8,8	1,4
Värde vid årets slut	39,2	30,5
<i>Anläggningsavgifterna ska täcka avskrivningar på nyinvesteringar i ledningsnät, räntekostnader för nyanläggning i ledningsnät, direkta kostnader i samband med anslutning samt administration i samband med anslutning. Periodisering av anläggningsavgifterna görs i likhet med avskrivningstiden för VA-ledningar.</i>		
Not 9 Övriga skulder		
Utgående moms	13,0	9,9
Summa övriga skulder	13,0	9,9
Not 10 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		
Semesterlön	0,0	0,0
Sociala avgifter semesterlön	0,0	0,0
Skuld abonnentkollektivet	7,1	11,6
Övriga upplupna kostnader	0,0	0,4
Summa upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	7,1	12,0

Not 11 Fördelningsnycklar interna intäkter och kostnader**Verksamhetens interna intäkter****Teknisk förvaltning**

Brukningsavgifter

Verklig förbrukning

Övriga avgifter och ersättningar

Tid nedlagd på VA-ärenden

Verksamhetens interna kostnader**Teknisk förvaltning**

Förvaltningschef

20% på lönesumma

Ekonomiassistenter

10% på lönesumma

Controller

15% på lönesumma

Kund

40% på lönesumma

Övriga personalkostnader

Tid nedlagd på VA-ärenden

Overheadkostnader

Enligt uttagsförteckning

Fordonskostnader (bilar, toro, övriga maskiner)

Enligt uttagsförteckning

Personalkostnader (Gemensam service)

Tid nedlagd på VA-ärenden

Städkostnader

Tid nedlagd på VA-ärenden

Renhållningskostnader

Verklig förbrukning

Programvaror

30% av kostnaden EDP-future

Miljönämnd

Tillsynsavgifter

Tid nedlagd på VA-ärenden

Ekonomiavdelning

Faktureringsjänst

Tid nedlagd på VA-ärenden

Byggnadsnämnd

Bygglovsärenden

Tid nedlagd på VA-ärenden

Nyckeltal VA-verksamhet	2024	2023	2022
Antal abonnenter	4 909	4 903	4 877
Täckningsgrad exkl. avsättning abonnentkollektiv	100,0%	100,0%	100,0%
Täckningsgrad exkl. anläggningsavgifter och avsättning abonnentkollektiv	100,0%	100,0%	100,0%
Producerad vattenmängd (m ³)	758 340	723 696	787 070
Kostnad kr/m ³ producerad mängd	6,50	6,50	4,70
Försåld vattenmängd (m ³)	641 420	621 766	633 802
Antal åtgärdade vattenläckor	17	20	19
Försåld mängd/producerad mängd	84,6%	85,9%	80,5%
Skillnad producerad vattenmängd/försåld vattenmängd (m ³)	116 920	101 930	153 268
Behandlad mängd avloppsvatten (m ³)	1 689 510	1 589 698	1 333 078
Kostnad kr/m ³ behandlat avloppsvatten	5,90	4,60	5,40
Antal åtgärdade avloppsstopp	110	121	85

Tabell 36: Nyckeltal VA

Kommunstyrelsens underskrifter

Mönsterås, den 11 mars 2025

Anders Johansson (C)
Ordförande

Robert Rapakko (S)
1.e vice ordförande

Åsa Ottosson (M)
2:e vice ordförande

Erik Jonsson (S)

Anni Juhl Nielsen (SD)

Michael Pettersson (S)

Renée Solstad (S)

Katarina Johansson (C)

Lejla Radovic (S)

Christer Olsson (SD)

Madeleine Rosenqvist (KD)

Jens Robertsson (C)

Thomas Halkjaer (C)

Ledamöter i kommunfullmäktige, kommunstyrelse och nämndsordförande

Kommunfullmäktige

Jens Robertsson (C) ordf.

Erik Jonsson (S) 1:e vice ordf.

Sören Boman (SD) 2:e vice ordf.

Anders Johansson (C)

Robert Rapakko (S)

Thomas Halkjaer (C)

Reneé Solstad (S)

Britt-Marie Domeij (M)

Ann Petersson (C)

Anni Juhl Nielsen (SD)

Lejla Radovic (S)

Chatrine Pålsson Ahlgren (KD)

Irène Pettersson Holm (S)

Carina Holmberg Olofsson (C)

Karin Jörgensen (SD)

Jacqueline Doohan (C)

Anne Blomqvist (S)

Madeleine Rosenqvist (KD)

Jimmy Persson (C)

Barbro Lander (SD)

Martin Nilsson (S)

Katarina Johansson (C)

Lennart Johansson (V)

Marcus Läggeberger (KD)

Margareta Wessel Karlsson (S)

Daniel Williamsson (S)

Torbjörn Uddén (L)

Åsa Ottosson (M)

Christer Ohlsson (SD)

Maria Robertsson (C)

Martina Engström (S)

Maria Andersson (S)

Owe Kåreberg (S)

Håkan Spärlin (C)

Michael Pettersson (S)

Nina Borg (SD)

Barbara Eriksson (SD)

Anna Isaksson (C)

Martin Samuelsson (S)

Björn Östman (KD)

Christian Nilsson (M)

Alice Saksenvik (V)

Robin Schöttke (SD)

Roland Petersson (S)

Suzanne Gustafsson (M)

Sven-Erik Svensson (SD)

Victoria Berkeby (S)

Torsten Rundberg (S)

Sarah Johansson (C)

Kommunstyrelsen

Anders Johansson (C) ordf.

Robert Rapakko (S) 1:e vice ordf.

Åsa Ottosson (M) 2:e vice ordf.

Anni Juhl Nielsen (SD)

Erik Jonsson (S)

Katarina Johansson (C)

Madeleine Rosenqvist (KD)

Jens Robertsson (C)

Lejla Radovic (S)

Michael Pettersson (S)

Renée Solstad (S)

Thomas Halkjaer (C)

Christer Ohlsson (SD)

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Anders Johansson (C) ordf.

Robert Rapakko (S), vice ordf.

Anni Juhl Nielsen (SD)

Åsa Ottosson (M)

Erik Jonsson (S)

Nämndernas ordförande

Barn- och utbildningsnämnden

Madeleine Rosenqvist (KD))

Miljö- och byggnadsnämnden

Ann Petersson (C)

Kultur- och fritidsnämnden

Maria Robertsson (C)

Socialnämnden

Håkan Spärlin (C)

Valnämnden

Jacqueline Doohan (C)

Överförmyndare

Håkan Sjöborg (C)

Mönsterås kommun

Organisationsnummer 212000-0720

Box 54, 383 22 Mönsterås • Tel: 010-353 70 00 •

E-post: kommun@monsteras.se **monsteras.se**

Bilaga 1

Verksamhetsberättelser kommunala bolag och nämnder

Verksamhetsberättelser och kommunala bolag och nämnder

Innehåll

Verksamhetsberättelser kommunala bolag	2
Inledning	2
Mönsterås Holding AB Koncern	3
Mönsterås Utvecklings AB - koncern	4
Vattenpalatset i Mönsterås AB	6
Ålem Energi AB - koncern.....	8
Mönsterås Bostäder AB	10
Emåbygdens Vind AB	12
Räddningstjänsten sydost	14
Kalmarsunds gymnasieförbund	16
Verksamhetsberättelser nämnder och förvaltningar	17
Inledning	17
Kommunstyrelsen/kommunledningsförvaltning	18
Tekniska förvaltningen	21
Miljö- och byggnadsnämnden.....	25
Kultur- och fritidsnämnden.....	27
Barn- och utbildningsnämnden.....	29
Socialnämnden.....	32
Övriga nämnder och verksamheter	36

Verksamhetsberättelser kommunala bolag

Inledning

Den kommunala verksamheten bedrivs inom kommunens nämnds- och förvaltningsorganisation samt genom kommunens bolag och kommunalförbund. Kommunkoncernen består av två helägda bolag, Mönsterås Holding AB och Mönsterås Bostäder AB, samt det delägda bolaget Emåbygdens Vind AB. Utöver bolagen ingår även kommunalförbundet Räddningstjänsten Sydost i kommunkoncernen med en ägarandel på 7,26 % år 2024. Från och med augusti 2024 ingår även Kalmarssunds gymnasieförbund med en ägarandel på 8,9 %. Samtliga bolag och förbund förutom Kalmarssunds gymnasieförbund ingår i de sammanställda räkenskaperna. Kalmarssunds gymnasieförbund utesluts från de sammanställda räkenskaperna till följd av att kommunens andel av förbundets intäkter eller balansomslutning inte uppgår till 2,0 % av kommunens skatteintäkter och generella statsbidrag och utjämning.

Mönsterås Holding AB är moderbolag i en aktiebolagsrättslig koncern och äger tre dotterbolag:

- **Ålem Energi Elnät AB**, som i sin tur har två dotterbolag
- **Mönsterås Utvecklings AB**, som i sin tur har ett dotterbolag i form av ett kommanditbolag
- **Vattenpalatset i Mönsterås AB**

Bolagen inom kommunkoncernen bedriver verksamhet inom bostäder, uthyrning av industrilokaler, eldistribution och elproduktion, bad och rekreation samt vindkraft. Räddningstjänsten Sydost och Kalmarssunds gymnasieförbund bedrivs som kommunalförbund och bedriver verksamheterna räddningstjänst och gymnasieskola. Se bild nedan över den kommunala koncernens organisationsschema.

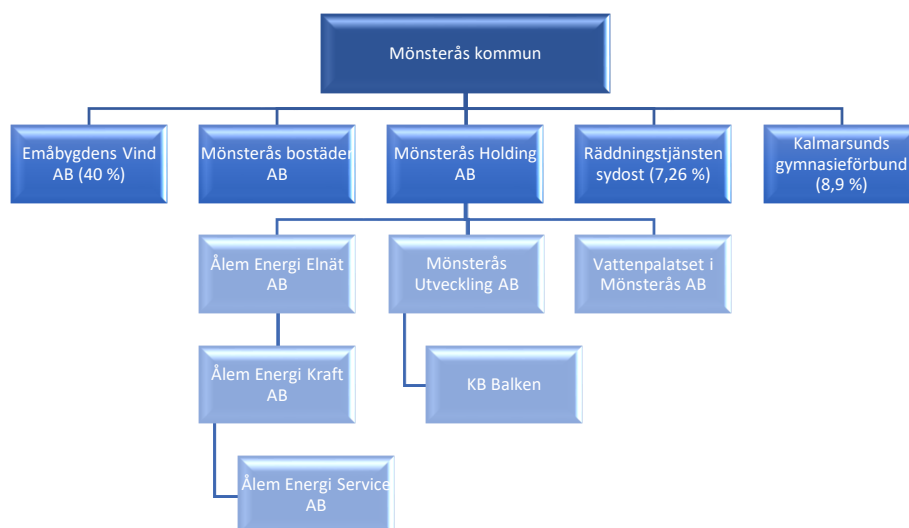

Bild 1: kommunkoncernens organisationsschema

I denna bilaga sammanfattas bolagens viktigaste händelser under året, en ekonomisk analys samt en beskrivning av framtida utmaningar. För mer detaljerad information hänvisas till respektive bolags årsredovisning.

Mönsterås Holding AB Koncern

Mönsterås Holding AB ägs till 100 % av Mönsterås kommun. Bolaget är i sin tur ägare till Vattenpalatset i Mönsterås AB, underkoncernerna Mönsterås Utvecklings AB och Ålem Energi Elnät AB. Några av bolagen har dotterbolag i sina respektive koncerner. Mönsterås Holding AB bedriver ingen egen verksamhet, utan förvaltar aktier i bolag med anknytning till Mönsterås kommun samt samordnar övergripande frågor för dessa bolag. Styrelsens ordförande är Anders Johansson och ansvarig tjänsteman är kommunchef Fredrik Johansson.

Årets viktigaste händelser

Under året har Mönsterås Holding AB haft ett styrelsemöte och en bolagsstämma.

Ekonomisk analys

Årets resultat visar ett underskott på -9,7 mnkr för Mönsterås Holding AB koncernen. Resultatet för moderbolaget uppgår till -5,3 mnkr, vilket är en följd av lämnade koncernbidrag till Vattenpalatset i Mönsterås AB. Mönsterås Holding AB har inget soliditets- eller avkastningskrav från ägaren. Ålem Energis koncern påverkar det negativa resultat med -4,8 mnkr medan Mönsterås Utveckling AB redovisar ett positivt resultat på +0,4 mnkr. För 2024 har en borgensavgift på 0,5 % av utnyttjad borgensram erlagts.

Mönsterås Holding AB - koncern	2024	2023	2022
Ägarinflytande	100%	100%	100%
Resultaträkning (mnkr)			
Nettoomsättning	63,4	62,4	65,2
<i>Årets Resultat</i>	-9,7	-2,7	-3,0
Balansräkning (mnkr)			
Anläggningstillgångar	179,9	182,7	181,8
Omsättningstillgångar	30,0	32,8	37,8
<i>Summa Tillgångar</i>	210,0	215,5	219,5
Eget kapital	-21,1	-25,5	-24,3
Långfristiga skulder inkl avsättn.	-96,1	-137,8	-139,4
Kortfristiga skulder	-92,8	-52,2	-55,9
<i>Summa Eget Kapital och skulder</i>	-210,0	-215,5	-219,5
Nyckeltal			
Soliditet	10,1%	11,8%	11,1%

Framtiden

Mönsterås Holding AB bedriver ingen egen verksamhet utan har en samordnande roll för koncernbolagen. Under förutsättning att inga större avvikelser sker i de underliggande bolagen kommer inte Mönsterås Holding AB få några förändrade förutsättningar.

Mönsterås Utvecklings AB - koncern

Mönsterås Utvecklings AB (MUAB) ägs till 100 % av Mönsterås Holding AB. I koncernen för Mönsterås Utvecklings AB ingår det helägda kommanditbolaget Balken. Bolaget äger och förvaltar 14 fastigheter med cirka 32 400 kvm lokalyta. Fastighetsbeståndet består av kommersiella lokaler såsom industri- och kontorslokaler samt samhällsfastigheter. Antalet hyresgäster uppgår till cirka 60 och är till övervägande del små och medelstora företag. MUAB skall aktivt verka för att främja näringslivet i Mönsterås kommun.

Styrelsens ordförande är Anders Johansson och verkställande direktör är Kiirsti Lindhagen.

Årets viktigaste händelser

Tillbyggnad med omklädningsrum till en av fastigheterna har färdigställts och tagits i bruk. Ett par större renoveringar och ombyggnader av lokaler har gjorts för att tillgodose hyresgästers behov. En hyresgäst har avflyttat från sina lokaler. Två betydande kontrakt avseende verkstadslokaler har sagts upp för avflyttning under 2025/2026.

Ekonomisk analys

Bolaget redovisar för året ett överskott på 0,4 mnkr. Nettoomsättningen har ökat vilket beror på hyreskontraktens indexreglering, högre hyresintäkter till följd av hyreshöjande investeringar samt hög uthyrningsgrad under året. Bolagets omsättning av lån och den högre allmänna räntenivån har haft genomslag i räntekostnaderna. De senaste årens stora investeringar har inneburit sämre likviditet och nyupplåning har gjorts för att finansiera investeringarna. Den viktigaste parametern för bolagets resultat är hyresgästernas fortsatta överlevnad och betalningsförmåga. Personalkostnaderna har ökat och beror på pensionsskuldberäkning.

Mönsterås Utvecklings AB - koncern	2024	2023	2022
Ägarinflytande	100%	100%	100%
Resultaträkning (mnkr)			
Nettoomsättning	15,7	14,7	13,1
Årets Resultat	0,4	0,3	0,0
Balansräkning (mnkr)			
Anläggningstillgångar	55,0	54,4	52,7
Omsättningstillgångar	7,4	5,8	4,1
Summa Tillgångar	62,4	60,2	56,9
Eget kapital	-6,7	-6,2	-5,9
Långfristiga skulder inkl avsättn.	-40,6	-33,4	-33,9
Kortfristiga skulder	-15,1	-20,6	-17,0
Summa Eget Kapital och skulder	-62,4	-60,2	-56,9
Nyckeltal			
Soliditet	10,7%	10,3%	10,4%

Framtiden

Den oro som finns vad det gäller konjunktur och omvärldsläge påverkar bolagets hyresgäster och därmed bolagets uthyrningsgrad och resultat. Bolaget hyr ut lokaler till företag på kontraktstider från tre månader upp till några år och löper därmed ständigt risken att kontrakt sägs upp. Bolagets låneportfölj är spridd för att minimera ränterisker. Bolagets fastighetsbestånd består till stor del av äldre fastigheter och kräver större underhållsinsatser. Bolaget tror på långsiktiga samarbeten och har kontinuerlig kontakt och dialog med kommunens företag.

Vattenpalatset i Mönsterås AB

Vattenpalatset i Mönsterås AB ägs till 100 % av Mönsterås Holding AB. Vattenpalatsets huvudverksamhet är att driva ett äventyrsbad som också inrymmer en motionsanläggning med gym och spinning samt café.

Styrelsens ordförande är Maria Robertsson och verkställande direktör är Oscar Ekstam

Årets viktigaste händelser

Verksamheten har haft ett stabilt år efter oroliga år, vilket gett personalen möjlighet att fokusera på kärnverksamheten och framtida utveckling.

Badverksamheten fortsätter att ligga på en hög nivå, den högsta på 19 år. Antalet badabonnemang har ökat med 28 % under året.

Trots badets höga energibehov har det digitala styrsystemet bidragit till effektivare energianvändning.

Gym- och gruppträningen har, likt branschen i stort, haft svårt att attrahera nya kunder till följd av förändrade motionsvanor och ökad prismedvetenhet. Trots det ökade antalet inpasseringar med 1 409 jämfört med 2024.

Energiförbrukningen har minskat ytterligare 9 % under 2024 tack vare nya värmepumpar, vattenmätare och en utökning av det digitala styrsystemet.

Ekonomisk analys

Koncernbidrag har erhållits med 6,2 mnkr, vilket gör att årets resultat uppgår till 0 mnkr. Intäktsposter i form av bad- och gymavgifter uppgår till 4,8 mnkr, vilket är mindre ökning jämfört med föregående år. De totala kostnaderna inklusive avskrivningar uppgår till 10,7 mnkr vilket är ökning med 0,5 mnkr jämfört med föregående år. De ökade kostnader härleds främst till pensionskostnader. Under 2023 mottog bolaget en engångsintäkt på 0,5 mnkr för elstöd, denna intäkt återfinns inte under 2024.

Vattenpalatset i Mönsterås AB	2024	2023	2022
Ägarinflytande	100%	100%	100%
Resultaträkning (mnkr)			
Nettoomsättning	4,8	4,7	3,8
Årets Resultat	0,0	0,0	0,0
Balansräkning (mnkr)			
Anläggningstillgångar	11,0	11,6	12,7
Omsättningstillgångar	7,8	7,9	12,9
Summa Tillgångar	18,8	19,5	25,6
Eget kapital	-0,5	-0,5	-0,5
Långfristiga skulder inkl avsättn.	-6,6	-11,1	-12,2
Kortfristiga skulder	-11,7	-8,0	-12,9
Summa Eget Kapital och skulder	-18,8	-19,5	-25,6
Nyckeltal			
Soliditet	2,7%	2,6%	2,0%

Framtiden

Att möta efterfrågan på simskola, motionssim och gruppträning med befintlig personal är en utmaning. En annorlunda planlösning skulle kunna förbättra flödet och utbudet inom den nuvarande badytan, något att beakta vid en framtida renovering.

En utmaning finns i att attrahera besökare inom gymverksamheten då trenden i samhället växlar snabbt.

Betongutredningen från 2022 har identifierat olika alternativ för underhåll, renovering och nybyggnation för att förlänga fastighetens livslängd. De nya ägardirektiven om förvaltning fram till 2050 kan innebära ett större renoveringsbehov än tidigare, särskilt av byggnadens skal och stomme. En 10-årsplan för investeringar tas fram under 2025.

Under 2025 kommer även nya eller reviderade verksamhetsmål att utformas för att gälla från 2026 och framåt.

Ålem Energi AB - koncern

Ålem Energi Elnät AB (ÅEE) ägs till 100 % av Mönsterås Holding AB. Bolaget distribuerar elenergi till kunder inom södra delen av Mönsterås kommun. I koncernen ingår de helägda aktiebolagen Ålem Energi Kraft AB (ÅEK), som bedriver vattenkraftsproduktion, närvärme, elhandel, laddningsinfrastruktur och gatubelysningsnät, samt Ålem Energi Service AB (ÅES) som bedriver serviceverksamhet i huvudsak för bolagen i koncernen.

Styrelsens ordförande är Håkan Sjöborg och verkställande direktör är Markus von Zweigbergk.

Årets viktigaste händelser

Efter nedläggningen av pelletspannan i Timmernabben har det anslutande elnätet förstärkts med en ny nätstation, byte av befintlig samt lågspänningsförstärkning. Modernisering och vädersäkring av elnätet har skett genom nätstationsbyten och markförlagda kablar.

Som en del av elnätsverksamhetens renodling överläts fastigheten Råsnäs 1:5 och vissa inventarier från Ålem Energi Elnät AB till Ålem Energi Service AB. Från och med 1 januari 2024 övergick även samtliga anställningar från Ålem Energi Elnät AB till Ålem Energi Service AB

Ekonomisk analys

Koncernen redovisar ett negativt resultat på -4,8 mnkr för året, vilket är en kraftig försämring jämfört med resultatet 2023 på +0,9 mnkr. Det negativa resultatet förklaras till stor del av nedskrivningar på totalt 7,9 mnkr i två av Ålem Energi Krafts AB:s verksamheter.

Nedskrivningar är gjorda med anledning av osäkerheter och dålig lönsamhet. Under 2024 har koncernbidrag från Ålem Energi Elnät AB och Ålem Energi Service AB på totalt 7,8 mnkr använts för att skydda det egna kapitalet i Ålem Energi Kraft AB. Ålem Energi Elnät AB har i samband med detta skrivit ned värdet på aktierna i Ålem Energi Kraft AB.

Koncernens omsättning har minskat något jämfört med 2023 från 44,9 mnkr till 43,7 mnkr. Lönsamheten påverkas av elprisutvecklingen, där elpriserna under 2024 varit de lägsta sedan 2020, vilket särskilt drabbat vattenkraftens intäkter.

Ålem Energi Koncern	2024	2023	2022
Ägarinflytande	100%	100%	100%
Resultaträkning (mnkr)			
Nettoomsättning	43,7	44,9	50,3
<i>Årets Resultat</i>	-4,8	0,9	1,5
Balansräkning (mnkr)			
Anläggningstillgångar	114,8	117,5	117,0
Omsättningstillgångar	19,0	23,3	23,9
<i>Summa Tillgångar</i>	133,8	140,8	140,9
Eget kapital inkl obeskattade reserver	-36,3	-41,1	-40,2
Långfristiga skulder inkl avsättn.	-38,7	-84,2	-84,0
Kortfristiga skulder	-58,8	-15,5	-16,8
<i>Summa Eget Kapital och skulder</i>	-133,8	-140,8	-140,9
Nyckeltal			
Soliditet	27,1%	29,2%	28,5%

Framtiden

Elnätsförstärkningen fortsätter för att möta framtida behov. En ny taxestruktur införs 2027, där priset även baseras på effekt. Detta förändrar inte den totala intäktsramen men kan påverka förbrukningsmönstret genom en mer individuell debitering.

Efter värdejusteringarna inom olönsamma verksamheter förväntas en stabilare resultatutveckling för ÅEK. Dock kvarstår utmaningar med fortsatt låga elhandelspriser.

Under 2025 planeras en ombyggnation av kontorsbyggnaden på Råsnäs 1:5 för att åtgärda brister i takkonstruktion och ventilation.

Mönsterås Bostäder AB

Mönsterås Bostäder AB är ett allmännyttigt bostadsföretag som ägs till 100 % av Mönsterås kommun. Bolaget ska förvärva, avyttra, äga eller förvalta fastigheter eller tomträtter samt bygga bostäder och affärslägenheter inom Mönsterås kommun. Totalt finns 1 396 lägenheter i bolagets bestånd.

Styrelsens ordförande är Sarah Johansson och verkställande direktör är Armin Avdic.

Årets viktigaste händelser

Under 2024 har Mönsterås Bostäder fortsatt att stärka sin position på bostadsmarknaden i kommunen. Företaget har genomfört omfattande investeringar i fastighetsbeståndet, inklusive stamreoveringar, fasad- och takbyten samt energieffektiviseringsprojekt. Ett nytt LSS-boende har påbörjats i Ljungnäs och planeras vara klart under hösten 2025.

Bolaget har även investerat i digitalisering och implementerat nya affärs- och fastighetssystem, vilket effektiviserar hanteringen av uthyrning, underhåll och kundtjänst. För att öka attraktiviteten på bostadsmarknaden har företaget infört olika hyresrabatter och intensifierat sin marknadsföring. Dessa åtgärder har bidragit till att antalet vakanta lägenheter minskat från 70 till 50 under året.

Ekonomisk analys

Mönsterås Bostäder redovisar ett positivt resultat på 3,6 mnkr för 2024, vilket är en förbättring från föregående år. Nettoomsättningen ökade till 109,1 mnkr (föregående år 102,6 mnkr), vilket till stor del beror på hyreshöjningar och en förbättrad uthyrningsgrad. Samtidigt har driftkostnaderna påverkats av ökade kostnader för energi och underhåll, samt en ökad genomsnittlig ränta på lån till 2,17 % jämfört med 1,50 % föregående år. Soliditeten ligger stabilt på 31,7 %, något över det kommunala ägardirektivets krav på minst 30 %

Mönsterås Bostäder AB	2024	2023	2022
Ägarinflytande	100%	100%	100%
Resultaträkning (mnkr)			
Nettoomsättning	109,0	102,6	99,5
<i>Årets Resultat</i>	3,6	1,3	6,4
Balansräkning (mnkr)			
Anläggningstillgångar	589,2	577,2	550,5
Omsättningstillgångar	26,8	21,2	23,9
<i>Summa Tillgångar</i>	616,1	598,4	574,4
Eget kapital	-195,1	-191,5	-190,1
Långfristiga skulder inkl avsättn.	-392,2	-384,5	-363,7
Kortfristiga skulder	-28,8	-22,4	-20,6
<i>Summa Eget Kapital och skulder</i>	-616,1	-598,4	-574,4
Nyckeltal			
Soliditet	31,7%	32,0%	33,1%

Framtiden

Inför 2025 planerar Mönsterås Bostäder att fortsätta sina investeringar i underhåll och ombyggnation. Renoveringar på Lagmansgatan i Älgerum ska genomföras, och fler energieffektiviseringsåtgärder står på agendan, där solcellsinstallationer fortsätter att vara en prioritet.

Bolaget ser fortsatt utmaningar kopplade till räntekostnader och hyresmarknadens utveckling. Ett strategiskt fokus kommer att ligga på att öka uthyrningsgraden och minska vakansgraden ytterligare. Samtidigt pågår en utvärdering av fler digitala lösningar för att effektivisera verksamheten och förbättra kundupplevelsen.

Emåbygdens Vind AB

Emåbygdens Vind AB bildades 2014 och är ett samägt bolag av Mönsterås kommun (40 %), Hultsfreds kommunala industri AB (40 %) och Högsby kommun (20 %). Bolaget äger ett vindkraftverk som ska producera el till de berörda parternas lokaler. Styrelsens ordförande är Lars Rosander (Kommunstyrelsens ordförande i Hultsfred kommun) och ansvarig tjänsteman är ekonomichefen i Hultsfreds kommun Henric Svensson.

Årets viktigaste händelser

Under 2024 präglades Emåbygdens Vind AB:s verksamhet av fortsatt låga elpriser. Den genomsnittliga intäkten per producerad kWh var 20,8 öre, vilket är det lägsta sedan bolaget startade 2014. Budgeterat för året var 40 öre per kWh, men under ingen månad uppnåddes denna nivå. Elproduktionen uppgick till 4 888 MWh, något högre än 2023 men fortfarande under budget. För att hantera de ekonomiska utmaningarna har bolaget mottagit driftbidrag från ägarna på totalt 2 mnkr för att undvika en negativ påverkan på det egna kapitalet.

Under året upphörde bolagets fullserviceavtal med Siemens Gamesa, då inga anbud inkom vid upphandling. I stället har ägarna tecknat ett övervakningsavtal, vilket innebär att service och åtgärder vid fel måste köpas separat. Detta kan leda till längre driftstopp vid oförutsedda händelser. En diskussion pågår om att utöka försäkringsskyddet för att minska de ekonomiska riskerna

Ekonomisk analys

Bolaget redovisade ett positivt resultat för året på +0,5 mnkr, vilket innebär +0,2 mnkr för Mönsterås kommuns andel. Bolagets nettoomsättning sjönk från 1,7 mnkr föregående år till 0,8 mnkr, främst på grund av de låga elpriserna och en lägre produktion än budgeterat. Trots detta redovisades ett positivt resultat om 0,5 mnkr, vilket dock endast var möjligt tack vare driftbidrag från ägarna. Utan dessa bidrag skulle bolaget ha gått med betydande förlust. Räntekostnaderna ökade kraftigt från 0,2 mnkr år 2023 till 0,4 mnkr under 2024, delvis till följd av en omförhandling av bolagets största lån. Kassalikviditeten har dock förbättrats avsevärt, från 8,8 % föregående år till 220,6 % vid årets slut, vilket ger bolaget en stabilare likviditetssituation

Emåbygdens Vind AB	2024	2023	2022
Ägarinflytande - kommunens andel	40%	40%	40%
Resultaträkning (mnkr)			
Nettoomsättning	1,2	0,7	0,9
Årets Resultat	0,2	-0,2	0,1
Balansräkning (mnkr)			
Anläggningstillgångar	5,4	5,8	6,2
Omsättningstillgångar	1,0	0,5	1,1
Summa Tillgångar	6,5	6,3	7,3
Eget kapital	-0,9	-0,7	-0,9
Långfristiga skulder inkl avsättn.	-5,1	-5,5	-6,3
Kortfristiga skulder	-0,5	-0,1	-0,1
Summa Eget Kapital och skulder	-6,5	-6,3	-7,3
Nyckeltal			
Soliditet	13,8%	11,0%	12,1%

Framtiden

Inför 2025 är det fortsatt elprisutvecklingen som kommer att vara avgörande för bolagets ekonomi. För att möta osäkerheten planeras en utvärdering av försäkringsskyddet och bolaget ser över möjligheterna att minska risken för längre driftstopp genom andra avtal eller samarbeten.

Bolagets soliditet ligger på låga 13,8 %, vilket innebär en fortsatt ekonomisk sårbarhet. Det blir därför avgörande att säkerställa en stabil finansiering och hålla nere kostnaderna. En stor utmaning är också hanteringen av service och underhåll av vindkraftverket utan ett fullserviceavtal, vilket kan påverka både tillgänglighet och långsiktiga investeringsbeslut

Räddningstjänsten sydost

Första januari 2023 bildades Räddningstjänsten Sydost. I samband med detta blev sju räddningstjänstorganisationer (nio kommuner) ett gemensamt kommunalförbund för räddningstjänst. Verksamhetsövergången planerades och förbereddes under hösten 2022. Förbundets ansvarsområde är såväl den operativa räddningstjänsten, det förebyggande arbetet, utbildningar och att arbeta med räddningstjänstens del i det civila försvaret. Mönsterås kommuns andel av förbundet är kopplat till antalet invånare. 2024 uppgår kommunens andel av förbundet till 7,26 %, vilket kan jämföras med 2023 års andel på 8,7 %.

Årets viktigaste händelser

Under 2024 har Räddningstjänsten sydost hanterat flera betydelsefulla händelser. En omfattande IT-attack i februari, riktad mot Kalmar kommun, påverkade även förbundet och ledde till stora störningar i verksamheten. Under flera veckor saknades tillgång till kritiska system, vilket krävde manuell hantering av ekonomiska transaktioner och personaladministration.

Ett nytt lokalt avtal för räddningspersonal i beredskap (RIB) förhandlades fram under året, vilket skapar en mer enhetlig ersättningsstruktur. Räddningstjänsten deltog även i en komplex insats relaterad till explosioner i gastankar på bussar i länet, vilket krävde samverkan med Försvarsmakten och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB).

Beslut fattades om byggnation av nya brandstationer i Nybro och Mörbylånga, där Räddningstjänsten Sydost är involverad i planeringsarbetet. Dessutom påbörjades ett omfattande värdegrundsarbete där samtliga medarbetare deltar i workshops för att forma en gemensam kultur och etiska riktlinjer

Ekonomisk analys

Förbundets ekonomi har varit ansträngd under året, med ett negativt resultat på -43,2 mnkr, varav -3,1 mnkr avser Mönsterås kommuns andel. Underskottet beror främst på ökade pensionskostnader och högre personalkostnader. En revers om 78 mnkr, kopplad till övertagandet av fordon och inventarier vid förbundets bildande, har fortsatt att påverka ekonomin. Förbundet har nu påbörjat en process för att lösa denna revers genom lån från Kommuninvest.

Trots ekonomiska utmaningar har flera åtgärder vidtagits för att stärka den finansiella stabiliteten, bland annat genom digitalisering av fakturahantering och effektivisering av administrativa processer. Förbundet arbetar också aktivt med att säkerställa att investeringar i utrustning och anläggningar kan finansieras utan att belasta ekonomin ytterligare

Räddningstjänstförbundet i sydost	2024	2023	2022
Ägarinflytande - kommunens andel	7,26%	8,70%	-
Resultaträkning (mnkr)			
Nettoomsättning	22,3	24,2	-
Årets Resultat	-3,1	-0,7	-
Balansräkning (mnkr)			
Anläggningstillgångar	7,2	8,0	-
Omsättningstillgångar	4,6	7,0	-
Summa Tillgångar	11,9	15,0	-
Eget kapital	3,8	0,7	-
Långfristiga skulder inkl avsättn.	-5,8	-5,8	-
Kortfristiga skulder	-9,8	-9,9	-
Summa Eget Kapital och skulder	-11,9	-15,0	-
Nyckeltal			
Soliditet	-31,7%	-4,9%	-

Framtiden

Framåt står Räddningstjänsten Sydost inför flera utmaningar och utvecklingsområden. Ett lån om 80,0 mnkr kommer att tecknas för att lösa reversen gentemot medlemskommunerna, vilket gör förbundet mer räntekänsligt. De nya arbetstidsreglerna väntas medföra ökade kostnader och påverka rekryteringen av personal.

Parallellt pågår en utredning om modernisering av övningsfält, då flera befintliga anläggningar är i dåligt skick och förorenade av PFAS. Dessutom väntas klimatförändringar, med ökade risker för skogsbränder och översvämningar, ställa högre krav på förbundets operativa förmåga.

Ett långsiktigt fokus kommer att ligga på att stärka förmågan vid höjd beredskap och krig, där staten förväntar sig att räddningstjänsten ska kunna mobilisera betydligt större resurser. Detta innebär satsningar på utrustning, utbildning och rekrytering av civilpliktig

Kalmarsunds gymnasieförbund

I augusti 2024 gick Mönsterås kommun med som medlemskommun i Kalmarsunds gymnasieförbund. Mönsterås kommunens andel av förbundet för 2024 uppgår till 8,9 %.

Årets viktigaste händelser

Under 2024 har Kalmarsunds gymnasieförbund upplevt betydande förändringar och framgångar. En av de mest anmärkningsvärda händelserna var Mönsterås kommuns anslutning som ny medlemskommun, vilket har stärkt utbildningsmöjligheterna i regionen. Förbundet har också hanterat en IT-attack i februari, vilken resulterade i en smidig övergång till analog undervisning och stärkt krisberedskap. En ny, inkluderande vision - "Tillsammans formar vi framtiden" - har lanserats, betonar vikten av hållbart lärande och socialt ansvar. Innovationsarbete fortsätter att prägla året, med implementering av riktlinjer för AI och chattbottar i undervisningen.

Ekonomisk analys

Trots ett utmanande ekonomiskt klimat har gymnasieförbundet uppvisat ett positivt resultat på +2,2 mnkr för 2024, varav +0,2 mnkr avser Mönsterås kommuns andel. Resultatet är en förbättring jämfört med tidigare prognoser. Mönsterås kommuns medlemskap bidrog med ökat medlemsbidrag, vilket vägde upp de ökade interkommunala kostnaderna. Skolenheterna har sett positiva resultatutvecklingar, främst genom effektiv bemanningsplanering och strategisk användning av resurser. Trots höga kapitalflöden har förbundet hållit en stabil likviditet.

Kalmarsunds gymnasieförbund	2024	2023	2022
Ägarinflytande - kommunens andel 8,9 %	8,90%	-	-
Resultaträkning (mnkr)			
Nettoomsättning	13,6	-	-
Årets Resultat	0,2	-	-
Balansräkning (mnkr)			
Anläggningstillgångar	2,7	-	-
Omsättningstillgångar	14,7	-	-
Summa Tillgångar	17,4	-	-
Eget kapital	-3,5	-	-
Långfristiga skulder inkl avsättn.	-0,8	-	-
Kortfristiga skulder	-13,1	-	-
Summa Eget Kapital och skulder	-17,4	-	-
Nyckeltal			
Soliditet	20,0%	-	-

Framtiden

Framåt ser förbundet en rad utmaningar och möjligheter. Den förväntade elevtillväxten fram till 2033 ställer krav på optimering av lokalanvändning och anpassning av programutbudet. Förbundet står inför ökande krav på stöd för elever med särskilda behov samt anpassningar för GY25-reformen. Strategiska samarbeten med kommuner är avgörande för att möta ekonomiska påfrestningar i en tid av inflation och global osäkerhet. Förbundet fortsätter att satsa på pedagogisk innovation och digital kompetens för att möta framtida behov och säkerställa högkvalitativ utbildning.

Verksamhetsberättelser nämnder och förvaltningar

Inledning

I detta stycke redovisas samtliga nämnders/förvaltningars redovisningar. Varje nämnds/förvaltnings redovisning innehåller en närmare redogörelse för ansvarsområde, årets viktigaste händelser, ekonomisk analys över resultatet, avvikelse mellan bokslut och prognos, investeringar samt riktade mål för socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden.

Nämnderna och förvaltningarna redovisar för året en total negativ budgetavvikelse på -37,3 mnkr, se tabellen nedan.

Nämnd/förvaltning (tkr)	Budget 2024	Utfall 2024	Avv. mot budget
Kommunledningsförvaltningen	80 350	83 319	-2 968
Tekniska förvaltningen	140 429	140 289	140
Miljö- och byggnadsnämnden	9 491	9 523	-33
Kultur- och fritidsnämnden	15 289	15 372	-83
Barn- och utbildningsnämnden	320 648	319 488	1 160
Socialnämnden	391 765	425 372	-33 606
Övriga nämnder	25 384	27 327	-1 943
Summa	983 358	1 020 690	-37 332

Kommunstyrelsen/kommunledningsförvaltning

Ordförande: Anders Johansson

Förvaltningschef: Fredrik Johansson

Ansvarsområde

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Kommunstyrelsen har ansvar för kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Kommunstyrelsen leder och samordnar planering och uppföljning av kommunens ekonomi och verksamheter. I kommunstyrelsens ledningsfunktion ligger att leda och samordna bland annat utvecklingen av den kommunala demokratin, den översiktliga planeringen av användningen av mark och vatten, mark- och bostadspolitiken, bostadsförsörjningen och samhällsbyggandet, trafikpolitiken och verka för en tillfredställande trafikförsörjning.

Kommunfullmäktiges ordförande är Jens Robertsson och kommunstyrelsens ordförande är Anders Johansson.

Kommunledningsförvaltningen består av avdelningarna kansli, personal, IT, stadsnät, ekonomi, servicecenter samt arbetsmarknadsenhet. Kommunledningsförvaltningen ansvarar även för information, beredskap, konsumentrådgivning, turism, inköpsamordning samt migrationsfrågor.

Händelser av väsentlig betydelse

För att bättre kunna möta de förväntningar som finns på kommunledningsförvaltningen har ett antal organisationsförändringar gjorts under året. En organisation har tagits fram där ett närmare samarbete sker mellan näringsliv, platsutveckling och arbetsmarknadsfrågor. Anledningen är att få ett fokus på inflyttning och göra Mönsterås till en åretrunddestination som även satsar på kompetensförsörjning. För att visa på inriktningen har en ny handlingsplan för besöksnäringen arbetats fram och antas under våren 2025.

För att stärka servicecentret i Mönsterås kommun har två tjänster flyttats från kansliavdelningen till service och kommunikationsavdelningen för att kunna ge snabbare och bättre service gentemot invånarna.

En gemensam bemanningsenhet har startats upp för att bättre kunna försörja hela kommunen med vikarier.

Under året har byte av kommunikationsoperatör på stadsnätet genomförts i enlighet med LOU (lag om offentlig upphandling).

Stora insatser och resurser har lagts på arbete med att höja cybersäkerheten under 2024, ett arbete som fortsättningsvis pågår samtidigt som arbete och utbildningar inom AI och AI-assistenter införs för att förbättra servicen och kunskapen om dessa verktyg under 2024.

Till följd av stora omställningar på förvaltningarna och högre krav från andra myndigheter har det varit ett ökat behov av de stödjande funktionerna på kommunledningsförvaltningen.

Ekonomisk analys

Kommunledningsförvaltningen (tkr)	Budget 2024	Utfall 2024	Avvikelse
Politisk verksamhet	13 500	11 724	1 775
Gemensam verksamhet	54 561	59 259	-4 698
Näringslivsenheten	12 290	12 336	-46
	80 350	83 319	-2 968
Investeringar	22 290	10 957	11 333

Kommunledningsförvaltningen redovisar ett underskott på -3,0 mnkr för år 2024.

I budget 2024 avsattes under kommunledningsförvaltningen tillfälligt budgetanslag uppgående till 4,0 mnkr. Av dessa avsåg 3,0 mnkr extra anslag för ökade elkostnader inom teknisk förvaltning och resterande 1,0 mnkr avsåg kostnader för Oknö förskola inom barn- och utbildningsförvaltningen. Fördelning av anslaget till tekniska förvaltningen har inte skett på grund av att elkostnader inte översteg budget för året. Fördelningen av anslaget till barn- och utbildningsförvaltningen har skett per 30 september 2024, vilket innebär att kommunledningsförvaltningens helårsbudget minskas med 1,0 mnkr. Överskottet från potten för elkostnader på 3,0 mnkr bidrar till att underskottet mildras för kommunledningsförvaltningen, vilka utan dessa medel hade haft ett underskott för året på -6,0 mnkr.

Den politiska verksamheten, som omfattar nämnder och styrelser, stöd till politiska partier, revision och övrig politisk verksamhet, redovisar ett överskott på +1,8 mnkr, varav 3,0 mnkr avser det tillfälliga anslag för att täcka ökade elkostnader inom teknisk förvaltning. Kostnaderna för kommunövergripande utredningar överstiger budgeten med 1,0 mnkr och hänförs till konsulttjänster, licenser för Open Play och Cesam H, samt kostnader för servicepunkter i Ålem och Fliseryd. Även kostnaderna för personalrepresentation, i form av presentkort, samt kostnaderna för sommarbusskort överstiger tillsammans budgeten med 0,2 mnkr inom nämnd- och styrelseområdet.

Den gemensamma verksamheten, som innefattar kansli, folkhälsa och samhällsskydd, övergripande verksamheter, kommunikations- och serviceenheten, stadsnät, ekonomi- och IT-avdelningen, personalinsatser, löneenheten och bemanningsenheten, redovisar ett underskott på -4,7 mnkr. Underskott hänförs främst till två verksamhetsområden, personalinsatser och IT-avdelningen. Personalinsatser redovisar ett underskott på -2,3 mnkr, främst på grund av friskvård och företagshälsovård som varit mer kostsamma än budgeterat. Även kostnader för personal, verksamhetssystem och konsulttjänster för dessa verksamhetssystem bidrar till underskottet. IT-avdelningen redovisar ett underskott på -2,3 mnkr på grund av högre kostnader för IT-system, licenser samt krisberedskapsåtgärder, som orsakats av prisjusteringar, valutaeffekter och avgifter för säkerhetstjänster. Kansli redovisar ett underskott på -0,5 mnkr som hänförs till kostnader för ärendehanteringssystem, arkiveringskostnader för Sydarkivera samt leasing av kopiatorer och förbrukningsmaterial som kuvert och papper. Ekonomiavdelningen och stadsnät redovisar ett överskott på +0,3 mnkr vardera, vilket beror på lägre personalkostnader och högre intäkter än förväntat.

Näringslivsenheten, som inkluderar näringsliv, turism, arbetsmarknadsenheten och flyktingverksamheten, redovisar en budget i balans.

Utfall i förhållande till prognos augusti

Prognosen per 31 augusti visade på ett underskott på -3,8 mnkr mot budget för kommunledningsförvaltningen. Större avvikelser i utfallet jämfört mot prognosen härleds till att förvaltningen mottagit 0,8 mnkr mer försäljningsintäkter och bidrag för året än prognostiserat.

Investeringar

Investeringsbudgeten för 2024 uppgick till 22,3 mnkr. Under året har investeringar motsvarande 11,0 mnkr genomförts, vilket innebär att 49% av beslutad investeringsbudget har genomförts.

De största investeringarna som skett på kommunledningsförvaltningen under året är bland annat utbyggnad av stadsnätet men även investeringar kopplade till verksamhetssystem och IT. En hel del investeringar har dock inte hunnit genomföras.

Mönsterås stadsnät fortsätter att skapa snabba förbindelser genom fiberinfrastruktur, både för kommunen som organisation och för dess invånare och företag. Under 2024 ökade antalet kundanslutningar med drygt 90 stycken. Det är färre än de senaste åren och beror på att fiberutbyggnaden nu sker i mer glesbebyggda områden med färre kunder. Under året har kundanslutningar gjorts bland annat i Norra Sandbäckshult, delar av Örnebäck, Fändal, Fänlid och delar av Bankeberg. En rad efteranslutningar har skett i tätorterna och omkringliggande byar. Samförläggningar har gjorts med både Ålem Energi AB och EON. Under årets sista kvartal påbörjades ett byte av kommunikationsoperatör vilket har medfört att vissa utbyggnadsprojekt och projekt som planerats och påbörjats under hösten har förlängts och slutförs under 2025. Säkerhetshöjande arbeten har utförts och fortsätter under kommande år i ökad omfattning.

Tekniska förvaltningen

Ordförande: Anders Johansson

Förvaltningschef: Anette Elmgren- Petersson

Ansvarsområde

Tekniska förvaltningen ansvarar för verksamheterna samhällsbyggnad, fastighet, kost- och städ, vatten- och avlopp samt renhållning.

Händelser av väsentlig betydelse

Under året har kommunen genomfört flera viktiga investeringar och projekt. För att möjliggöra framtida industri- och verksamhetsetableringar har 23 hektar mark köpts vid Kronobäck, samt 5 hektar vid Okneback för handel och bostäder. Infrastrukturförbättringar har skett genom ombyggnad av Ölandsgatan, Västgötagatan och Bagargatan, samt anläggning av nya gång- och cykelvägar i Timmernabben, vid Tillingeskolan samt längs Idrottsgatan i Mönsterås. Trafiksäkerhetsåtgärder har genomförts vid skolor för att öka tryggheten för elever.

Arbetet med att byta ut kommunens gatubelysning och belysning i kommunens lokaler till LED fortsätter enligt tidplan. Samtidigt har Blomstermåla Folkets hus varit ute till försäljning utan framgång. Kommunen arbetar nu tillsammans med näringslivet och föreningslivet i Blomstermåla för att ta fram en plan för byggnadens framtid.

Fastighetsavdelningen har inlett en tioårig åtgärdsplan för kommunens fastigheter, baserad på fastighetsförädlingsstudien. För planeringsarbetet kommer en projektkoordinator att anlitas under 2025. På miljöområdet har sluttäckning av etapp 2 av Mörkeskogs gamla deponi slutförts, omfattande 3,2 hektar.

För att öka tryggheten har kommunen övergått från SOS Alarm till Trygghet och Larmcentralen i Kalmar (TLC), vilket ger medborgare och anställda snabbare och enklare tillgång till hjälp vid kriser och samhällshändelser.

Slutligen har en ny beredskapsfunktion införts för VA-ledningsnät och fastigheter under 2024.

Ekonomisk analys

Tekniska förvaltningen (tkr)	Budget 2024	Utfall 2024	Avvikelse
<i>Skattefinansierad verksamhet</i>			
Fastighet	50 328	54 083	-3 755
Gemensam	2 257	2 088	169
Kost och städ	59 611	59 290	321
Samhällsbyggnad	27 567	26 982	585
Summa skattefinansierad verksamhet	139 763	142 443	-2 681
<i>Taxefinansierad verksamhet</i>			
Renhållning	1 701	2 428	-727
Vatten och Avlopp	-1 034	-4 582	3 548
Summa taxefinansierad verksamhet	667	-2 154	2 821
Summa Tekniska förvaltningen	140 429	140 289	140
Investeringar	139 987	117 375	22 612

Tekniska förvaltningen redovisar ett överskott på +0,1 mnkr för år 2024. Skattefinansierade verksamheter som fastighet, gemensam verksamhet, kost och städ samt samhällsbyggnad redovisar totalt ett underskott på -2,7 mnkr, medan taxefinansierade verksamheterna som renhållning och vatten och avlopp redovisar ett överskott på +2,8 mnkr.

Fastighet är det verksamhetsområdet som redovisar ett underskott inom skattefinansierad verksamhet. För året uppgår underskottet till -3,8 mnkr. Underskottet avser främst kostnader för material och anläggningskostnader i samband med reparationer och underhåll av kommunens byggnader och fastigheter, vilket uppgår till 3,1 mnkr mer än budgeterat. Kostnader för hyra av tillfällig lokal att bedriva skolundervisning i på Ljungnässkolan uppgår till 2,0 mnkr för året, vilket det saknas budgetmedel till. Personalkostnader för året är däremot 1,9 mnkr lägre än budgeterat då förvaltningen tog beslut om att inte tillsätta vakanta tjänster som en åtgärd för att minska underskottet.

Övriga verksamhetsområden inom skattefinansierad verksamhet som gemensam verksamhet, kost och städ samt samhällsbyggnad redovisar totalt ett överskott på +1,1 mnkr. Vilket härleds till ökade intäkter för momsåtersökning och kostnadsersättningar på totalt 0,2 mnkr som återfinns inom verksamhetsområdet gemensam verksamhet. Även samhällsbyggnad har för året mottagit oväntat höga intäkter från Södra för skogsverksamheten, vilket uppgår till 2,2 mnkr mer än budgeterat. Verksamheten redovisar också 0,4 mnkr lägre personalkostnader än budget, då de haft vakant tjänst under. Dessutom har verksamheten haft ökade kostnader för vinterväghållning som uppgår till 1,2 mnkr mer än budgeterat och högre kostnader i form av bidrag till medfinansiering av statlig infrastruktur för tunneln i Ålem som uppgick till 1,0 mnkr mer än beräknat. Inom verksamhetsområdet kost och städ redovisas 1,7 mnkr lägre personalkostnader då verksamheten haft hög frånvaro som gjort att de inte kunnat ersätta fullt ut med vikarier. De redovisar dessutom 0,3 mnkr lägre intäkter för driftbidrag och försäljning, samt 0,4 mnkr högre transportkostnader än budgeterat för året i samband med köksombyggnaden på Torshaga äldreboende.

VA- och renhållningsverksamheten bedrivs enligt självkostnadsprincipen, vilket innebär att intäkterna under ett år inte får överstiga de faktiska kostnaderna för verksamheten. Eventuella överskott sätts av i en fond för framtida investeringar, medan underskott täcks genom att ta medel från fonden. Vid varje årsbokslut görs en avstämning där verksamhetens externa och interna kostnader och intäkter sammanställs, och eventuella resultatavvikelser regleras mot fonden. I detta avsnitt redovisas endast externa poster. För året redovisas ett överskott på +2,8 mnkr. För en mer detaljerad genomgång av både interna och externa poster hänvisas till årsredovisningens VA-bokslut på sidan 77-83.

Renhållningsverksamheten redovisar för året ett externt underskott på -0,7 mnkr. Intäkterna överstiger budget med +3,1 mnkr, vilket främst beror på den kostnadsersättning som kommunen erhåller för insamling av förpackningar. Samtidigt har kostnaderna ökat inom flera områden, framför allt för inköp av tjänster, verksamhetstransporter och köp av huvudverksamhet. Dessa kostnadsökningar har lett till att verksamhetens totala kostnader överskrider budget med -3,9 mnkr, vilket resulterar i underskottet.

Vatten- och avloppsverksamheten (VA) redovisar för året ett externt överskott på +3,5 mnkr. Verksamheten har ökade intäkter men också ökade kostnader, särskilt för asfaltering, markarbete och ledningsnätsbyte.

Utfall i förhållande till prognos augusti

Prognosen per 31 augusti visade på ett underskott på -2,0 mnkr mot budget för teknisk förvaltning. Större avvikelser i utfallet jämfört mot prognosen härleds till att förvaltningen haft ökade intäkter för skogsverksamheten och förpackningsinsamling som tillsammans bidrar till en positiv avvikelse för förvaltningen med 2,1 mnkr.

Investeringar

Investeringsbudgeten för 2024 uppgick till 140,0 mnkr för förvaltningen. Under året har investeringar motsvarande 117,0 mnkr genomförts, vilket innebär att 84 % av beslutad investeringsbudget har genomförts.

De största investeringarna som skett under året är investeringar i Nynäs avloppsreningsverk, tillbyggnation av Tillingseskolan, ombyggnationen av Torshaga kök samt förnyelse av vatten- och avloppsledningar i Mönsterås och Fliseryd. Dessutom har viktiga markförvärv gjorts, varav 23 hektar för framtida industri- och verksamhetsändamål väster om Kronobäck industriområde samt 5 hektar avsedda för handel och bostäder vid Okneback i södra Mönsterås.

Kort information om större investeringar inom förvaltningen

Om- och tillbyggnaden av Tillingseskolan är ett projekt som har pågått under året och förväntas bli helt färdigställt under 2025. De nya skollokaler blev klara under 2024 och används nu av skolverksamheten. Under 2024 installerades en ny bergvärmeanläggning på Tillingseskolan, som ersatte den tidigare flisanläggningen, och byggnaden Piren revs.

Torshaga kök färdigställdes också under 2024 och är nu i full drift.

Renoveringen och tillbyggnaden av Nynäs reningsverk är ett projekt som pågått under året och kommer att resultera i en effektivare process med en billigare och säkrare drift. Projektet är klart, förutom uppföljning och provdrift av anläggningen. Under 2024 har vatten- och avloppsförnyelser fortsatt i Mönsterås och Fliseryd, i linje med målet enligt Vattentjänstplanen om att byta ut 5 800 meter ledningar. Hittills under året har cirka 3 000 meter ledningar samt 150 serviser och huvudventiler förnyats. Arbetet med att byta ut inloppsledningar till Mönsterås tätort har dock försenats på grund av tillståndsprocessen. Trots detta har etapp 1 av projektet startat, vilket innebär ett utbyte av ledningar från Mönsterås vattentorn och in mot tätorten. Projektet omfattar totalt sex etapper och 4 700 meter ledning och fortskrider enligt plan.

Exploateringsprojekt för att skapa stora bostadstomter i en lantlig naturnära miljö, med närhet till både Timmernabben och Mönsterås har fortsatt under 2024. På grund av förseningar blir projektet helt klart i början av 2025. Trots fördröjningar på grund av berg förväntas tomtpriserna bli i nivå med jämförbara tomter.

Gatu – och gång- och cykelvägsarbeten har inkluderat ombyggnad av Ölandsgatan, Västgötagatan och Bagargatan, samt anläggning av gång- och cykelväg genom hamnområdet i Timmernabben, vid Tillingseskolan, och längs Idrottsgatan i Mönsterås. Arbeten vid Ölandsgatan, Tillingseskolan och Idrottsgatan har varit trafiksäkerhetsprojekt kopplat till skolsäkerhet. Asfaltsbeläggning har utförts enligt beläggningsplan.

23 hektar mark har köpts för framtida industri- och verksamhetsändamål väster om Kronobäck industriområde och 5 hektar mark har köpts för handel och bostadsändamål vid Oknebäck i södra Mönsterås.

Rivning av Pingstkyrkan har också genomförts under året.

Miljö- och byggnadsnämnden

Ordförande: Ann Petersson

Förvaltningschef: Malin Engdahl

Ansvarsområde

Miljö- och byggnadsnämnden ansvarar för myndighetsutövning enligt miljöbalken, livsmedelslagen och plan- och bygglagen samt planverksamhet. Ansvaret omfattar tillsyn, prövning, information och planläggning inom respektive område. I verksamheten ingår också arbete med hållbar utveckling samt vatten- och naturvård. Nämnden ansvarar även för de trafikuppgifter som avses i 1 § lagen om nämnder för vissa trafikfrågor samt prövning och tillsyn för tobak, alkohol (serveringstillstånd och folköl) och receptfria läkemedel.

Händelser av väsentlig betydelse

Under 2024 har 632 båtar granskats för att se om de är målade med förbjudna färger innehållande den giftiga kemikalien TBT (tributyltenn). Detta arbete har utförts inom ramen för LOVA-projektet Rena båtbottnar. Cirka en av fem båtar som undersökts (18 %) har fått ett rött protokoll, vilket betyder att deras båtbottnar behöver saneras. Projektet har genomförts i nära samarbete med kommunens båtklubbar. Fyra av dessa klubbar har eller kommer att bygga spolplattor för att underlätta för båtägare att rengöra sina båtbottnar utan att använda giftiga färger och utan att skada miljön. Klubbarna har ansökt om och fått LOVA-medel för detta. Projektet har gett nämnden en stabil grund för att verka för en renare och mer hälsosam kustmiljö.

Nämnden har även arbetat med att förbättra informationen på webbplatsen via en "bygglovsguide" för att förklara hur man ansöker om bygglov. Detta har lett till mer kompletta ansökningar som kan behandlas snabbare. Under året har 41 rådgivningar angående bygglov genomförts. Det är ett kort möte som byggherren kan boka via en e-tjänst för att få hjälp av en bygglovshandläggare inför bygglovsansökan.

Efter avslutade miljökontroller, livsmedelsinspektioner och bygglovsbeslut skickas en enkät till verksamheten eller byggherren för att få feedback om upplevelsen av besöket eller ärendehantering. Resultaten från enkäten är ett viktigt verktyg för att förbättra och vidareutveckla nämndens myndighetsutövning så att den är effektiv, rättssäker och likvärdig.

Ekonomisk analys

Miljö- och byggnadsnämnden (tkr)	Budget 2024	Utfall 2024	Avvikelse
Politisk verksamhet	510	436	74
Prövning/Tillsyn (miljö och livsmedel)	2 570	3 007	-436
Alkohol o tobak	-46	43	-89
Prövning/Tillsyn (bygglov)	2 088	1 739	348
Övergripande förvaltningen	1 648	1 421	227
Miljöprojekt natur	820	598	222
	7 591	7 244	346
Bostadsanpassning	1 900	2 279	-379
	9 491	9 523	-33
Investeringar	0	0	0

Miljö- och byggnadsnämnden redovisar ett underskott på -33 tkr för 2024.

Prövning och tillsyn inom miljö- och livsmedel redovisar ett underskott på -0,4 mnkr. Underskottet härleds främst till lägre intäkter för tillstånd av små avlopp, där arbetet är mer tidskrävande än planerat. Ytterligare en faktor är att många tillsynsbesök har uppdagat brister som inneburit mer omfattande arbete för miljöinspektörerna i form av föreläggande och rådgivning. Detta arbete har inte fullt ut kunnat finansieras med avgifter.

Prövning och tillsyn av bygglov redovisar däremot ett överskott på 0,3 mnkr. Detta förklaras av högre intäkter än budgeterat, eftersom fler bygglovsansökningar inkommit än beräknat, delvis till följd av räntenivåer och inflationsutveckling.

De övergripande förvaltningskostnaderna redovisar ett överskott på 0,2 mnkr. Ungefär hälften av detta härrör från lägre personalkostnader, medan resten beror på en engångsintäkt från lösen av leasingbil.

Miljöprojekt natur redovisade ett överskott på 0,2 mnkr, huvudsakligen kopplat till lägre personalkostnader och mindre utgifter för kalkning av sjöar och vattendrag.

Förvaltningen handlägger även bostadsanpassning på uppdrag av kommunstyrelsen. För 2024 redovisar denna verksamhet ett underskott på -0,4 mnkr.

Utfall i förhållande till prognos augusti

Miljö- och byggnadsnämndens utfall för 2024 på -33 tkr är lägre än den prognos som gjordes i augusti som visade på överskott på 27 tkr. Avvikelsen beror främst på lägre intäkter från prövning och tillsyn inom miljö- och livsmedelsområdet.

Kultur- och fritidsnämnden

Ordförande: Maria Robertsson

Förvaltningschef: Patrik Byström

Ansvarsområde

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för den kommunala folkbiblioteks- och kulturverksamheten, stöd till kulturell verksamhet samt kommuninvånarnas möjlighet till en aktiv fritid genom bland annat idrottsanläggningar, motionsspår och leder.

Händelser av väsentlig betydelse

Under året påverkade upphörandet av statliga medel för folkbibliotekssektorn förvaltningens utvecklingsmöjligheter negativt. Bemanningen av förtidsröstningen till Europaparlamentsvalet påverkade nämndens verksamheter väsentligt.

Under 2024 genomfördes drogförebyggande aktiviteter inom fritidsgårdarna tack vare öronmärkta medel från Folkhälsans budget och sökta projektmedel. Folkhälsan flaggade under hösten 2024 för en minskad budget 2025 samt ökad konkurrens om projektmedel, vilket riskerar att leda till färre drogförebyggande aktiviteter då fritidsgårdarnas egen budget saknar medel för detta.

Ekonomisk analys

Kultur- och fritidsnämnden (tkr)	Budget 2024	Utfall 2024	Avvikelse
Politisk verksamhet	311	336	-25
Allmän fritidsverksamhet	1 983	1 908	75
Idrotts- och fritidsanläggningar	1 686	1 703	-17
Fritidsgårdar	2 508	2 464	44
Allmän kulturverksamhet	2 508	2 471	37
Bibliotek	5 843	6 041	-197
Stöd till studieorganisationer	450	450	0
	15 289	15 372	-83
Investeringar	900	506	394

Kultur- och fritidsnämnden (KFN) redovisade ett underskott på -83 tkr för 2024.

Allmän fritidsverksamhet redovisade ett överskott på +75 tkr vilket berodde på ej sökta eller ej utförda aktivitetsbidrag.

Idrotts- och fritidsanläggningar redovisade ett underskott på -17 tkr. Ett akut arbete på konstgräsplanen och Nynäsplanen tillkom under hösten med 0,1 mnkr. Elkostnaderna landade på ett underskott på -26 tkr. Skadegörelsen minskade glädjande nog för nämnden och den totala kostnaden för året landade på 13 tkr. Totalt saknades 70 tkr av budgeterade intäkter och förvaltningen har även 2024 fått hålla igen på kostnader inom sporthallarna för att kompensera bortfallet av intäkter.

Bibliotek redovisade ett underskott på 0,2 mnkr främst kopplat till högre personalkostnader för vikarier. Nämnden kompenserades för personalkostnader som uppkom vid EU-valet men behövde sedan arbeta ifatt sina uppdrag vilket gjorde att vikariekostnaderna ökade. Dessutom återbetalades ett stadsbidrag med 45 tkr.

Medieanslagets budget utnyttjades till fullo och studie- och kulturbidrag betalades ut till fullo under året.

Utfall i förhållande till prognos augusti

Prognosen i augusti pekade på budget i balans och utfallet kom mycket nära med ett underskott på -83 tkr. De största skillnaderna jämfört mot prognosen var överskottet inom utbetalda aktivitetsbidrag, underskottet inom idrotts- och fritidsanläggningar samt underskottet inom personalkostnader på biblioteken.

Investeringar

För konstnärlig konst förbrukades 52 tkr av budgeterat 65 tkr. Fritidsavdelningen förbrukade totalt 0,5 mnkr av budgeterat 0,8 mnkr och flyttar över 0,1 mnkr för LED-belysning till 2025 års investeringsbudget. Inköpen inkluderade en ny robotgräsklippare samt utrymningstrappan till Multihallen, vilken blev något dyrare än beräknat.

Barn- och utbildningsnämnden

Ordförande: Madeleine Rosenqvist

Förvaltningschef: Magnus Sjöstedt

Ansvarsområde

Barn- och utbildningsnämnden ansvarar för förskola, fritidshem, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola, vuxenutbildning samt kulturskola.

Händelser av väsentlig betydelse

I augusti blev Mönsterås medlem i kommunalförbundet Kalmarsunds Gymnasieförbund, (KSGYF).

Stora delar av verksamheten på Ljungnässkolan bedrivs i paviljonger. Förstudier och utredningar för olika alternativa långsiktiga lösningar för Ljungnässkolan är gjorda och huvudspåret är att det skall finnas en F-6 skola i Mönsterås tätort.

Tillbyggnaden av Tillingseskolan blev klar i somras.

I början på året eskalerade det med en stökig och otrygg miljö bland ungdomarna, såväl i Mönsterås samhälle som i skolan. Skola, polis, socialförvaltning och fritidsförvaltning har samarbetat kring frågan där den gemensamma bilden är att det funnits inslag av kriminalitet, gängbildning, förstörelse och otrevligt bemötande. Barn- och utbildningsnämnden avsatte tidigt på året medel så att Parkskolan kunde anställa en socialpedagog som var på plats under augusti månad. Denne har haft i uppdrag att verka för en tryggare skolmiljö för samtliga elever på skolan.

Vissa utav Parkskolans lokaler har tagits ur bruk på grund av omfattande vattensador och delar av verksamheten har behövt nyttja lokaler som tidigare har tillhört Mönsteråsgymnasiet.

Ekonomisk analys

Barn- och utbildningsnämnd (tkr)	Budget 2024	Utfall 2024	Avvikelse
Gemensam administration	12 473	11 738	735
Skolformsövergripande	33 900	33 226	674
Barnomsorg	74 915	74 428	487
Grundskola	116 193	122 347	-6 154
Gymnasieskola	71 444	67 384	4 060
Vuxenutbildning	7 935	6 453	1 482
Kulturskolan	3 789	3 912	-123
	320 648	319 488	1 160
Investeringar	3 745	2 173	1 572

Barn- och utbildningsnämnden redovisar ett överskott på +1,2 mnkr för 2024, vilket motsvarar en positiv avvikelse på +0,4% av den totala budgeten för året.

Gemensam administration redovisar ett överskott på +0,7 mnkr, vilket kommer av att ofördelade budgetmedel inte i sin helhet har fördelats till någon specifik verksamhet. Förvaltningsövergripande kostnader i form av medlemsavgifter och licenskostnader har överskridit avsatt budget, vilket minskar överskottet för verksamhetsområdet.

Skolformsövergripande innefattar både förskole- och grundskolornas övergripande kostnader samt personalkostnader för ledning, administration, verksamhetsvaktmästare, kuratorer, skolsköterskor och bibliotekarier. Verksamhetsområdet gör ett överskott på +0,7 mnkr gentemot tilldelad budget

med anledning av perioder av vakanta tjänster och där av outnyttjad budget. Vidare har intäkterna fallit ut något högre än budgeterat, vilket ger en positiv resultateffekt. En kvartalshyra från 2023 belastar 2024 års resultat med 0,5 mnkr på grund av sen fakturering, vilket minskar överskott på skolformsövergripande verksamhetsområde. I utfallet återfinns även 0,2 mnkr i obudgeterade utredningskostnader kopplat till Parkskolans vattenskadade lokaler.

Barnomsorg inkluderar så väl förskole- och fritidsverksamhet och har vid årets slut ett överskott på +0,5 mnkr. Under året har förskolan fått ett tillskott i budget med 1 mnkr med anledning av beslut i den utökade budgetrapporten för 2024 där BUN skulle tilldelas extra budget om Oknö Naturförskola inte lades ner. Vidare har förskoleorganisationen under året mottagit mer intäkter än budgeterat, både från främst interkommunala ersättningar från andra kommuner samt barnomsorgsavgifter. En förklaring till högre mottagna barnomsorgsavgifter är intäkten från genomförd avgiftskontroll, men även att barnomsorgsavgifterna ej har minskat i den takt som förväntat på grund av minskat barnantal. Under hösten har barnantalet inom förskolan minskat, och förskole enheterna har gjort vissa anpassningar, vilket syns i något minskade personalkostnader. En fördröjd tillsättning av övergripande specialpedagog för förskolan har under höstterminen inneburit en ekonomisk besparing för nämnden. Fritidshemmen har tillsammans ett mindre överskott vid årets slut.

Grundskolan som verksamhetsområde inkluderar förskoleklass upp till årskurs 9, samt anpassad grundskola, och totalt gör området ett underskott på -6,1 mnkr. Underskottet för verksamhetsområdet kommer från högre skolskjutskostnader, vilka är 3,0 mnkr högre än budget för skolskjutsar. Budgeten utökades inför 2024, men har med anledning av prisutvecklingen på drivmedel, ett tilläggsavtal med leverantören för alla länets kommuner samt behovet av skolskjutsturer utifrån vart eleverna bor inneburit att utökningen av budgeten ej varit tillräcklig. Resterande del av underskottet kommer från några av skolenheterna som gör underskott mot sina resurstilldelade budgetar. Underskottet är i huvudsak kopplat till personalkostnader och kommer i största utsträckning från Krungårdsskolan, Ljungnässkolan och Alsteråskolan.

Inför läsårsstart 2024/2025 gick Mönsterås kommun med i KSGYF, vilket ur ekonomiskt perspektiv har inneburit en effektivisering. Under 2024 har det genererat ett överskott på +4,0 mnkr för gymnasieskola som verksamhetsområde. I samband med inträdet i KSGYF och nedläggningen av Mönsteråsgymnasiet genomfördes även översyn av organisationen för vuxenutbildningen då många tjänster varit kombinerade med Mönsteråsgymnasiet. I kombination med en viss minskning av tjänster för vuxenutbildning har verksamheten mottagit mer intäkter än budgeterat från Skolverket samt Migrationsverket kopplat till yrkesvux samt SFI, summerat har det skapat ett överskott på +1,5 mnkr för Vuxenutbildning under 2024.

Kulturskolan gör ett underskott 2024 vilket främst kommer av högre utfall på övriga kostnader.

Utfall i förhållande till prognos augusti

I augusti prognostiserades nämndens resultat för året bli -6,3 mnkr. Under hösten har utfallet förbättrats och nämnden har tilldelats 1 mnkr mer i budgetmedel som beskrivits i ovan stycke om barnomsorgen. Det förbättrade resultatet kommer från en inbromsning av personalkostnader från flertalet verksamhetsområden samt lägre övriga kostnader än prognostiserat kopplat till gymnasieverksamhet, skolskjutsar och inköp av personaldatorer. Minskade kostnader i kombination med högre intäkter från barnomsorgsavgifter, IKE, statsbidrag samt kostnadsersättningar från Migrationsverket har lett till att underskottet har vänts till ett överskott.

Investeringar

Investeringsbudgeten för 2024 uppgick till dryga 3,7 mnkr. Under året har investeringar motsvarande 2,2 mnkr genomförts, vilket innebär att 58% av beslutad investeringsbudget har genomförts. Investeringar som har genomförts innefattar inventarier till Tillingskolans nybyggda skolbyggnad samt ombyggnad av rum för skolsköterska och kurator på samma skola för att uppnå förbättrad ljudisolering för sekretess och elevhälsa. Vidare har viss anpassning av Mönsteråsgymnasiets tidigare lokaler genomförts då del av Parkskolans verksamhet behövt flyttas på grund av vattenskador i befintliga lokaler. Anpassningarna har inneburit en investeringskostnad för byggnation av vägg. Redskap till idrottshallar har tillsammans med Kultur & Fritidsnämnden köpts in enligt beslutad budget. De investeringar som haft en beslutad budget men som ej genomförts under 2024 avvaktas i väntan på lokalutredning.

Riktade verksamhetsmål

Nedanstående mål är beslutade av barn- och utbildningsnämnden. Till dessa hör nyckeltal som följs upp kontinuerligt. För mer detaljerad beskrivning av måluppfyllelse hänvisas till de kvalitetsrapporter inom det systematiska kvalitetsarbetet som redovisas för nämnden varje kvartal.

1. Trygghet och närhet ska ge bättre lärande
2. Kompetens för framtiden
3. Vi ska se till elevens bästa
4. Engagemang ska bidra till utveckling

Målen har tagits bort inför 2025 till förmån för de nationella mål som nu finns för alla skolformer.

Socialnämnden

Ordförande: Håkan Spärlin

Förvaltningschef: Patrik Hedström

Ansvarsområde

Socialnämnden ansvarar för kommunens socialtjänst och den kommunala hälso-och sjukvården.

Händelser av väsentlig betydelse

Socialförvaltningen har under 2024 arbetat med olika processer för att förbättra de ekonomiska förutsättningarna under 2025. Arbetsgivaren har sedan tidigare infört 2 av 4 helger för vissa verksamheter inom förvaltningen, under 2025 kommer flera verksamheter inom förvaltningen att implementera detta arbetssätt. Fokus på bemanningsekonomi samt centralisering av schema planering. Alla processer och förändringar planeras att inledas i januari 2025, vilket har givit tillräckligt med tid under 2024 för planering, riskanalys och förhandlingar.

Socialförvaltningen har fått ett uppdrag av socialnämnden 2024, att genomföra ett pilotprojekt med läkemedelsautomater samt digital tillsyn, som kommer att presenteras hösten 2025.

Socialförvaltningen ser det som ett steg i att ta hjälp av digitala lösningar för att möta upp den framtida kompetensförsörjningen.

Det pågår även ett omfattande arbete gällande digitalisering exempelvis införande av nytt verksamhetssystem inom hemsjukvården, omsorgen om personer med funktionsnedsättning samt äldreomsorgen. Samt införande av e-tjänster till invånare riktade till barn och unga samt vuxna.

Socialförvaltningen har under 2024 fortsatt utvecklingsarbetet av ledningssystemet med tillhörande processer. Socialförvaltningen har utbildat personal som har deltagit i den statliga satsningen äldreomsorgslyftet, för att klara den framtida kompetensförsörjningen.

Socialförvaltningen, har arbetat med handlingsplaner för friskfaktorer ledarskap samt delaktighet. Prioriterat extra insatser inom vissa områden med hög sjukfrånvaro.

Under 2023 projekterades det ett uppdrag att se över ett nytt LSS boende. 2024 påbörjades byggnationen av det nya LSS boende, som kommer att vara klart hösten 2025.

Den nya socialtjänstlagen planeras börja gälla 1 juli 2025. Den nya socialtjänstlagen ska vara kunskapsbaserad, tillgänglig med fokus på tidiga insatser. Socialtjänsten behöver utvecklas i takt med samhället för att erbjuda rätt stöd och service i rätt omfattning och samtidigt ställa om och införa nya, flexibla, lätt tillgängliga och tillitsskapande arbetssätt. Socialförvaltningen gjorde under 2024 en lokal analys där omställningen till en hållbar socialtjänst behöver involvera hela kommunen.

Omställningen till Nära vård eller framtidens vård fortsätter. Omställningen till nära vård utvecklar nya arbetssätt och tjänster utifrån invånarnas behov i samverkan med syfte att erbjuda vård och omsorg när den behövs.

Med införandet av den nya socialtjänstlagen och omställningen till Nära vård kan resurser inom vård och omsorg användas bättre och räcka till fler. En stor utmaning är den kommunala hälso-och sjukvården, med tidig utskrivningsprocess och mer och mer avancerad vård inom kommunal hälso-och sjukvård.

Socialförvaltningen samverkar och gör jämförelse med andra kommuner genom att använda Kolada. Socialnämnden beslutade 2024 att anlita två konsultföretag för att analysera olika delar av verksamheten. Ensolution genomförde en uppföljning och jämförelse av kostnader per brukare inom individ- och familjeomsorgen, omsorgen samt äldreomsorgen. Deras rapport presenterades i december 2024. Samtidigt granskade Nyberg konsult AB bemanningsprocessen inom hemtjänsten, med fokus på att jämföra beviljad och faktiskt utförd tid. Socialförvaltningen kommer i februari 2025 att presentera förslag baserade på två dessa två rapporter för att på sikt nå en budget i balans.

Kommunal överenskommelse beslutades om samverkansformen SSPF, som är ett samarbete mellan skola, socialtjänst, polis och fritid infördes under 2024. En process påbörjades under 2024 att rekrytera en koordinator.

Socialförvaltningen beslutade hösten 2024, att påbörja arbetet med att införa resultatdialoger från februari 2025. Resultatdialogen bygger på verksamhetens egna frågor, ekonomi, åtgärder för budget i balans, investeringsbudget, uppföljning av verksamhetsplaner.

Socialförvaltningen har på grund av de ekonomiska utmaningarna även infört en rad åtgärder under hösten för att minska kostnaderna för att nå en budget i balans på sikt, bland annat genom att införa restriktioner kring övertid, vikarietillsättning och nyanställningar. Även rutinen för större inköp sågs över.

Ekonomisk analys

Socialnämnden (tkr)	Budget 2024	Utfall 2024	Avvikelse
Gemensam administration	11 693	8 630	3 063
Individ- och familjeomsorg	61 477	68 206	-6 729
Äldreomsorg	160 061	175 598	-15 537
Hälso- och sjukvård	38 968	37 503	1 465
Omsorg funktionsnedsättning	119 566	135 434	-15 868
	391 765	425 371	-33 606
Investeringar	4 870	5 209	-339

Socialnämnden redovisar för 2024 ett underskott på -33,6 mnkr gentemot budget. Underskottet är främst kopplat till ökade personalkostnader såsom sjukfrånvaro, övertid samt vikariekostnader. Dessutom har placeringar inom individ- och familjeomsorgen samt ett ökat behov av korttidsvistelse inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning bidragit till underskottet. En utredning av ett ärende inom personlig assistans leder till en återbetalning på 4,2 mnkr till Försäkringskassan, vilket ytterligare belastar resultatet negativt.

Gemensam administration visar ett överskott på 3,1 mnkr och är främst kopplat till statsbidrag som inte varit budgeterat. Bland dessa statsbidrag finns ett på 1,3 mnkr som tilldelats för insatser inom Nära vård, som syftar till att förbättra samordningen och vårdinsatser i närheten av patienternas hem. Ett annat statsbidrag på 0,7 mnkr, har kommit för den nya socialtjänstlagen, vilket har stöttat reformer och förbättringar inom socialtjänstverksamheterna. Dessutom har ett bidrag på 0,7 mnkr avsatts för God säker vård, vilket hjälper till att säkra kvalitativa och säkra vårdinsatser. Slutligen har ett bidrag på 0,4 mnkr för kris och beredskap stärkt förmågan att hantera oförutsedda situationer och stärkt den övergripande beredskapen.

Individ och familjeomsorgen visar ett underskott på -6,7 mnkr för 2024. Underskottet härleds till höga kostnader för placeringar främst för vuxen och familjehem för barn. HVB- (hem för vård eller

boende) placeringarna visar ett underskott på -3,6 mnkr varav HVB vuxen står för -4,0 mnkr. Familjehemsplaceringar -3,1 mnkr varav familjehem för barn står för -2,6 mnkr. Ekonomiskt bistånd redovisar ett överskott på +1,0 mnkr, vilket till största del beror på minskade utgifter inom detta område. Detta är en indikation på förändrade behov i samhället som lett till lägre kostnader. Övriga delar inom IFO redovisar mindre överskott kopplat till lägre personalkostnader under året.

Äldreomsorgen redovisar ett underskott på -15,5 mnkr för 2024. De särskilda boendena visar ett överskott på +0,2 mnkr och beror till största delen på statsbidrag. Under året har 6,8 mnkr fördelats ut till verksamheterna inom äldreomsorgen från statsbidraget God säker vård varav 3,9 mnkr finns redovisade på särskilda boendena. De särskilda boendena fick också en tillfällig utökning i sin personalbudget tack vare statsbidraget minska andelen timanställda, som uppgår till 5,7 mnkr. Hemtjänsten står för det enskilt största underskottet inom äldreomsorgen, med -14,8 mnkr. Detta underskott beror främst på höga personalkostnader som uppkommit till följd av övertidsarbete, sjukfrånvaro samt kostnader för vikarier. Dessa faktorer har tillskrivit ekonomin en betydande belastning, vilket tydligt återspeglas i det totala underskottet. Trots denna negativa utveckling har statsbidraget för God säker vård, ett belopp på 2,9 mnkr för 2024, bidragit till att dämpa effekterna av de ökade kostnaderna inom hemtjänsten. Övergripande för äldreomsorgen finns ett underskott på -0,8 mnkr. Den största delen av detta underskott är kopplat till kostnader som relaterar till ett ärende där en enskild varit placerad på ett korttidsboende under första halvåret av 2024.

Hälso- och sjukvården redovisar ett överskott på +1,5 mnkr för året. Det beror främst på en vakant tjänst samt statsbidrag som ej varit budgeterade, VFU 0,7 mnkr samt 0,3 mnkr God säker vård.

Omsorg om personer med funktionsnedsättning redovisar -15,9 mnkr. Underskottet härleds främst till personalkostnader i form av sjukfrånvaro, övertidsersättning samt vikariekostnader och placeringar. Verksamheten delas in i två olika grenar, en med insatser enligt socialtjänstlagen (SoL) och en med insatser enligt lagen om stöd och service (LSS). I verksamheterna enligt SoL redovisas ett underskott på -1,4 mnkr där placeringar enligt SoL står för -1,8 mnkr. Inom den kommunala enheten som jobbar med psykiskt funktionsnedsatta redovisas ett överskott på +0,5 mnkr kopplat till bland annat kostnadsersättning på 0,5 mnkr från migrationsverket. Inom grenen insatser enligt LSS, som innefattar bland annat personlig assistans enligt LSS samt personlig assistans enligt socialförsäkringsbalken (SFB), redovisas ett underskott på -6,5 mnkr. Underskottet härleds till ökade personalkostnader inom vissa enskilda ärenden samt nya ärenden. Inom grenen LSS ingår även gruppboende, vilka totalt redovisar ett underskott på -3,8 mnkr. Det finns dock en stor variation mellan de olika boendena. Underskottet beror främst på ökade personalkostnader. Inom övriga delar av LSS görs ett underskott på -1,3 mnkr för korttidsvistelse, -0,6 mnkr för dagverksamhet, -0,4 mnkr för kontaktpersoner/ledsagarservice samt -0,5 mnkr för LSS-placeringar vuxna.

Utfall i förhållande till augustis prognos

Socialnämndens underskott för året uppgår till -33,6 mnkr, vilket betyder en positiv avvikelse på +6,3 mnkr gentemot prognosen i augusti på -39,9 mnkr. Detta härleds främst till högre intäkter än prognostiserat och lägre kostnader sista kvartalet 2024.

De största avvikelserna mellan prognos och utfall avser bland annat oväntade statsbidrag på 2,3 mnkr, ytterligare medel från statsbidraget God nära vård 1,0 mnkr, VFU (verksamhetsförlagd undervisning) 0,7 mnkr, nya socialtjänstlagen ytterligare 0,1 mnkr samt kris & beredskap 0,5 mnkr.

Inom hemtjänsten, vars underskott för året uppgår till -14,8 mnkr jämfört med prognostiserat -20,8 mnkr, redovisas ett förbättrat resultat med 6,0 mnkr. Det förbättrade resultatet beror dels på att

hemtjänsten fick ta del av statsbidrag god säker vård på 2,9 mnkr, dels haft lägre personalkostnader än vad prognosen pekade på i augusti. Detta härleds till de nya riktlinjerna som infördes i förvaltningen september 2024, som innebar en restriktion på övertid och vikarier och ett godkännande från verksamhetschef. Fokus under 2024 har även legat på bemanningsekonomi och samplanering. Hemtjänsterna har arbetat utifrån detta sedan september månad och resulterat i en inbromsning. Särskilda boendena har arbetat med samma prioriterade frågor och restriktioner gällande övertid och vikarier och har förbättrat resultatet med 7,8 mnkr gentemot prognosen i augusti.

Inom individ & familjeomsorgen har det tillkommit placeringar efter att prognosen fastställdes i augusti och försämrade prognosen med -2,1 mnkr.

Inom omsorg om personer med funktionsnedsättning tillkom en kostnad efter lagd prognos i augusti på -4,2 mnkr. Det härleds till ett personligt assistansärende där det har betalats ut för mycket till kommunen.

Investeringar

Investeringsbudget uppgår till 5,2 mnkr och utfallet blev 4,8 mnkr. Socialförvaltningens investeringsbudget avser främst ett nytt införande av ett gemensamt verksamhetssystem, som påbörjades 2024.

Övriga nämnder och verksamheter

Övriga nämnder och verksamheter är indelade i gemensam administration och kommunala bolag. Under gemensam administration ingår valnämnden, överförmyndarverksamheten samt räddningstjänst. Kommunala bolag avser de ägartillskott som kommunen lämnar till Mönsterås Holding AB, som i sin tur lämnar större delen som koncernbidrag till Vattenpalatset i Mönsterås AB. Under kommunala bolag omfattas också de bidrag som kommunen lämnar direkt till Vattenpalatset i Mönsterås AB.

Ekonomisk analys

Övriga nämnder (tkr)	Budget 2024	Utfall 2024	Avvikelse
Gemensam administration	22 474	21 518	957
Kommunala bolag	2 910	5 810	-2 900
	25 384	27 327	-1 943

Övriga nämnder och verksamheter redovisar ett underskott för året på -1,9 mnkr. Underskottet härleds till det ägartillskott som kommunen ger till det kommunala bolaget Mönsterås Holding AB. Övriga verksamheter redovisar totalt ett överskott för året.

Gemensam administration

Valnämnd

Valnämnden administrerar, organiserar och anordnar allmänna val och folkomröstningar. Valnämnden redovisar ett underskott på -0,1 mnkr för året, vilket är kopplat till EU-valet. Under året har ett statsbidrag mottagits på 0,4 mnkr för kostnader kopplat till EU-valet.

Överförmyndarverksamhet

Överförmyndaren är en kommunal myndighet som utövar tillsyn över gode män, förvaltare och förmyndare. Överförmyndaren ansvarar för att kommunens överförmyndarverksamhet bedrivs i enlighet med vad som föreskrivs i föräldrabalkens 19 kap, förmyndarskapsförordningen (1995:379) samt andra författningar som reglerar frågor knutna till överförmyndarens tillsynsverksamhet.

Kommunerna Högsby, Hultsfred, Oskarshamn och Mönsterås samverkar kring överförmyndarverksamheten. Verksamheten drivs från ett gemensamt kansli i Högsby.

Var och en av de samverkande kommunerna har en egen överförmyndare. Överförmyndarna har delegerat sina beslutsbefogenheter (med undantag av vissa beslut) till tjänstemännen på det gemensamma kansliet. Överförmyndare i Mönsterås kommun är Håkan Sjöborg.

Målen med samverkan är framför allt att säkerställa att kommunerna lever upp till nuvarande och framtida lagkrav, minska sårbarheten för den enskilda kommunen, säkerställa tillgången till erforderlig kompetens, renodla och tydliggöra överförmyndarens uppgift och verksamhet, underlätta rekrytering och fortlöpande kompetensutveckling av medarbetare och ställföreträdare samt minska kommunernas kostnader för försörjningsstöd, vård/omsorg samt andra samhälleliga kostnader.

Överförmyndarverksamheten redovisar ett överskott på +0,3 mnkr för året.

Räddningstjänst sydost

Från och med 2023 ingår Mönsterås kommuns räddningstjänst i ett räddningstjänstförbund tillsammans med åtta andra kommuner i länet. Kommunens kostnader för räddningstjänst uppkommer i form av köp av huvudverksamhet. För året redovisas ett överskott på +0,8 mnkr till

följd av ej budgeterade intäkter. Nettokostnad för Räddningstjänst Sydost under 2024 uppgår till 19,4 mnkr.

Kommunala bolag

Mönsterås kommun betalar ut medel via Mönsterås Holding AB som enligt avtal ska täcka upp eventuella underskott i Vattenpalatset i Mönsterås AB. Utöver detta ska Mönsterås kommun täcka upp för de kostnader som Mönsterås Holding AB har. Budgeten för ägartillskottet uppgår till 2,4 mnkr, vilket kan jämföras med utfallet för året på 5,3 mnkr. Detta medför ett underskott för året på - 2,9 mnkr.

Bilaga 2

Redovisning av tilldelade uppdrag

Redovisning av tilldelade uppdrag enligt 2024

Innehåll

Övergripande uppdrag	2
Riktade uppdrag	7
Kommunstyrelsen.....	7
Gemensamt Socialnämnden & Barn-och utbildningsnämnden	8
Miljö-och byggnadsnämnden.....	9

Övergripande uppdrag

Nämnder, förvaltningar och bolag får i uppdrag att arbeta med verksamhetsutveckling för att alla delar i verksamheten ska bedrivas så effektivt som möjligt utifrån medborgarnas behov. Befintliga verksamheters arbetssätt ska granskas och utvärderas för att skapa utrymme för nya behov och nya verksamheter. Redovisningen ska även innehålla bland annat investeringar som ger bättre förutsättningar och effektivare arbetssätt för personal och invånare.

Mönsterås kommun deltar i samarbetet Cesam-H, som utvecklar e-tjänster för alla kommunens verksamheter. Kommunledningsförvaltningen ansvarar för samordning och utveckling av e-tjänster på beställning. Genom samarbetet finns redan etablerade lösningar, vilket gör att utvecklingen går snabbt. Som ett resultat har kommunen nu flera färdiga e-tjänster.

Artificiell intelligens (AI) spelar en allt större roll i det framtida arbetet. I Mönsterås har flera AI-drivna chattbotar utvecklats, bland annat för kommunens hemsida, intranät och som interna hjälpmedel.

Inom kommunledningsförvaltningen arbetar en verksamhetsutvecklare med projektstyrning och utveckling. Det övergripande målet är att skapa effektiva rutiner som gynnar medborgarna.

Tekniska förvaltningen driver digitaliseringsprojekt inom VA och renhållning. Vattenmätarna digitaliseras för att möjliggöra online-uppföljning av vattenförbrukning. På sikt kommer kommuninvånarna kunna följa sin förbrukning via en app eller annan digital tjänst.

Plattformen kan även användas för information om sophämtning, och AI-baserade tjänster planeras för framtidens kundtjänst inom VA och renhållning.

För att öka tryggheten för invånare och personal har en gemensam beredskapsgrupp införts för VA-ledningsnätet och fastighetsavdelningen. Gruppen är tillgänglig utanför ordinarie arbetstid, både vardagar och helger.

Fastighetsavdelningen arbetar för att minska akuta åtgärder och övergå till ett mer planerat underhåll av kommunens fastigheter. En tioårsplan har påbörjats och kommer att genomföras från 2026.

Kommunens Master GIS-system uppgraderas från ArcMap till ArcGIS Pro. En ny kommunkarta har lanserats på hemsidan, och ett digitalt system för ansökan om grävtillstånd och trafikanordningsplaner har införts. Dessutom har kommunens kartdatabaser blåljuscertifierats, vilket innebär att de har granskats och godkänts av Lantmäteriet och Trafikverket som aktuella och korrekta.

Under 2024 har socialnämnden fortsatt utvecklingen av ledningssystemet och dess tillhörande processer. Ett omfattande digitaliseringsarbete pågår, inklusive införandet av ett nytt verksamhetssystem för hemsjukvård, omsorg och äldreomsorg.

För att säkra framtidens kompetensförsörjning har personal utbildats genom den statliga satsningen Äldreomsorgslyftet. Samtidigt pågår förberedelser för omställningen till den nya socialtjänstlagen, som träder i kraft den 1 juli 2025, med fokus på ökad tillgänglighet och evidensbaserade insatser.

Barn- och utbildningsförvaltningen driver digital utveckling på flera nivåer, både i klassrummet och på en övergripande nivå. Under 2024 har investeringar gjorts i nya moduler i verksamhetssystemet IST för att effektivisera fakturering av interkommunala ersättningar (IKE) och resursfördelning. Dessa förändringar möjliggör en mer exakt IKE-debitering och minskar

behovet av manuell hantering, samtidigt som resursfördelningen på sikt blir ett bättre stöd för cheferna.

Miljö- och byggnadsnämnden följer regelbundet upp sina nyckeltal med fokus på service och effektivitet. Ett antal e-tjänster finns redan på plats, varav flera är integrerade med verksamhetssystemet för en smidigare hantering.

Kultur- och fritidsnämnden arbetar kontinuerligt med att utveckla och marknadsföra sina tjänster och sitt utbud. Verksamheten söker och genomför projekt med externa medel för att stärka den kommunala servicen och kvaliteten. Projekten syftar även till att underlätta för personal samt att främja jämställdhet och tillgänglighet.

Nämnder och förvaltningar ska redovisa förslag till åtgärder som främjar frisktalet och leder till att frisknärvaron ökar.

Kommunledningsförvaltningen leder det övergripande arbetet för att skapa friska arbetsplatser i kommunen. Först ut i satsningen var socialförvaltningen, följt av barn- och utbildningsförvaltningen, och under 2024 har arbetet även inletts inom tekniska förvaltningen. Kommunens HR-personal deltar i de större förvaltningarnas ledningsgrupper för att stödja arbetet med att öka frisktalet. Dessutom har kommunen ett avtal med Falck företagshälsovård för att ytterligare stärka det förebyggande hälsoarbetet. Under 2024 reviderades det personalpolitiska programmet, som sätter riktningen för kommunens personalarbete. Frisktalet är en central del av programmet och en viktig nyckel för framtida utveckling.

Inom tekniska förvaltningen har arbetet för friska arbetsplatser påbörjats i samarbete med HR. Särskilda insatser görs vid hög sjukfrånvaro, vilket har resulterat i en förbättrad arbetsmiljö och lägre sjukfrånvaro.

Socialnämnden har tagit fram handlingsplaner med fokus på friskfaktorer som ledarskap och delaktighet. Extra insatser har också prioriterats inom områden med hög sjukfrånvaro för att förbättra arbetsmiljön och öka trivseln.

Arbetet med friska arbetsplatser inom barn- och utbildningsförvaltningen följer upplägget från Sunt Arbetsliv och involverar hela förvaltningen. Chefer och personal arbetar tillsammans utifrån en handlingsplan där prioritering av arbetsuppgifter har identifierats som ett särskilt viktigt område. Resultatet från 2024 års medarbetarenkät bekräftade behovet av att fokusera på just detta.

Miljö- och byggnadsnämnden strävar efter att vara en förebild som arbetsplats. Fokus ligger på gott ledarskap, stort medarbetarinflytande samt delaktighet i planering och genomförande av verksamheten. Förvaltningen arbetar aktivt med självledarskap och självstyrande team för att skapa en dynamisk och engagerande arbetsmiljö.

Kultur- och fritidsnämnden arbetar löpande med information, dialog, delaktighet, fortbildning och friskvård för att främja en hög närvaro och god arbetsmiljö. Det systematiska arbetsmiljöarbetet är en integrerad del av verksamheten. Regelbundna APT-möten och

verksamhetsträffar genomförs för att säkerställa att alla medarbetare får komma till tals, få relevant information samt delta i planering och utvärdering.

Nämnder och förvaltningar ska årligen lämna förslag på justering av taxor och avgifter till den rådande kostnadsutvecklingen i omvärlden samt i förhållande till den verksamhetsutveckling som är kopplat till taxan.

Kommunledningsförvaltningen har en sammanställande roll.

Tekniska förvaltningens taxor fastställs av kommunfullmäktige och baseras på en jämförelse med taxor i övriga länet. Fastighetsavdelningen justerar årligen hyror enligt konsumentprisindex (KPI). Under 2024 höjdes VA- och renhållningstaxorna kraftigt till följd av ökade kostnader.

Socialnämnden justerar avgifter och taxor med målet att Mönsterås kommun ska vara jämförbar med andra kommuner. Maxtaxan för äldreomsorgen styrs av lag och prisbasbelopp.

Barn- och utbildningsnämnden lämnar årligen förslag på justering av taxor och avgifter till kommunstyrelsens arbetsutskott (KSAU). Det gäller maxtaxan för barnomsorg samt avgifterna för musik- och kulturskolan. Maxtaxan beslutas på nationell nivå och meddelas via Skolverket innan den kan fastställas kommunalt.

Den nya taxan för plan- och bygglagen (PBL) har tagits emot positivt, då den gör det möjligt för bygglovssökande att i förväg få en tydlig kostnadsbild. För 2025 har timavgiften för samtliga taxor höjts mer än prisindex för kommunal verksamhet (PKV), för att bättre motsvara genomsnittsnivån i Kalmar län.

Kultur- och fritidsnämnden utvärderar årligen sina taxor och avgifter i jämförelse med övriga kommuner i Kalmar län. Dessutom höjs hyran för föreningslokaler med 2 % varje år.

För att säkerställa en fortsatt god utveckling av Mönsterås kommun är det angeläget att kommunens verksamheter deltar i olika jämförelser med andra kommuner. Resultaten skall sedan användas för att utveckla och förbättra verksamheten samt säkerställa kostnadseffektivitet.

Kommunledningsförvaltningens centrala ekonomiavdelning tar fram jämförande statistik, främst via databasen KOLADA. De centrala funktionerna deltar i nätverk både inom länet och med Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), vilket ger tillgång till värdefulla jämförelsedata. Två avgörande faktorer för att säkerställa en hållbar ekonomi och effektiva verksamheter är kompetensförsörjning och digital utveckling – områden där ett kontinuerligt arbete pågår. Inför budget 2025 har medel avsatts för att påbörja arbetet med "prislappsmodellen", som ger en djupare analys och ett bättre underlag för budgetbeslut.

VA- och renhållningsavdelningen rapporterar statistik till Svenskt Vatten, Avfall Sverige och Nils Holgersson-gruppen, där alla kommuner är representerade. Detta möjliggör jämförelser med likvärdiga kommuner och ger insikter i kostnader och effektivitet.

Livsmedelsupphandling sker i samarbete med kommunerna i norra Kalmar län, vilket skapar möjligheter att jämföra portionspriser och matsedlar. Under 2024 har upphandlingen av huvudgrossist för livsmedel slutförts, och en ny upphandling för fläsk- och nötkött har genomförts.

Socialnämnden använder Kolada för att jämföra sig med andra kommuner. Under 2024 anlätades Ensolution för att genomföra en uppföljning och kostnadsjämförelse per brukare inom individ- och familjeomsorgen, omsorgen och äldreomsorgen. Resultatet presenterades för socialnämnden i december 2024.

Samtidigt redovisades en rapport från Nyberg Konsult AB, som granskat bemanningsprocessen inom hemtjänsten med fokus på beviljad och utförd tid. Baserat på dessa rapporter kommer förslag på utredningsuppdrag att presenteras för socialnämnden i februari 2025.

Inom det systematiska kvalitetsarbetet jämförs vissa nyckeltal med Kalmar län och riket. Barn- och utbildningsnämnden har fastställt vilka nyckeltal som ska följas över tid och innehåller både kvalitets- och budgetmått.

Miljö- och byggnadsnämnden deltar i Miljösamverkan Sydosts arbete med att ta fram nyckeltal för miljötillsyn och livsmedelskontroll, vilket möjliggör kontinuerliga jämförelser och förbättringar inom dessa områden.

Kultur- och fritidsnämnden använder främst Kolada för att jämföra sig med andra kommuner. Samtliga folkbibliotek i Sverige rapporterar årligen statistik till Kungliga biblioteket (KB), som sammanställer och tillgängliggör kommunernas biblioteksstatistik. Denna data används för att jämföra och analysera verksamheten samt identifiera utvecklingsmöjligheter.

För friluftslivet används Naturvårdsverkets undersökning "Sveriges friluftskommun", där samtliga kommuner i landet jämförs. Resultaten ligger till grund för arbetet med att vidareutveckla friluftslivet i kommunen.

Nämnder och förvaltningar ska vid nyanskaffning välja fossilbränslefria fordon och maskiner.

Kommunledningsförvaltningen hänvisar till den övergripande redovisningen av kommunens miljömål.

Vid varje nyanskaffning av fordon och utrustning till tekniska förvaltningen tas miljöaspekter i beaktande. Städtjänst har upphandlat en elbil med baggavellyft, medan renhållningen har investerat i en ny baklastare och använder alltid HVO vid fordonsanskaffning. Fastighetsavdelningen har kompletterat sin fordonspark med en eldriven lättlastbil samt två gasbilar.

Socialnämnden följer den kommunövergripande handlingsplanen för miljöarbetet och har integrerat miljömålsaktiviteter i sina verksamhetsplaner. Måluppfyllelsen redovisas gemensamt med övriga förvaltningar i kommunens övergripande uppföljningar. I april 2025 kommer socialförvaltningen att presentera ett förslag på sin framtida bilpark för socialnämnden.

Barn- och utbildningsnämnden har idag leasingavtal på tre fordon samt äger två fordon. Vid framtida förnyelser kommer enbart fossilfria alternativ att upphandlas.

Miljö- och byggnadsnämnden innehar två fordon som drivs med E85 respektive biogas, i linje med kommunens satsning på hållbara transportlösningar.

Kultur- och fritidsnämnden strävar efter att endast nyttja fossilbränslefria fordon i tjänsten, men har inga fordon i egen verksamhet.

Se över möjligheterna att fördela ytterligare personal för att stärka upp vuxennärvaron av olika professioner på högstadieskolorna.

Ett pågående arbete kartlägger vilka verksamheter som ska finnas på Parkskolan samt hur de tidigare gymnasielokalerna bäst kan användas.

Socialtjänsten samarbetar nära med skolan, kultur- och fritidsförvaltningen, ungdomscoacher och polisen för att skapa en trygg och stödjande miljö för ungdomar.

Barn- och utbildningsnämnden beslutade att avsätta medel inom sin budgetram för att anställa en socialpedagog på Parkskolan. Tjänsten tillsattes i augusti 2024 och har redan haft en positiv effekt.

Riktade uppdrag

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda och komma med förslag på hur handeln och turismen i Mönsterås Kommun kan stärkas.

Under 2023 togs en organisationsförändring fram för att stärka kommunens arbete med näringsliv, turism och arbetsmarknad. Genom att samla dessa funktioner skapas bättre samverkan och en mer effektiv organisation.

Samma år togs även en näringslivsplan fram, och under 2024 påbörjades arbetet med en handlingsplan för besöksnäringen.

Under året har en ny platsutvecklare rekryterats till följd av en pensionsavgång.

Kommunstyrelsen ska söka samarbeten med andra kommuner och aktörer kring digitalisering och innovationsteknik.

Under 2023 antog kommunfullmäktige en IT-strategi med målet Förenkla – Förkorta – Förbättra.

Läns-IT-rådet har i uppdrag att utveckla samverkansformer inom digitalisering och innovation.

Deras styrdokument fokuserar på samarbete, digital utveckling och innovation. Med den snabba utvecklingen av AI blir dessa frågor alltmer aktuella för samtliga aktörer.

Mönsterås deltar i samarbetet Cesam-H, som arbetar med att utveckla e-tjänster för en mer effektiv och tillgänglig kommunal service.

Det är viktigt att Mönsterås kommun säkerställer sin vattenförsörjning även under extrema torrperioder. Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda och genomföra ytterligare åtgärder för att säkra vattentillförseln i hela kommunen.

En ny uttagsbrunn har borrats vid Sandbäckshults vattenverk och kommer snart att tas i bruk. Eftersom inga ytterligare vattenformationer har hittats i Mönsterås avslutas arbetet.

Vid Finsjö vattenverk pågår provkörning och optimering av filter för biologisk rening, samt en utredning om kylning av råvatten.

Ett examensarbete vid Linnéuniversitetet har resulterat i en rapport om möjligheten att rena Östersjövatten.

Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda och genomföra åtgärder för att återföra rejektivatten från reningsverken.

Som en del av den pågående ombyggnaden av Nynäs avloppsreningsverk har en reningsanläggning byggts där utgående avloppsvatten återanvänds som tekniskt vatten för spolning och liknande ändamål. Dock används det inte som dricksvatten.

Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda ytterligare insatser på enhetsnivå med fokus på rehabilitering och höjda frisktal.

Detta redovisas i årsredovisningen under personalekonomi. Arbetet med Friska arbetsplatser sker i samverkan mellan kommunens HR-personal och Falck företagshälsovård. Med tanke på kommunens höga sjuktal genomförs flera insatser för att minska sjukfrånvaron. Arbetet baseras på forskning från Sunt Arbetsliv om de mest effektiva metoderna. Under 2024 beslutades det reviderade personalpolitiska programmet.

Kommunstyrelsen ska tillsammans med berörda nämnder arbeta med begreppet Nära vård.

Arbetet pågår och är främst aktuellt inom socialförvaltningen och kommunledningsförvaltningen där Mönsterås är en aktör i de länsövergripande nätverken.

Kommunstyrelsen ska tillsammans med övriga nämnder arbeta för att optimera användningen av kommunens verksamhetslokaler och utreda framtida behov.

Under 2023 togs en fastighetsförädlingsstudie fram. Slutrapporten ger en komplett översikt över kommunens lokalbestånd och utgör därmed en viktig grund för att utveckla lokalförsörjningsplaner inom flera förvaltningar.

Det finns möjligheter till ökat samarbete mellan förvaltningarna, och ett första steg har tagits, men ytterligare insatser krävs för att optimera arbetet. Parallellt pågår en utredning om framtida lokalbehov, där demografisk statistik används som underlag. /

Gemensamt Socialnämnden & Barn-och utbildningsnämnden

Socialnämnden samt Barn-och utbildningsnämnden får i uppdrag att utveckla samverkan kring tidiga, förebyggande och främjande insatser för barn och ungdomar.

Barn- och utbildningsnämndens och socialnämndens presidier samverkar kring uppdraget, och på ledningsnivå har samarbetet formaliserats genom regelbundna möten. Satsningarna på att utöka Öppna förskolans öppettider har fortsatt under 2024.

Socialförvaltningen har nu utsett kontaktpersoner (handläggare från barn- och ungdom IFO) för respektive skolområde, en åtgärd som kunnat genomföras tack vare en mer stabil personalstyrka.

Under 2024 genomfördes en gemensam elevhälsodag där personal från båda nämndernas verksamheter deltog. Fokus låg på tidiga insatser i allmänhet och på samordnad individuell plan (SIP) i synnerhet.

Arbetet med "Värme och ramar" fortsätter som en viktig insats för att stärka kontinuiteten och samarbetet mellan skola och socialt arbete. Dessutom har beslut fattats om att ansluta sig till SSPF (samverkan mellan skola, socialtjänst, polis och fritid), och en koordinator kommer att rekryteras under 2025.

Socialnämnden tillsammans med Barn- och utbildningsnämnden och personalutskottet får i uppdrag att se över åtgärder som skulle kunna locka fler till vård- och omsorgsyrkena.

Barn- och utbildningsnämndens och socialnämndens presidier samverkar kring uppdraget. Samverkan kring den statliga satsningen Äldreomsorgslyftet fungerar väl.

Dessutom deltar elever i årskurs 8 i Regionens inspirationsdag på sjukhuset i Oskarshamn, vilket ger dem en inblick i vårdyrket och möjligheter inom hälso- och sjukvården.

Miljö-och byggnadsnämnden

Utifrån resultatet från "levande vikar" intensifiera åtgärdsarbetet/restaurering i mindre vattendrag.

Inom LOVA-projektet Levande Vikar har arbetet med åtgärds katalogen fortsatt under 2024. Provtagningar i fält, dataanalyser och summering av resultaten har genomförts, vilket ger ett gediget underlag för den åtgärds katalog som kopplas till de unika havsvikar som undersökts. Detta möjliggör en lokalt anpassad katalog över åtgärder samtidigt som den ger en överblick över andra relevanta åtgärder.

Gäddfabriken har färdigställts med broar, spänger och skyltar. Från och med 2025 kommer arbetet med åtgärder i och kring sjöar, vattendrag och kustmiljöer i Mönsterås kommun att intensifieras ytterligare. Nämnden har beviljats LOVA-bidrag för åtgärdssamordning under perioden 2025–2030 samt ett pilotprojekt för strukturstyrning i samarbete med en lokal lantbrukare.

Under 2024 beviljades även LOVA-medel för ett projekt inom reduktionsfiske, med fokus på att minska beståndet av storspigg. Detta projekt kommer att pågå mellan 2024 och 2026.

Bilaga 3

Miljömål, viktigaste händelserna

Miljömål för Mönsterås kommun 2024, viktigaste händelserna

Nämnd / Förvaltning

Miljö- och byggförvaltningen

Mönsterås kommun ska vara en miljökommun med höga målsättningar när det gäller hållbarhet och påverkan på klimatet. Kommunen ska utvecklas mot fossilfrihet och positiv miljöpåverkan. Det är ett av Mönsterås kommuns övergripande mål.

För att nå detta och för att bidra till att nå de nationella miljömålen och de miljömässiga delarna av Agenda 2030 antog kommunfullmäktige i maj 2020 "Miljömål för Mönsterås kommun". Målen gäller för alla kommunala förvaltningar och bolag och ska följas upp årligen. Detta är den fjärde uppföljningen.

Metoden som har använts för att följa upp målen är som tidigare år "trafikljusmetoden". Grönt betyder genomfört eller pågår löpande enligt plan, gult delvis genomfört och rött ej genomfört. Alla har också rapporterat de indikatorer som berör den egna förvaltningen/bolaget. Därefter har resultatet sammanställts till en sammanfattning och bedömning över om målen kommer att nås.

Under 2024 har det fortsatt varit säkerhetsläget i världen och beredskap som stått i fokus, och miljö- och klimatfrågorna har fortsatt fått stå tillbaka. Den ekonomiska situationen har varit och är fortsatt utmanande för många kommuner. Utsläppen från vägtrafiken i Sverige har, på grund av minskad reduktionsplikt, ökat och flygskatten har tagits bort. Andelen nyregistrerade elbilar minskade jämfört med 2023 men ligger ändå högt jämfört med andra länder. Klimatförändringarna och utarmningen av biologisk mångfald är fortsatt de miljöfrågor som har lyfts mest i miljödebatten under året. Hållbar konsumtion har också diskuterats i media, bland annat på grund av nyheten att returnerade kläder från väst dumpades och brändes i öknar i Afrika och i Sydamerika.

Nedan följer en sammanställning över det viktigaste som har hänt inom varje fokusområde i Mönsterås kommuns miljömål under 2024.

Mål som berör samtliga fokusområden

Miljömålsgruppen har haft tre möten under 2024. Gruppen arbetar med de mål och aktiviteter som är gemensamma för många förvaltningar. I gruppen delas också information och inspiration. Vår samverkan bidrar till att miljömålen nås snabbare och att dubbelarbete undviks.

Ett förslag till handlingsplan för bättre styrning, ledning och uppföljning av miljömålsarbetet presenterades för kommunstyrelsens arbetsutskott under 2023, där väntar gruppen fortfarande på återkoppling.

Kalmar och Västerviks kommuner har sökt och fått pengar till projektet "Smart Upphandling i Kalmar län". Eftersom vi upphandlar via Västerviks upphandlingscentral får vi också ta del av projektet. Syftet är att höja kompetensen om hållbar upphandling hos upphandlare och beställare. Projektet startade under hösten 2024 och kommer att hålla på i tre år.

Ett förslag till reviderad upphandlingspolicy har tagits fram av Västerviks upphandlingscentral, hållbarhet har lyfts något tydligare än i föregående version. Policyn förväntas antas av kommunfullmäktige under våren 2025.

Mönsterås kommun erbjuder gratis och opartisk energi- och klimatrådgivning i samverkan med 6 andra kommuner: Borgholm, Hultsfred, Högsby, Mörbylånga, Uppvidinge och Vimmerby. Mönsterås kommun samordnar och utför rådgivningen. Under 2024 var det 254 rådsökanden vilket är lika många som 2023. Eftersom vi har gjort en satsning mot företag under året har andelen företagsrådgivningar ökat men rådgivningen till hushåll minskat. Rådgivningen har också tillsammans med andra energi- och klimatrådgivare anordnat sex webinarier som kostnadsfritt har erbjudits kommuninvånare och företagare i alla sju kommunerna. Ämnena har varit energieffektiviseringar, energiberedskap, ladda tunga fordon och tågsemester.

För att lyfta hållbarhet inom kommunens verksamheter har en intern kommunikationsplan tagits fram. På intranätet publiceras ungefär en gång per vecka ett inlägg under rubriken "Hållbar i Mönsterås". Varje månad har ett tema, till exempel hållbar upphandling, fossilbränslefria transporter och resor, biologisk mångfald och spara energi.

Ett hållbart liv i Mönsterås kommun

I september öppnade Hjulet "Sport och fritidsbiblioteket" där sport- och fritidsutrustning lånas ut. Alla kan låna utrustning och det är gratis. Utrustningen som lånas ut är insamlad från kommuninvånarna och lånetiden är två veckor. Ett bra sätt för alla som vill prova en idrott eller annan aktivitet utan att direkt behöva köpa utrustning. På Hjulet finns också det kommunala möbelåterbruket som under året har fått in 42 möbler och lämnat ut 49. Det har sparat både miljö och pengar.

En reviderat version av "Kemikalieplan för giftfritt Mönsterås" gick ut på remiss under senhösten. Den har nu bytt namn till "Mönsterås kommun, handlingsplan för giftfri kommun" och förväntas antas av kommunfullmäktige under våren 2025.

Arbetet med nya miljömål har påbörjats, en uppdragsspecifikation har tagits fram och skickades i maj till kommunledningsförvaltningen med önskemål om att få ett uppdrag att revidera kommunens lokala miljömål.

I september anordnade vi för fjärde gången Hållbarhetsveckan, en härlig vecka där föreningar, företag och kommunen samverkar kring hållbarhet. Årets vecka var som förra årets utökad till att omfatta två helger samt vardagarna där i mellan. Programmet var en bra blandning av olika aktiviteter som till exempel klädbytardag, visning av koloniförening, spel och pyssel för barn, naturdag på Jungnerholmarna, öppet hus på flera platser, föreläsningar, Oknö runt och invigning av Nynäs avloppsreningsverk. En större nyhet för året var Hälso- och hållbarhetsmässan på Munken hotell med föreläsning av hälsoinspiratören Mårten Nylén. Hållbarhetsveckan synliggör hållbarhetsarbetet i samhället på ett bra sätt och tillströmningen av besökare var i de flesta fall god.

När vi bygger och bygger om ska vi använda oss av kriterier för miljöbyggnad silver som är ett miljöcertifieringssystem för byggnader. Under året har Tillingseskolan i Timmernabben och personalbyggnaden vid Nynäs avloppsreningsverk blivit klara, dessa har byggts enligt kraven i miljöbyggnad silver. Mönsterås bostäder bygger ett gruppboende, också den enligt

miljöbyggnad silver. MUAB byggt till en fastighet med ett omklädningsrum, tillbyggnaden har nått miljöbyggnad brons.

Barn- och utbildningsförvaltningen har tillsammans med arbetsmarknadsenheten och miljö- och byggförvaltningen startat ett projekt för att skapa en plats där personal och barn inom förskolan kan hämta olika typer av restmaterial från företag för att använda i kreativt skapande.

Fossilbränslefri och energieffektiv kommun

För att hejda klimatförändringarna måste utsläppen av växthusgaser minskas kraftigt. En del i det arbetet är att minska kommunens energiförbrukning. Under året har arbetet med att energieffektivisera fortsatt. De åtgärder som har gjorts har resulterat i 14 % minskning av elanvändningen och 16 % minskning av fjärrvärmens sedan 2018. Till det kommer de minskningar som bolagen har gjort med upp till 24 % på elanvändningen och upp till 13 % på fjärrvärme.

Minskningen av elförbrukning och fjärrvärme beror på en aktiv driftsoptimering, en del av den fortsatta minskningen beror också på nedstängningen av delar av Ljungnässkolan och delar av före detta gymnasiet. Renovering av köket på Torshaga och nybyggnation av Tillingeskolan har däremot inneburit stor åtgång av el.

Det här betyder att målet på 10 % minskning av energianvändningen är uppnått. Men naturligtvis så fortsätter arbetet med att energieffektivisera i våra fastigheter.

Andelen fossilbränslefria fordon är 31 %. Tar man även med dieslbilar som enbart tankas på HVO är andelen 47 %. Det är något högre än föregående år men det är fortfarande långt kvar till målet. Mönsterås Bostäder har satt upp fyra nya laddplatser för elbilar, två i yttre hamnen och två i Timmernabben

En tillgänglig natur med stärkt biologisk mångfald

Återvätning av ett cirka 4,8 hektar stort område på kommunens mark vid Skäppentorp har genomförts i samarbete med Skogsstyrelsen. Åtgärden ligger i linje med kommunens mål om att öka våtmarksarealen i kommunen och förväntas bidra till såväl en ökad biologisk mångfald som minskade utsläpp av växthusgaser.

Under 2024 bildades två nya naturreservat inom Mönsterås kommun. Naturreservatet Sandbäckshult utgörs i huvudsak av lövrika svämskogar samt äldre tallskog längs med Alsterån. Reservatet är 129 hektar stort, varav cirka 24 hektar kommunägd mark. Naturreservatet Finsjöbrännan är 196 hektar stort och utgörs till stor del av det område vid Finsjö som brann under 2021. Områdets naturvärden är starkt förknippade med den påverkan som branden haft på träden och markskiktet. De båda reservaten innebär sammantaget att arealen skyddad natur inom kommunen nu är 4 844 hektar, vilket innebär att det lokala miljömålet är uppnått.

En inventering av naturvärden i kommunägda, tätortsnära ekmiljöer har genomförts under året. Inventeringen har framför allt gjorts med hjälp av feromonfällor. Feromoner är doftämnen som lockar till sig en eller ett fåtal specifika insektsarter till fällan. Metoden är effektiv för att kartlägga hotade arter och/eller signalarter som indikerar höga naturvärden. Projektet syftar till att kartlägga naturvärden och skötselbehov i kommunägda grönområden. Resultatet kan användas som underlag för framtida skötselinsatser.

Rent vatten i Mönsterås kommun

Vattenfrågorna är oerhört viktiga för Mönsterås kommun, inte minst i ljuset av de klimatförändringar vi kommer vara tvungna att hantera. Den nya Vattentjänstplanen antogs i april 2024 och visar hur kommunen långsiktigt planerar för att tillgodose vatten- och avloppsförsörjningen i kommunen. Planen är också ett underlag för åtgärder och satsningar mot nya mål inom området.

Miljö- och byggförvaltningen är nu kranmärkt. Kranmärkning är en nationell hållbarhetsmärkning för verksamheter som väljer kranvatten i stället för förpackat vatten. Inga förpackningar betyder inget avfall, inga transporter och inga utsläpp.

Ombyggnationen av Nynäs avloppsreningsverk har färdigställts under året. Med fokus på säker drift och bättre arbetsmiljö har anläggningen rustats upp med nya byggnader och ett extra kväveringssteg. En anläggning för tekniskt vatten har byggts med målet att fasa ut behovet av dricksvatten till de interna processerna på reningsverket. Under året har anläggningen av avloppsvatten producerat ca 6 000 m³ tekniskt vatten.

LOVA-projektet "Rena båtbottnar" avslutades under 2024 och totalt har 632 båtar analyserats. Resultaten visar att 18 % av dessa har båtbottnar med tributyltenn (TBT). Mark- och sedimentprover visar på höga nivåer där det förekommit varvs- och hamnverksamhet länge. Fyra båtklubbar har påbörjat byggande av spolplattorna och de ska vara i drift till båtupptaget hösten 2025.

Inom LOVA-projektet "Levande Vikar" har arbetet med åtgärds katalogen fortsatt under 2024. Provtagningar i fält har genomförts samt dataanalys och summering av resultaten. Detta är ett bra underlag till åtgärds katalogen som ska kopplas till de unika havsvikarna som undersökts och på så sätt få en lokalt anpassad katalog över åtgärder, men även en överblick över övriga åtgärder.

Bilaga 4

Uppföljning miljömål

Ej genomfört

MBN: Miljö-och byggnadsnämnden, BUN: Barn- och utbildningsnämnden, KFN: Kultur och fritidsnämnden, SOC: Socialnämnden, TF: Tekniska förvaltningen (KS), KLF: Kommunledningsförvaltningen (KS), Ålem E: Ålem Energi, Vatten P: Vattenpalatset, MUAB: Mönsterås Utvecklings AB, MBAB: Mönsterås Bostäder AB

[illegible]

Indikatorer: Antal upphandlingar som följer upphandlingsmyndighetens kriterier för hållbara upphandlingar: Kommunen avropar till en del via Adda, dessa upphandlingar följer Upphandlingsmyndighetens kriterier för hållbara upphandlingar. Det har inte gått att få fram hur stor del detta är. Ställs delvis miljökrav vid andra upphandlingar. Mål 50 %. Uppföljning av genomförda upphandlingar. Mål 5 %. Ingen har redovisat hur många avtal som har följts upp, inte möjligt att få ett resultat.										
Mål 3 Säkerställa att alla kommuninvånare har den information som krävs för ett hållbart liv.	MBN	BUN	KFN	SOC	TF	KLF	Ålem E	Vatten P	MUAB	MBAB
-Ta fram en kommunikationsplan										
-Informationskampanjer och event										
-Särskild insatser för barn och skola "Låna en miljöexpert"										
-Uppmuntra skolor och förskolor att gå med i grön flagga										
-Bedriva en aktiv energi- och klimatrådgivning										
-Ev andra aktiviteter som genomförts för att nå målet										
Indikatorer: Framtagen kommunikationsplan: Ja intern, nej extern Antal kampanjer/event per år. Mål minst två event och minst två kampanjer per år: 7 evenemang och 3 kampanjer Utrett möjligheten att starta projekt "Låna en miljöexpert": Nej										

[illegible]

Indikator: Antal objekt som klarar kraven för miljöbyggnad silver: **75 %**

Mål nybyggnation 75%.

Tillingskolan, Nynäs avloppsreningsverk, gruppboende: miljöbyggnad silver

Tillbyggnad av omklädningsrum: miljöbyggnad brons

Mål 3 Alla kommunala enheter ska källsortera sitt avfall senast 2023.	MBN	BUN	KFN	SOC	TF	KLF	Ålem E	Vatten P	MUAB	MBAB
- Inventera behovet av källsorteringsutrustning										
-Lösa borttransport av avfall										
-Komplettera källsorteringsutrustning och kärl utom										
-Informera alla medarbetare om källsortering										
-Ev andra aktiviteter som genomförts för att nå målet.										

Indikator: Antal förvaltningar som sorterar samtliga, för dem, relevanta fraktioner: **20 %**

Mål 100 %

Alla förvaltningar sorterar så mycket som de har möjlighet till men källsorteringen är bara fullständig på Ålem Energi och Mönsterås bostäder. Pilotprojektet på Krungårdsskolan och i kommunhuset har permanentats.

Mål 4 Förändra beteenden i kommunens verksamhet och i samhället för att gå mot en cirkulär ekonomi och en giftfri miljö.	MBN	BUN	KFN	SOC	TF	KLF	Ålem E	Vatten P	MUAB	MBAB
-Delta i samverkans projekt										
-Återanvända möbler, Inventarier och produkter stället för att köpa nytt										
- Digitalt system för återbrukande av kommunens möbler och inventarier										
-Minskning av plast										
-Revidera kemikalieplanen										

-Utföra åtgärder enligt reviderad kemikalieplan										
-Genomföra minst ett event årligen										
-Informationskampanjer										
-Samverka med studieförbund, föreningar, företag osv										
-Ev andra aktiviteter som genomförts för att nå målet										

Indikator: Kemikalieplanen reviderad: **Ja, men ej antagen än.**

Antal enheter som aktivt jobbat med minskning av plast: **100 %**

Mål 100 %.

Aktiviteter enligt ovan genomförda: **Ja**

Mål 5 Placering av Kommunens kapital samt upplåningar ska vara etiska, miljövänliga och klimatsmarta.	MBN	BUN	KFN	SOC	TF	KLF	Ålem E	Vatten P	MUAB	MBAB
-Gå igenom de placeringar vi har idag										
-Öka andelen gröna lån										
-Ev andra aktiviteter som genomförts för att nå målet										

Indikator: Andel hållbart placerade pengar: **100 %**

Mål 100 %.

Andel gröna lån: **Ålem energi Elnät 50%, Ålem Energi Kraft 46%, Mönsterås kommun 25,6, Vattenpalatset och MUAB 0%. Liten minskning jämfört med föregående år.**

Mål 50%

Fokusområde 2:

Fossilbränslefri och energieffektiv kommun

Mål 1 Energianvändningen i form av el och fjärrvärme i kommunens verksamhet ska minska med 10 % till 2025	MBN	BUN	KFN	SOC	TF	KLF	Ålem E	Vatten P	MUAB	MBAB
-Kartlägga energianvändningen										
-Fortsätta att ta fram energieffektiviseringsåtgärder										
-Informationskampanjer riktade till medarbetarna										
-Ev andra aktiviteter som genomförts för att nå målet										

Indikator: Energiminskning jämfört med basåret 2018: **Minskning av elanvändning kommunen och bolagen**

9-24%. Fjärrvärme 13-16%.

Mål: minskning med 10 %. . **Målet uppnått.**

Mål 2 Samhällsbetalda resor och transporter ska senast år 2025 vara fossilbränslefria.	MBN	BUN	KFN	SOC	TF	KLF	Ålem E	Vatten P	MUAB	MBAB
-Samordna inköp och Upphandling av kommunens fordon, resurser för samordning ska säkras										
-Skapa nulägesbild av kommunala transporter och fordon, uppdatera fordonsregistret										
-Upphandling av förnybart bränsle och se över infrastruktur för laddstolpar										
Genomföra upphandling av Fossilfria bilar										
-Revidera "Riktlinjer för fordons hantering"										
-Revidera "Resepolicy"										
-Informationsinsats till medarbetare om riktlinjer och resepolicy										
-Resfria möten bör prioriteras										
-Arbeta aktivt med Region Kalmar för ett ökat resande med kollektivtrafik										
-Ev andra aktiviteter som genomförts för att nå målet										

Indikator: Andel fossilbränslefria fordon: **31 %**, räknar man med dieselbilar som tankas enbart med HVO blir siffran **47 %**. Mål 100 %. Liten förbättring jämfört med föregående år.

Förv/bolag	Diesel	Diesel men anv HVO	Bensin	Biogas	El	Elhybrid (bensin)	Etanol
Ålem E		5			3		
Socialförv	39		1	8	11	15	
MBF				1			1
KFN	3 (ej reg)	1	1		2 (ej reg)		
Vattenp	0	0	0	0	0	0	0
MUAB	0	0	0	0	0	0	0
MBAB		6		1	2		
TF	11	14	2	11	8		
BUF			4				
KLF	5				2	3	
totalt	55	26	8	21	26	18	1

155 registrerade fordon, jämfört med 142 förra året.

Övriga transporter: Skolskjutsar, kollektivtrafik och vissa varuleveranser är fossilbränslefria. Har inte gått att få en siffra på det.

Mål 3 Mönsterås kommun ska bidra till att fossilbränslefri energi produceras. Solceller ska installeras på kommunägda fastigheter motsvarande 15 % av fastigheternas sammanlagda elförbrukning.	MBN	BUN	KFN	SOC	TF	KLF	Ålem E	Vatten P	MUAB	MBAB
-Kartlägga energibehovet										
-Utreda möjligheten att installera solceller på samtliga kommunägda fastigheter										
-Vid upphandling av byggnationer ska solceller alltid övervägas										
-Revidering av vindbruksplanen										
-Aktivt delta i nätverk som syftar till ökad produktion av fossilbränslefri energi										
-Ev andra aktiviteter som genomförts för att nå målet										

Indikator: Andelen producerad solcellsenergi jämfört med total elförbrukning för kommunägda fastigheter: Ålem Energi 42 %, Vattenpalatset och MUAB 0 %, MBAB 21,7 % Tekniska förvaltningen 4,4 %. Liten förbättring jämfört med föregående år.
Mål 15 %.
Andel fastigheter där möjligheten till installation av solceller har utretts: **De flesta har utrett 100% av fastigheterna**
Mål 100 %.

Mål 4 År 2022 ska det finnas en reviderad energi- och klimatstrategi för Mönsterås kommun	MBN	BUN	KFN	SOC	TF	KLF	Ålem E	Vatten P	MUAB	MBAB
-Färdigställa påbörjad energi-och klimatstrategi										

Indikator: Färdigställd plan: **Nej**

Fokusområde 3: En tillgänglig natur med stärkt biologisk mångfald											
Mål 1 Andelen skyddad natur inom kommunen uppgå till minst 5 % (4 690 hektar) av kommunens totala yta år 2025	MBN	BUN	KFN	SOC	TF	KLF	Ålem E	Vatten P	MUA	MBAB	
- Möjligheterna att införa formellt skydd av kommunägd mark med särskilt höga natur- och rekreationsvärden ska utredas.											
-Kommunen ska verka för att de kustområden som är av särskild betydelse för fiskreproduktion får ett formellt skydd.											
-Ev andra aktiviteter som genomförts för att nå målet											
Indikator: Andel skyddad natur. Ökat med 330 ha till följd av två nya reservat 2024. Arealen skyddad natur är nu ca 4 844 hektar. Målet uppnått. Mål: Andelen skyddad natur inom kommunen ska uppgå till minst 5 % (4 690 ha).											
Mål 2 Våtmarksarealen inom kommunen ska fram till år 2025 öka med i genomsnitt minst 5 hektar per år.	MBN	BUN	KFN	SOC	TF	KLF	Ålem E	Vatten P	MUA	MBAB	
-Utreda möjligheterna att anlägga våtmarker på egen mark											
-Hjälpa markägare som vill anlägga våtmarker mm med att söka finansiering, tillstånd osv											
-Delta i samverkansprojekt som syftar till att öka våtmarksarealen i landskapet											
-Ev andra aktiviteter som genomförts för att nå målet											
Indikator: "Anlagda våtmarker" (SMHI): 4,8 hektar våtmark har anlagts på kommunens mark under 2024. Siffran är ännu inte med i SMHI:s databas. Mål: Våtmarksarealen inom kommunen ska fram till år 2025 öka med i genomsnitt minst 5 ha per år.											
Mål 3 Mönsterås kommun ska vara länets bästa friluftskommun varje år under perioden 2020-2025.	MBN	BUN	KFN	SOC	TF	KLF	Ålem E	Vatten P	MUA	MBAB	
-Politiskt antagen plan för friluftsliv senast 2022											
-Resurser för skötsel av friluftsområden och vandringsleder ska säkras											
-En intern samverkansgrupp för friluftsliv ska bildas											
-En Naturguide ska tas fram senast 2023											

-Möjligheterna att etablera ett Naturum ska undersökas senast 2023										
-Ev andra aktiviteter som genomförts för att nå målet										
Indikator: Naturvårdsverkets enkät "Sveriges friluftskommun" 2024 1:a i länet Mål: Bäst i länet varje år.										
Mål 4 De kommunala grönområdena ska skötas så det gynnar den biologiska mångfalden samtidigt som människors tillgång till områdena bibehålls.	MBN	BUN	KFN	SOC	TF	KLF	Ålem E	Vatten P	MUAB	MBAB
-Grönstrukturplan ev integrerad i översiktsplanen										
-Kartlägga arealen av de kommunala grönområdena. Undersöka hur biologisk mångfald kan integreras med övriga värden i skötseln.										
-Bete eller slåtter ska övervägas för kommunala långgräsytor										
-Information om grönområdenas olika typer av skötsel i direkt anslutning till grönområdena. Skyltfönster.										
-Handlingsplan för invasiva arter										
-Ev andra aktiviteter som genomförts för att nå målet										
Indikator: Arealen grönområden som sköts på ett sätt som har en tydlig koppling till biologisk mångfald (slätter, bete etc.). 29 % . Mål saknas. Minst 13 hektar (50 %) av kommunala långgräsytor ska vara äng: Mer än 20 hektar. Restaurering av betesmark genomförd i Blomstermåla (ca 11 hektar).										
Mål 5 Kommunägd skog inom kultur-, natur- och rekreationsområden i översiktsplanen bör vara fri från kalhyggen. Kommunägd tätortsnära skog ska vara från kalhyggen. Rekreation och naturvärden har hög prioritet	MBN	BUN	KFN	SOC	TF	KLF	Ålem E	Vatten P	MUAB	MBAB
-Entreprenörer ska ha "Grönt kort i skogen"										
-Regelbunden utbildning i natur- och kulturhänsyn för kommunanställda som arbetar med skogsfrågor.										
-Skogsbranschens målbilder för miljöhänsyn lägsta nivå för kommunens skogsbruk										
-Utmärkning av särskilt skyddsvärda objekt med högstubbar tex stigar,										

kulturvärden mm för att undvika skador vid skogsbruksåtgärder										
- Möjligheterna att införa formellt skydd av kommunägd mark med särskilt höga natur- och rekreationsvärden ska utredas.										
Ev andra aktiviteter som genomförts för att nå målet										
Indikator: Andel kalhyggen i tätortsnära och kultur-, natur- och rekreationsområden: 7,5 % Mål: 0 %. Uppfyllelse skogsbranschens målbilder: Ja Mål 100 %. De motsatta färgerna i uppföljningen beror på motstående intressen mellan skogsbruk och friluftsliv.										
Fokusområde 4:										
Rent vatten i Mönsterås kommun										
Mål 1	MBN	BUN	KFN	SOC	TF	KLF	Ålem E	Vatten P	MUAB	MBAB
Dricksvatten av god kvalitet ska produceras och användas på ett hållbart sätt.										
- Genomföra åtgärder enligt VA-plan för Mönsterås kommun										
- Informationskampanjer om vattnets värde och vattenbesparingar										
-Kranvatten i stället för flaskvatten vid möten och evenemang i möjligaste mån										
- Se över och åtgärda eventuella läckage										
-Installera och använd vattenbesparande teknik										
-Ev andra aktiviteter som genomförts för att nå målet										
Indikator: Andel rutinprov vid vattenverk utan anmärkning: 94 % , anmärkningarna var på hög temperatur Mål 100 %. Försåld mängd vatten/producerad mängd: 87 % Mål 85 %. Övriga aktiviteter genomförda: Ja										

Mål 2	MBN	BUN	KFN	SOC	TF	KLF	Ålem E	Vatten P	MUAB	MBAB
Användning av miljö-och hälsofarliga ämnen och utsläppen av dessa till vatten ska minska. Kadmium i avloppsslam ska minska med 20 %										
-Genomföra åtgärder enligt VA-plan för Mönsterås kommun										
-Genomföra åtgärder enligt Kemikalieplanen										
-Bedriva aktivt uppströmsarbete										
-Undersöka och vid behov åtgärda gamla deponier										
-Miljötillsyn samt information i samband men tillsyn										
Ev andra aktiviteter som genomförts för att nå målet										
Indikator: Minskning av kadmium i avloppsslammet jämfört med år 2018 (0,80 mg/kg TS): Minskning med 11 % . Mål: Minskning med 20 %. Kadmium Nynäs 0,99 mg/kgTS Kadmium Gaddenäs 0,44 mg/kgTS Övriga aktiviteter genomförda: Ja, samt utfört spårprovtagningar i ledningsnäten för att kartlägga kadmiumförekomst										
Mål 3	MBN	BUN	KFN	SOC	TF	KLF	Ålem E	Vatten P	MUAB	MBAB
Miljöbelastningen från avloppsvatten ska minska och återanvändning ska ses som en möjlighet.										
- Genomföra åtgärder enligt VA-plan för Mönsterås kommun										
-Informationskampanj om fulspolning och biltvätt										
-Utreda kring återanvändning av avloppsvatten och följa utvecklingen i branschen										
-Medverka i Kustvattenkommittens provtagningar										
Ev andra aktiviteter som genomförts för att nå målet										
Indikator: Andel tillståndsgivna enskilda avlopp: Inventering pågår Mål 100%. Andel anslutna till kommunalt avlopp: 87 % Mål 90 % (2027). Andel slam från reningsverken till återanvändning: 100 % Mål 100 %. Andel återanvänt avloppsvatten: 6240 kbm, stor ökning jämfört med föregående år. Anläggning för tekniskt vatten byggd och tagen i drift.										

Mål 4	MBN	BUN	KFN	SOC	TF	KLF	Ålem E	Vatten P	MUAB	MBAB
Belastningen av näringsämnen till Östersjön ska reduceras till hållbara nivåer. Verka för att alla vattenförekomster inom kommunen ska uppnå minst god status avseende övergödning till år 2025.										
-Arbeta med "Lokala handlingsplanen för Östersjön i Mönsterås kommun" för att sedan anta den										
- Genomföra åtgärder enligt VA-plan för Mönsterås kommun										
- Stimulera till/genomföra lokala vattenvårdsprojekt										
- Aktivt medverka i Kalmarsundskommissionen samt närliggande vattenråd och samordnade recipientkontroller										
-Utföra recipientkontroll i kustbäckar										
-Miljötillsyn på de verksamheter som bidrar med näringsämnen enligt Vattenmyndigheten Södra Östersjöns åtgärdsprogram.										
-Ev andra aktiviteter som genomförts för att nå målet										
Indikator: Antal vattenförekomster med god status för övergödning: 26 % Mål 70 %. Aktiviteter genomförda: Ja										
Mål 5										
Levande vattendrag med god vattenkvalitet. God status avseende fysisk påverkan										
- Stimulera till/genomföra lokala vattenvårdsprojekt										
-Se över och åtgärda sträckor inom kommunens ansvarsområde										
-Ev andra aktiviteter som genomförts för att nå målet										
Indikator: Antal vattenförekomster (vattendrag) med god status för konnektivitet, flödesförändringar och för morfologiskt tillstånd. Resultat: Parametrarna i VISS har ändrats men läget är i stort oförändrat jämfört med tidigare år. Konnektivitet: 15 % har god status eller högre för 15 % saknas data. Mål 70 % god status.										

Bilaga 5

Uppföljning av miljömål, sammanfattning och bedömning

Uppföljning av Miljömål för Mönsterås kommun 2024, sammanfattning och bedömning

Miljömål för Mönsterås kommun består av 22 mål och till dessa hör en eller flera indikatorer. Nedan presenteras resultatet för 2024 tillsammans med en bedömning av möjligheten att nå målet till år 2025.

Den blå pilen visar utvecklingen av färgen på trafikljuset jämfört med föregående år. Grön stjärna vid pilen indikerar att pilen är ändrad uppåt, utvecklingen har gått framåt även om trafikljusfärgen inte ändrats.

En mer detaljerad redovisning med utförligare beskrivning av genomförda åtgärder, bedömningar måluppfyllelse och vad som krävs i framtiden redovisas för kommunstyrelsen och miljö- och byggnadsnämnden.

	Målet bedöms kunna uppnås till 2025.		Målet bedöms kunna nås om ytterligare åtgärder sätts in.		Målet bedöms svårt eller inte möjligt att nå till 2025. För att målet ska kunna nås måste avsevärt mer resurser avsättas.
---	--------------------------------------	---	--	--	---

Mål som berör samtliga fokusområden		
Mål 1: Alla nämnder, förvaltningar och bolag ska arbeta aktivt för att nå de lokala miljömålen.		
Indikator: Andel förvaltningar och bolag som aktivt arbetar med de lokala miljömålen: 100 % Mål: 100 %		
Sammanfattning och bedömning: Den kommunövergripande miljömålsgruppen samlar deltagare från nästan alla förvaltningar och bolag. Fler än tidigare beaktar helt eller delvis miljömålen i budgetprocessen. Några förvaltningar/bolag har fortfarande bara delvis avsatt tid för arbetet. Alla lämnar in uppgifter till den årliga uppföljningen. För att öka förutsättningarna för att miljömålen ska uppnås behöver takten öka och mer resurser avsättas för detta, i form av tid och investeringar.		
Mål 2 I upphandlingar ska Mönsterås kommun verka för en god livsmiljö och en långsiktigt hållbar utveckling.		
Indikatorer: Antal upphandlingar som följer upphandlingsmyndighetens kriterier för hållbara upphandlingar: Kommunen avropar till viss del via Adda, dessa upphandlingar följer upphandlingsmyndighetens kriterier för hållbara upphandlingar. Det har inte gått att få fram hur stor del detta är. Till viss del ställer vi miljökrav i våra upphandlingar. Mål 50 %.		
Uppföljning av genomförda upphandlingar: Det är inte någon som har redovisat antal uppföljda avtal. Mål 5 %.		
Sammanfattning och bedömning: Hållbara upphandlingar är ett viktigt mål där kommunen kan göra verklig skillnad. För att målet ska nås behöver kunskapsnivån om hållbara upphandlingar och om uppföljningar höjas hos våra beställare och hos Upphandlingsenheten i Västervik. Dessutom behöver tid avsättas för uppföljningar. Västerviks upphandlingscentral har under 2024 tagit fram ett förslag på reviderad upphandlingspolicy som ska tas upp i kommunfullmäktige under 2025. Under 2024 startades ett projekt för alla länets kommuner ” Smart upphandling i Kalmar län” Syftet är att höja kompetensen om hållbara upphandlingar hos upphandlare och beställare. Projektet omfattar 3 år. Projektet kommer troligen att göra skillnad men det hinner inte göra så stor skillnad att vi når målet till 2025. Det är fortsatt få som följer upp avtal och det går inte att få fram uppgifter om hur många av de upphandlingar som vi deltar i/avropar från som följer upphandlingsmyndighetens kriterier för hållbara upphandlingar. Målet bytte färg från gult till rött förra året och bedömningen är att det är fortsatt svårt att nå målet till 2025.		

Mål 3 Säkerställa att alla kommuninvånare har den information som krävs för ett hållbart liv.		
Indikatorer: Framtagen kommunikationsplan: Intern ja Extern nej Antal kampanjer/event per år: 7 evenemang och 3 kampanjer genomförda. Mål: 2+2 Utrett möjligheten att starta projekt "Låna en miljöexpert": Nej		
Sammanfattning och bedömning: I september anordnades Hållbarhetsveckan tillsammans med företag och föreningar. Totalt var det 16 evenemang med varierat antal deltagare, 7 av dessa knyter an till miljömålen och anordnades av kommunen. Under året har kampanjer om att mäta radon, inte hålla matfett i avloppet och att spola rätt pågått.		
Fokusområde 1: Ett hållbart liv i Mönsterås kommun		
Mål 1 Avfallsmängderna ska minska med minst 10 %, både kommunens eget och kommuninvånarnas.		
Indikatorer: Kilo per person (basår 2017 460 kg) Resultat: 2022 603 kg. 2023 533 kg. Det är en rejäl minskning sedan 2022 men en ökning med 16 % sedan 2017. Mål, minskning med 10 %. Antal kommunala enheter som deltar i Skrota skräpet: 0 % Mål 20 % till 2025. Kommunalt verksamhetsavfall, kilo per typ av avfall: Finns endast delvis uppgifter. Övriga aktiviteter genomförda: Ja delvis		
Sammanfattning och bedömning: Fram till år 2019 minskade avfallsmängderna med nästan 6 %, därefter har det varit en kraftig ökning fram till 2022 (30 %). För 2023 har trenden med ökade avfallsmängder brutits och vi ser en minskning. Det är dock fortsatt en ökning med 16 % jämfört med basåret 2017 (finns ej statistik för 2024 än). På Mörkeskogs avfallsanläggning finns "Återbruket", där hämtades 2024 26 ton möbler och prylar som går till återbruk. Under året har ett förslag på reviderad avfallsplan arbetats fram av tekniska förvaltningen. Den förväntas antas under 2025. Vi har inte kunnat jobba med "Skrota skräpet" eftersom en förutsättning för det är att samtliga källsorterade fraktioner kan hämtas och det har inte gått att lösa. Traditionellt sett minskar avfallsmängderna vid lågkonjunktur men målet är för övrigt svårt att påverka och vi kommer inte att nå det. Internt behöver vi arbeta mer med att minska avfallsmängder från kommunens verksamheter.		
Mål 2 Vid ny- och ombyggnation av kommunägda byggnader ska giftfria, energieffektiva och hållbara lösningar alltid beaktas. Nya kommunägda byggnader ska byggas så att de uppfyller kraven för miljöbyggnad silver eller kraven för annan lämplig certifiering.		
Indikator: Andel objekt som klarar kraven: 75 %. Personalbyggnaden på Nynäs avloppsreningsverk och nybyggnation av Tillingseskolan och nybyggnation hos MBAB görs enligt miljöbyggnad silver. Tillbyggnad av omklädningsrum på en av MUAB:s fastigheter har nått miljöbyggnad brons. Mål nybyggnation 75 %		
Sammanfattning och bedömning: Målet vad det gäller nybyggnation kommer att nås om vi fortsätter på samma sätt. Giftfritt, energieffektivt och hållbart beaktas vid ombyggnationer.		
Mål 3 Alla kommunala enheter ska källsortera sitt avfall senast 2023.		
Indikator: Antal enheter som sorterar samtliga, för dem, relevanta fraktioner: 20 %. Mål 100 %		
Sammanfattning och bedömning: På Ålem Energi och på Mönsterås bostäder är frågan löst, men för övriga kvarstår mycket arbete. Källsorteringsprojektet på Krungårdsskolan och i kommunhuset har permanentats och fungerar väl. Målet nåddes inte till 2023. Däremot kan det vara möjligt att med några års försening nå målet om resurser avsätts.		
Mål 4 Förändra beteenden i kommunens verksamheter och i samhället för att gå mot en cirkulär ekonomi och en giftfri miljö.		
Indikator: Kemikalieplanen reviderad: Ja, men är ej antagen av fullmäktige än. Antal enheter som aktivt jobbat med minskning av plast: 100 %. Mål 100 %		

Aktiviteter genomförda: Delvis		
Sammanfattning och bedömning: Den digitala tjänsten "Möbelåterbruket" har sedan starten förmedlat ett stort antal möbler inom kommunens verksamheter. Informationskampanjer och evenemang har genomförts under året. Samverkan har skett med föreningar till exempel under Hållbarhetsveckan. Arbete pågår med att minska mängden engångsartiklar i plast och att starta ett kreativt återbruk för förskolan. Kemikalieplanen är reviderad men ej antagen än. I samhället är det svårt att påverka och inom våra egna verksamheter går det sakta framåt. Bedömningen är det inte kommer att hinna bli några påtagliga skillnader i samhället under 2025. I våra egna verksamheter går vi framåt men också här handlar det om små förändringar. Målet byter färg från gult till rött.		
Mål 5 Placering av kommunens kapital samt upplåningar ska vara etiska, miljövänliga och klimatsmarta.		
Indikator: Andel hållbart placerade pengar: 100 % . Mål 100 % Andel gröna lån, Kommunen 26 % Ålem Energi AB 46 %, Ålem Energi Kraft 50 %. Vattenpalatset, MUAB och Mönsterås Bostäder har inte gröna lån. Mål 50 %		
Sammanfattning och bedömning: Kommunens pengar är hållbart placerade enligt beslutad placeringspolicy och 26 % av kommunens lån är gröna. De gröna lånen har fortsatt minska jämfört med förra året på grund av ökad upplåning samt att grönt lån för ombyggnad av avloppsreningsverk inte beviljades. Underlag för nya ansökningar för gröna lån håller på att tas fram. För bolagen varierar andelen gröna lån mycket, från att inte ha några gröna lån till att ha nått målet.		
Fokusområde 2: Fossilbränslefri och energieffektiv kommun		
Mål 1 Energianvändningen i form av el och fjärrvärme i kommunens verksamheter ska minska med 10 % till 2025.		
Indikator: Energiminskning jämfört med basåret 2018: Kommunen exklusive bolagen el 14 % fjärrvärme 16 % . Besparingen på fjärrvärmerna beror på en aktiv energioptimering och att delar av gymnasiet samt delar av Ljungnässkolan har stängts ned. Ålem Energi el 24 %, (har inte fjärrvärme) Mönsterås bostäder 19 % totalt el och fjärrvärme, Vattenpalatset el och fjärrvärme 9 %, MUAB el 20 % fjärrvärme 13 % . Mål: minskning med 10 %.		
Sammanfattning och bedömning: Flera energibesparingar och effektiviseringar har gjorts vilket har gett goda resultat och en förbättring jämfört med föregående år. Trots att några siffror saknas har flera andra nått målet med god marginal. Bedömningen är att målet är uppfyllt.		
Mål 2 Samhällsbetalda resor och transporter ska senast år 2025 vara fossilbränslefria.		
Indikator: Andel fossilbränslefria fordon: 31 % . Mål 100 %. Räknas också dieselbilar som tankas med HVO blir andelen ca 47 % . Det är en liten ökning jämfört med föregående år, då siffrorna var 27 % respektive 42 % Andel fossilbränslefria transporter: Uppgift har inte gått att få fram, vissa varuleveranser är fossilfria samt skolskjutsar, kollektivtrafik och färdtjänst. Mål 100 %.		
Sammanfattning och bedömning: Andelen fossilbränslefria fordon har ökat från 27 till 31 %. En del av våra dieselfordon körs på HVO som är ett fossilfritt drivmedel, räknas dessa också med blir andelen 47 %. Ett lämpligt steg för att snabba upp processen är att de 55 dieselbilar som tankas med diesel i stället tankas med HVO. Skolskjutsar, kollektivtrafik och färdtjänst är i huvudsak fossilbränslefria. Några varutransporter är fossilbränslefria men det är det svårt att få fram siffror. Mycket återstår att göra och andelen fossilbränslefria fordon har bara ökat något ökat under året. Målet kommer inte att kunna nås.		
Mål 3 Mönsterås kommun ska bidra till att fossilbränslefri energi produceras. Solceller ska installeras på kommunägda fastigheter motsvarande 15 % av fastigheternas sammanlagda elförbrukning.		
Indikator: Andelen producerad solcellsenergi jämfört med total elförbrukning för kommunägda fastigheter: Kommunen exklusive bolagen 4,4 %, MBAB 22 %, MUAB och Vattenpalatset inga solceller än, Ålem Energi		

42 %.Mål 15 %. Andel fastigheter där möjligheten till installation av solceller har utretts: TF 100 %, MBAB 100 %, MUAB 14 %, Ålem Energi 100 % Vattenpalatset 0 %. Mål 100 %.		
Sammanfattning och bedömning: Kommunen har solceller på åtta fastigheter, de nyaste är på Tillingseskolan och Torshaga. Solceller finns också på några av bolagens fastigheter. Produktionen jämfört med förbrukningen har ökat sedan föregående år. Några av bolagen har nått målet men totalt sett behöver många fler solceller sättas upp för att målet ska nås och tiden är kort. Målet byter därför färg från gult till rött.		
Mål 4 År 2022 ska det finnas en reviderad energi- och klimatstrategi för Mönsterås kommun.		
Indikator: Färdigställd plan: Nej		
Sammanfattning och bedömning: Året då målet skulle vara uppnått är passerat. Kommunen har för närvarande ingen tjänsteperson som har avsatt tid för att arbeta med klimatfrågan.		
Fokusområde 3: En tillgänglig natur med stärkt biologisk mångfald		
Mål 1 Andelen skyddad natur inom kommunen ska uppgå till minst 5 % (4 690 hektar) av kommunens totala yta år 2025.		
Indikator: Andel skyddad natur, SCB: 4,8 % (ingen förändring) Mål: Minst 5 % (4 690 ha). Ökat med 330 ha under 2024 till följd av bildandet av två nya naturreservat. Innebär totalt 4844 ha.		
Sammanfattning och bedömning: I och med tagna beslut om naturreservat vid Sandbäckhult respektive Finsjöbrännan har arealen ökat med 330 hektar. Målet är därmed uppfyllt.		
Mål 2 Våtmarksarealen inom kommunen ska fram till år 2025 öka med i genomsnitt minst 5 hektar per år.		
Indikator: Anlagda våtmarker: 0,54 ha (2022). Mål: 5 ha per år		
Sammanfattning och bedömning: 4,8 ha våtmark har anlagts på kommunens mark under 2024. Siffran finns dock ännu inte med i SMHI:s databas. Eftersläpning i statistiken förekommer. Arealen behöver öka markant för att målet ska kunna nås och tiden är kort. Det är inte sannolikt att målet kan nås. Målet byter därför färg från gult till rött.		
Mål 3 Mönsterås kommun ska vara länets bästa friluftskommun varje år under perioden 2020–2025.		
Indikator: Naturvårdsverkets enkät "Sveriges friluftskommun": 2024 1:a i länet (25 i landet) 2023: 2: a i länet (29 i landet). 2022: 1: a i länet (29 i landet). 2021: 2: a i länet (14 i landet). 2020: 2: a i länet (23 i landet). Mål: Bäst i länet varje år.		
Sammanfattning och bedömning: Mönsterås kom på första plats i länet 2024. Målet kommer inte att kunna nås eftersom vi har varit på andra plats 2020, 2021 och 2023. Resultaten är ändå mycket bra och visar att kommunen har höga ambitioner för friluftslivet och att dessa också i stor utsträckning nås.		
Mål 4 De kommunala grönområdena ska skötas så det gynnar den biologiska mångfalden samtidigt som människors tillgång till områdena bibehålls.		
Indikator: Arealen grönområden som sköts på ett sätt som har en tydlig koppling till biologisk mångfald (slätter, bete, och liknande): 29 %. Mål saknas. Minst 13 hektar (50 %) av kommunala långgräsytor ska vara äng. 2024: Mer än 20 hektar.		
Sammanfattning och bedömning: Omställningen av skötseln av samtliga långgräsytor har införts från och med 2022. Naturvårdsinsatser i tätortsnära grönområden har genomförts under 2024.		

Mål 5 Kommunägd skog inom kultur-, natur- och rekreationsområden i översiktsplanen bör vara fri från kalhyggen. Kommunägd tätortsnära skog ska vara fri från kalhyggen. Rekreation och naturvärden har hög prioritet.		
Indikator: Andel kalhyggen i tätortsnära och kultur-, natur- och rekreationsområden: 7,5 %. Mål: 0 %. Uppfyllelse skogsbranschens målbilder: 100 % . Mål 100 %.		
Sammanfattning och bedömning: En liten andel kalhyggen har gjorts under året i tätortsnära och kultur-, natur-, och rekreationsområden. Dessa avverkningar tillsammans med genomförda avverkningar under 2021 och 2022, som till viss del berodde på granbarkborreangrepp innebär att målet inte kan uppnås. Kommunens skogar är certifierade enligt PEFC/05-22-11 och FSC®-C014930.		
Fokusområde 4: Rent vatten i Mönsterås kommun		
Mål 1 Dricksvatten av god kvalitet ska produceras och användas på ett hållbart sätt.		
Indikator: Andel rutinprov vid vattenverk utan anmärkning: 94% Mål 100 %. Försåld mängd vatten/producerad mängd: 87 % . Mål 85 %. Övriga aktiviteter genomförda: Ja, delvis		
Sammanfattning och bedömning: Det dricksvatten som kommunen producerar är av god kvalitet. Anmärkningarna på vattenprover från vattenverket har berott på hög vattentemperatur under sommarperioden. Försåld mängd vatten/producerad mängd vatten har under 2023 och 2024 nått målet. Förnyelse av ledningsnätet sker kontinuerligt och arbetet med att hitta vattenläckor har intensifierats. Vattenbesparande teknik används i hög grad och kranvatten väljs i stället för flaskvatten.		
Mål 2 Användning av miljö- och hälsofarliga ämnen och utsläppen av dessa till vatten ska minska. Kadmium i avloppsslam ska minska med 20 %.		
Indikator: Minskning av kadmium i avloppsslammet jämfört med år 2018 (0,80 mg/kg TS). Minskning med 11 % Mål: Minskning med 20 %. Övriga aktiviteter genomförda: Ja		
Sammanfattning och bedömning: Arbeta pågår enligt plan. Mängden kadmium i avloppsslammet är låg vid Gäddenäs avloppsreningsverk men högre vid Nynäs. Kadmiumhalten har ökat något jämfört med föregående år. Spårprovtagningar har gjorts i ledningsnätet för att kartlägga kadmiumförekomst.		
Mål 3 Miljöbelastningen från avloppsvatten ska minska och återanvändning ska ses som en möjlighet.		
Indikator: Andel tillståndsgivna små avlopp. Inventering pågår men är inte klar. Mål 100 %. Andel fastigheter anslutna till kommunalt avlopp: 87 % . Mål 90 % (2027). Andel slam från reningsverken till återanvändning. 100 % . Mål 100 %. Andel återanvänt avloppsvatten: 6240 kbm . Mål 500 kbm per år.		
Sammanfattning och bedömning: Inventering av små avlopp kommer att slutföras under 2025. Nynäs avloppsreningsverk är renoverat och kommunen bygger ut VA-nätet med fokus på områden nära hav och vattendrag och ansluter nya fastigheter till nätet. Återanvändning av avloppsvatten har kommit i gång i och med den nya anläggningen för tekniskt vatten vid Nynäs avloppsreningsverk.		
Mål 4 Belastningen av näringsämnen till Östersjön ska reduceras till hållbara nivåer. Verka för att alla vattenförekomster inom kommunen ska uppnå minst god status avseende näringsämnen till år 2025.		
Indikator: Andel vattenförekomster med god status för näringsämnen: 26 % Mål 70 %. Aktiviteter genomförda: Ja		

Sammanfattning och bedömning: Övergödningen av sjöar, vattendrag och kustvatten är alltså en av våra största utmaningar. Stora insatser har genomförts genom åren och utsläppen av näringsämnen har i många fall minskat påtagligt men på grund av gamla synder som läcker näring i vikarna är det inte möjligt utan enormt kostsamma insatser. För flera av vattenförekomsterna saknas data.		
Mål 5 Levande vattendrag med god vattenkvalitet. God status avseende fysisk påverkan.		
Indikator: Antal vattendrag med god status för konnektivitet, flödesförändringar och för morfologiskt tillstånd. Det finns 20 vattendrag inom kommunen. Resultat: Konnektivitet: 15% har god status eller högre, för 15% saknas data. Flödesförändringar (hydrologisk regim): 0% har god status. Morfologiskt tillstånd: 40% har god status eller högre. Mål: 70 % god status.		
Sammanfattning och bedömning: Den fysiska påverkan på våra vattendrag har skett under hundratals år och varierat med människans behov. Flera aktörer arbetar nu med att återskapa vattendragens naturliga förhållande på många platser i kommunen. Mönsterås kommun har bland annat genomfört biotopvårdsåtgärder och tagit bort vandringshinder i Emåns vattensystem. Åtgärdsbehovet är mycket stort.		

Bilaga 6

Barnbokslut 2024

Bakgrund

Barnkonventionen som svensk lag

FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen) antogs av FN:s generalförsamling den 20 november 1989. Sverige hade en framträdande roll i arbetet med att ta fram konventionen och var ett av de första länderna att ratificera den. Konventionen trädde i kraft i Sverige 1990. Sverige var också pådrivande i skapandet av barnets rättigheter. I dagsläget är det endast USA som inte har ratificerat barnkonventionen (UNICEF www.unicef.se/barnkonventionen).

Den 1 januari 2020 var en historisk dag i Sverige. FN:s konvention om barnets rättigheter, den s k barnkonventionen, blev inkorporerad i svensk lag och därmed likställd med övrig lagstiftning så som föräldrabalken och socialtjänstlagen.

Enligt barnkonventionens fjärde artikel ska staten vidta alla lämpliga åtgärder för att efterleva de rättigheter som står i konventionen.

Vem är ett barn?

Det finns ungefär två miljoner barn i Sverige. Alla dessa barn innefattas av barnkonventionen, som säger att du är ett barn tills du fyller 18 år.

Som barn har man rätt till särskilt skydd och staten och vuxna ska säkerställa att barnet får sina rättigheter uppfylla. I barnkonventionen finns fyra portalparagrafer som ger en överblick av hur barnets rättigheter formulerats.

- Artikel 2 - alla barn har samma rättigheter och lika värde och att ingen får diskrimineras. Barn får heller inte diskrimineras på grund av t ex ekonomi, trosuppfattning eller funktionsnedsättning hos föräldrarna.
- Artikel 3 - barnets bästa ska beaktas i alla beslut som rör barn.
- Artikel 6 - varje barn har rätt att överleva och att utvecklas.
- Artikel 12 - varje barn har rätt att uttrycka sina åsikter i alla frågor som berör barnet

Mönsterås kommuns arbete med Barnkonventionen

Andelen barn- och unga 0–18 år, var år 2023, 2696 st. Detta utgör 20,3% av befolkningen i Mönsterås kommun (Kolada).

Vi strävar efter att bli en kommun där barn- och unga vill växa upp och stanna. För att detta ska vara möjligt måste vi ta tillvara på barn- och ungas åsikter och göra dem mer delaktiga i beslut som rör dem. Som ett led i detta, har ett barnrättsteam upprättats som jobbar efter handlingsplanen Barnets bästa i Mönsterås kommun. Detta är ett politiskt beslut.

Sedan barnkonventionen blev svensk lag 2020 har Mönsterås kommun haft ett aktivt arbete med implementeringen av konventionen i alla förvaltningar i kommunen.

Barnrättsteamet leds av en kommunövergripande barnrättsstrateg. Barnrättsstrategen har 20% i sin tjänst för detta arbete och rapporterar till kommunchefen.

Eftersom kommunens alla verksamheter berör barn mer eller mindre på olika sätt har arbetet med barnkonventionen omfattat hela kommunens organisation och inte endast de verksamheter som arbetar direkt emot barn. Mönsterås kommun har ett barnrättsteam med representanter från alla kommunens förvaltningar. Barnrättsteamet har en stöttande funktion i att utveckla kommunens barnrättsarbete och har tillsammans tagit fram en handlingsplan, med tillhörande mål som beskriver hur Mönsterås kommun ska arbeta med barnkonventionen, åtgärdsplan samt utbildningsplan. En mall och rutin för prövning av barnets bästa har tagits fram och ska användas inför att olika åtgärder ska genomföras.

Dessa prövningar av barnets bästa, är de som Barnrättsteamet fått vetskap om, har gjorts under året 2024:

- Bostadsanpassning
- Ny miljöplan
- Sammanslagning av två grundskolor
- Nedläggning av förskolan Eken

Prövningarna har gjorts av berörda förvaltningar och representanter från Barnrättsteamet.

Barnrättsteamet har under året reviderat handlings- och åtgärdsplan, dessa har också presenterats för KSAU och KS. Det har även genomförts barnrättsdialog med kommunledning, Länsstyrelse, Region Kalmar län och Kommunförbundet.

Varför tar vi fram ett barnbokslut?

Barnbokslutet används för att sammanställa, utvärdera och följa upp hur långt kommunen har kommit med målen under 2024. I barnbokslutet redovisas det om de olika aktiviteterna har genomförts för respektive mål och delmål. Utefter det görs en bedömning om målen har uppfyllts eller ej, och om det kan finnas ett behov av revidering. Resultatet för 2024 visar vilka områden som kommunen har kommit långt inom, respektive vilka områden som kräver fortsatta insatser. Barnbokslutet ger därför en indikation på hur Mönsterås kommun bör fortsätta att arbeta med barnkonventionen under 2025. Något som är värt att notera är att flera av målen aldrig kommer att bli helt uppfyllda, utan är frågor som alltid behöver arbetas med i kommunens olika verksamheter. För dessa mål behövs det årliga uppföljningar så att kommunen fortsatt arbetar med dem.

Barnrättsteamet möts en gång/månad för att jobba vidare utifrån handlingsplanen som kommunfullmäktige fastslog i september 2022, revidering av handlingsplanen fastslogs i KS, december 2024. Information från Barnrättsteamet förmedlas via representanterna direkt till berörd förvaltning och även via Sharepoint.

Förvaltningarnas återrapportering på de utvärderingsfrågor som skickades ut i maj 2024, gav teamet svar på hur långt de olika förvaltningarna kommit med sitt barnrättsarbete.

Samtliga förvaltningar svarade på frågorna.

Det vardagliga arbetet med barnrätt har kommit längre än det strategiska arbetet. Vi ser också att det jobbas mer med barnrättsfrågorna i de förvaltningar som *direkt* möter barnen, än i de förvaltningar som *indirekt* möter barnen. Målet är att det även i dessa förvaltningar ska vara en naturlig del vid beslutsfattandet. Utvecklingsområden vi ser, för Mönsterås kommun generellt, är att öka kunskapen kring handlingsplanen för barnrättsarbetet, utbildningsplanen och hur man genomför en prövning av barnets bästa.

I mallen för tjänsteutlåtande, i kommunens ärendehanteringssystem Evolution, beaktas behovet av en prövning av barnets bästa. I dagsläget går denna text inte över i besluten till protokollet med automatik utan kräver handpåläggning.

Vi kan se att målen som fanns för 2024 är delvis uppnådda. Alla förvaltningar har nu en representant i Barnrättsteamet och Prövningar av barnets bästa görs i större utsträckning än tidigare. Arbetet med att göra barn- och ungdomar i Mönsterås kommun, mer delaktiga fortsätter löpande även 2025. Vissa förvaltningar och enheter har utbildats i Barnkonventionen men även detta mål tar vi med oss in under 2025.

Mål	Riktning	Motivering
Mål 1: Att alla förvaltningar har en representant i Barnrättsteamet		Målet är uppfyllt. Alla förvaltningar i Mönsterås kommun har nu en representant i Barnrättsteamet.
Mål 2: Att prövningar av barnets bästa görs i större utsträckning vid större beslut som rör barn.		Målet är uppfyllt. Prövningar av barnets bästa görs i större utsträckning och på fler förvaltningar.
Mål 3: Att barn- och unga i Mönsterås kommun görs mer delaktiga.		Målet är delvis uppfyllt. Alla elever från år 4 till år 9 får en fråga varje månad på sina startsidor på elevdatorerna. Barn- och unga har fått vara delaktiga i de prövningar av barnets bästa som har gjorts. Arbetet med ett forum/panel för barn- och unga är påbörjat.
Mål 4: Att alla medarbetare och förtroendevalda går utbildning i Barnkonventionen.		Målet är delvis uppfyllt. Vissa förvaltningar och enheter har gått utbildning i Barnkonventionen, men inte alla.

Mål för 2025:

- Alla medarbetare och förtroendevalda ska gå grundutbildning i Barnkonventionen.
- Skapa en struktur, genom t.ex. en ungdomspanel, för att göra Mönsterås kommuns barn- och ungdomar mer delaktiga.
- Möjliggöra för barn- och ungdomar i Mönsterås kommun att på olika nivåer vara delaktiga i beslutsfattande.
- Arbeta mer effektivt med resultaten från LUPP enkäten.
- Att prövningar av barnets bästa görs i större utsträckning vid beslut som rör barn.
- Att förvaltningarna inför nästkommande barnbokslut redovisar vilka insatser kopplade till statistik gällande barn- och unga levnadsvillkor, som genomförts under året.